Helyi Esélyegyenlőségi Program

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata

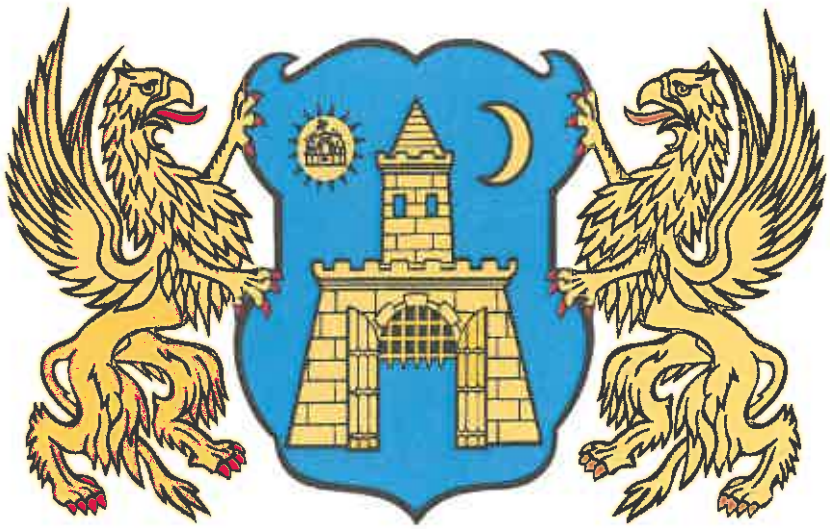

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 1
Bevezetés 3
A település bemutatása 4
Értékeink, küldetésünk 11
Célok 11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 14
1. Jogszabályi háttér bemutatása 14
2. Stratégiai környezet bemutatása 15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 57
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 85
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 97
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 111
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 122
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 124
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 125
1. A HEP IT részletei 125
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 125
A beavatkozások megvalósítói 126
Jövőképünk 127
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 128
3. Megvalósítás 131
A megvalósítás előkészítése 131
A megvalósítás folyamata 131
Monitoring és visszacsatolás 133
Nyilvánosság 1333
Érvényesülés, módosítás 134
4. Elfogadás módja és dátuma 136

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit sem lehet önkényesen megfosztani. Magyarország biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politika vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési és egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül. Az Alaptörvény értelmében az emberek bármilyen hátrányos megkülönböztetése szigorúan büntetendő.

Az esélyegyenlőség a társadalom minden tagja számára fontos, alapvető érték. Elérendő cél, hogy megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a jó minőségű szociális és egészségügyi ellátásra, a lakhatási, oktatási és képzési szolgáltatások elérésére, igénybevételére függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a vallási vagy világnézeti meggyőződése, származása vagy anyagi helyzete.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

Az Alaptörvény idevonatkozó rendelkezésére, Magyarország nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira tekintettel az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt.

E törvény célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését.

A 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) és (2) bekezdéseinek értelmében a települési Önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetét. A helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni ezen csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat és a feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012.(VI.05.) EMMI rendelet rendelkezéseivel,

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint a fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel az önkormányzati fenntartású intézményeire és az Önkormányzat tulajdonában lévő cégeire.

A helyzetelemzés adatai az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálják.

A település bemutatása

Általános helyzetkép

Belváros története

A Belváros, illetve a régi Pest alapja a 11. század elején keletkezett, kereskedőtelepülés volt. Középkori fejlődésének csúcspontját Mátyás király uralkodása alatt, a 15. században érte el. A várost ekkor még városfal vette körül, melybe három kapun (a Váci, a Kecskeméti és a Hatvani kapun) keresztül lehetett bejutni. A török uralom alatt (1541–1686) a város majdnem teljes egészében elpusztult, de Buda visszafoglalása után Pest is rohamos fejlődésnek indult. Ekkor létesültek különböző települések a városfalon kívül (Teréz-, József-, Ferenc-, Lipótváros), és ennek következménye lett a városfal lebontása, illetve a Belváros elnevezés használata. 1838-ban hatalmas árvíz pusztított Pesten, mely jelentős károkat okozott.

Budapest 1873-ban született meg Pest, Buda és Óbuda egyesítésével. Ezután épült a Belvároshoz közvetlenül kapcsolódó Szabadság és Erzsébet híd, ekkor alakult ki a Duna-korzó is.

Az egyesített várost eredetileg tíz kerületre osztották, melyek közül a Belváros a IV., a Duna és a Váci út között a Belváros határától egészen Újpest határáig nyúló Lipótváros pedig az V. sorszámot kapta. Az V. kerület északi határa 1930-tól a Dráva utca lett, az ezen túli rész az új XIII. kerülethez került. 1950-ben a Szent István körúttól északra fekvő Újlipótvárost is a XIII. kerülethez csatolták, az addig a IV. kerületet képező Belvárost viszont az V. kerülethez, így alakultak ki mai határai.

Belváros-Lipótváros elhelyezkedése

Budapest V. kerülete a „főváros szíve", sok tekintetben Budapest, illetve Magyarország közigazgatási, hivatali, kereskedelmi és turisztikai központja.

Területe 2,59 km2. Északról a XIII. kerület, keletről a VI., VII., VIII. kerület, délről a IX. kerület, nyugatról a Duna folyó, illetve azáltal a XI., az I. és a II. kerület határolja.
Az V. kerület 1950 óta Budapest két városrészét foglalja magába: a Deák Ferenc utcától északra a Lipótváros, attól délre pedig a Belváros, Pest történelmi városmagja található.

Az V. kerületben több jelentős közlekedési csomópont található. A Deák téren fut össze két metrójárat, az M2-es és M3-as, valamint a millenniumi földalatti vasútvonal, több buszjárat és

villamos vonal. Négy Duna-híd biztosítja a kerület kapcsolatát a túlparti budai részekhez, ezeken villamosok, illetve autóbuszok is közlekednek. Villamosok járnak a kerület határain is, a Duna partot követő 2-es villamos akár „városnéző" járatnak is tekinthető, hasonló célra használhatjuk a 15-ös buszt is. A Vigadó téri hajóállomás a belföldi kirándulóforgalom és a hajós városnézések központja. A Nemzetközi Hajóállomásról indulnak a pozsonyi és bécsi szárnyashajók. A Kálvin tér az M3-as és M4-es metróvonal csomópontja.
A kerületnek mind több utcáját alakítják át sétálóutcává, és kerékpárral is viszonylag biztonságosan lehet közlekedni.

Gazdasági helyzetkép

A Belváros igen jelentős gazdasági potenciállal rendelkezik mindenekelőtt a szolgáltató szektornak köszönhetően (kereskedelem, üzleti és lakossági szolgáltatás, turisztikai-idegenforgalmi szolgáltatások, továbbá a hivatali és oktatási-képzési, kulturális intézményi ellátás). A legutóbbi években nagyobb szabású beruházásokat főként az elit kereskedelmi központok, a luxus apartmanok és kisebb léptékű szálláshelyek hajtottak végre, ezek többnyire a Vörösmarty tér, a József nádor tér és a Petőfi Sándor utca térségére és a Lipótváros frekventáltabb központi területeire koncentrálódnak.
A Főváros V. kerületének centrális jelentősége térbeli elhelyezkedése és funkciógazdagsága folytán is megkérdőjelezhetetlen, mivel a területén igen jelentős számban vannak magasan kvalifikált munkaerőt foglalkoztató intézmények.
A törvényhozás, igazságszolgáltatás és végrehajtás legfelsőbb szintű intézményei immár tradicionálisan a kerületben találhatóak, s a tudomány, az oktatás, a kultúra, valamint a pénzvilág számos patinás intézményének is itt található a központja.
A Belváros-Lipótváros különösen sokat köszönhet páratlanul attraktív fekvésének is, ami főként a vendéglátás, a turisztikai iparág szempontjából kulcsfontosságú.

Társadalmi demográfiai környezet

Belváros-Lipótváros a főváros egyik legkisebb területű és lélekszámú kerülete. A Belváros és környezete központi üzleti negyeddé alakulása és lakófunkciójának visszaszorulása következtében az V. kerület lakosságának száma folyamatosan csökken.
1980-ban még 50 120 lakosa volt Belváros-Lipótvárosnak, mely szám 1990-re 6 180 fővel csökkent. A következő tíz év alatt 10 932 főt veszített el a település, majd 2010-ben 6 769 fő volt a népességfogyás. Ezt követően a lakosságszám csökkenése lelassult, de 1980-tól napjainkig a lakosság száma így is megfeleződött.

Az alábbi táblázat tartalmazza a lakónépesség számának alakulását év szerinti bontásban.

1980.	1990.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
50 120	43 937	33 005	28 948	29 629	29 150	29 087	28 262	27 858	27 117	26 973

2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
27 469	26 236	26 143	26 140	26 135	25 588	25 284	25 957	25 642	25 700

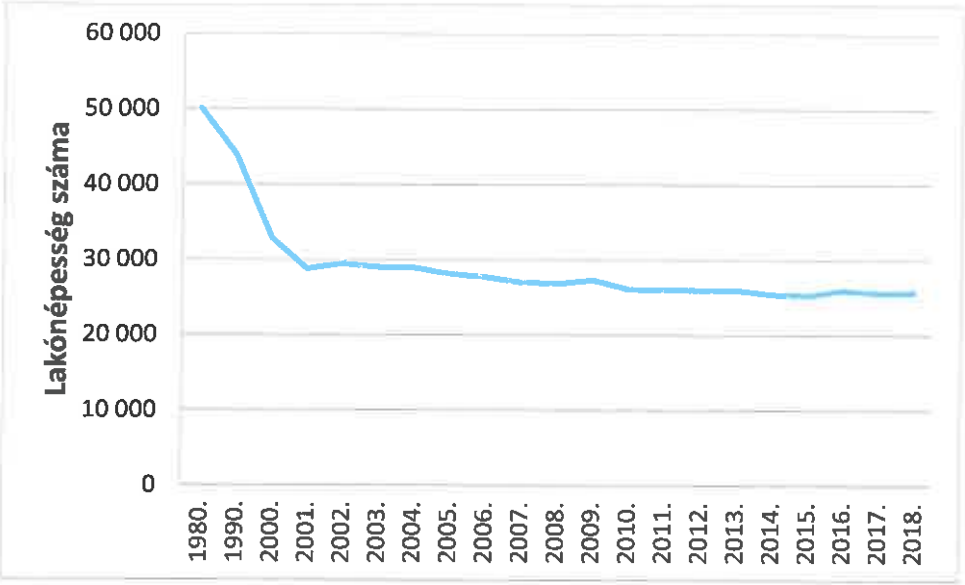

1-2. számú táblázat/ábra, forrás: önkormányzati adatbázis

Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	26 058	bázis év
2013	26 048	100,0 %
2014	26 277	100,9 %
2015	26 284	100,0 %
2016	25 917	98,6 %
2017	25 642	98,9 %

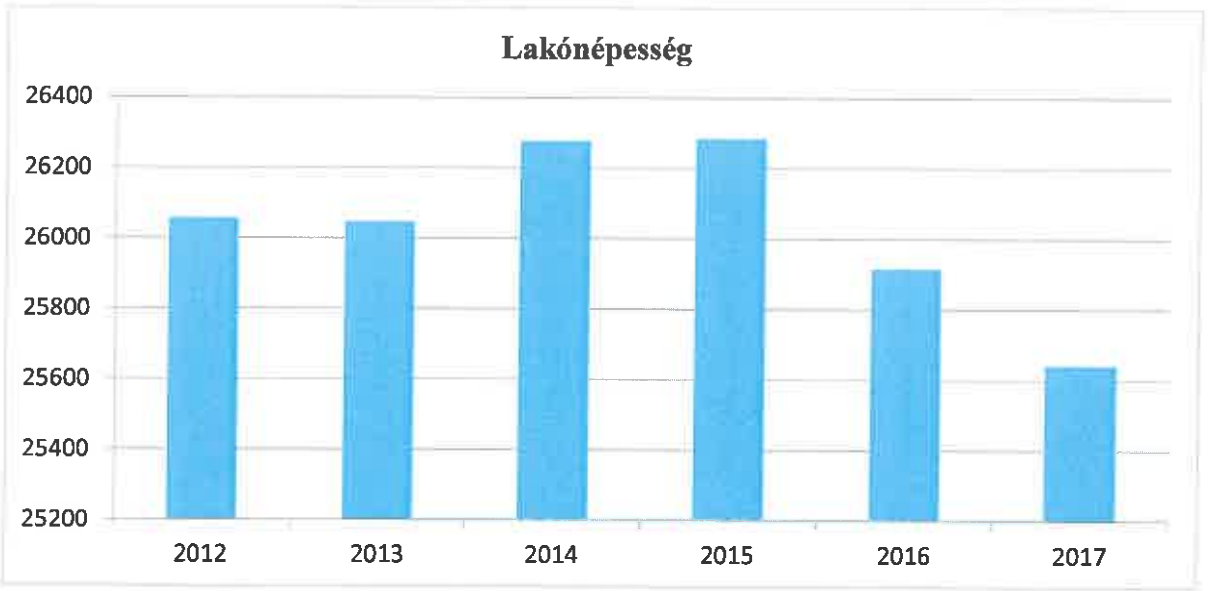

3-4. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	12 273	13 584	25 857	47,46	52,54
0-2 évesek			640	2,48	
0-14 éves	1 367	1 272	2 639	5,29	4,92
15-17 éves	213	211	424	0,82	0,82
18-59 éves	7 592	7 462	15 054	29,36	28,86
60-64 éves	971	1 120	2 091	3,76	4,33
65 év feletti	2 130	3 519	5 649	8,24	13,61

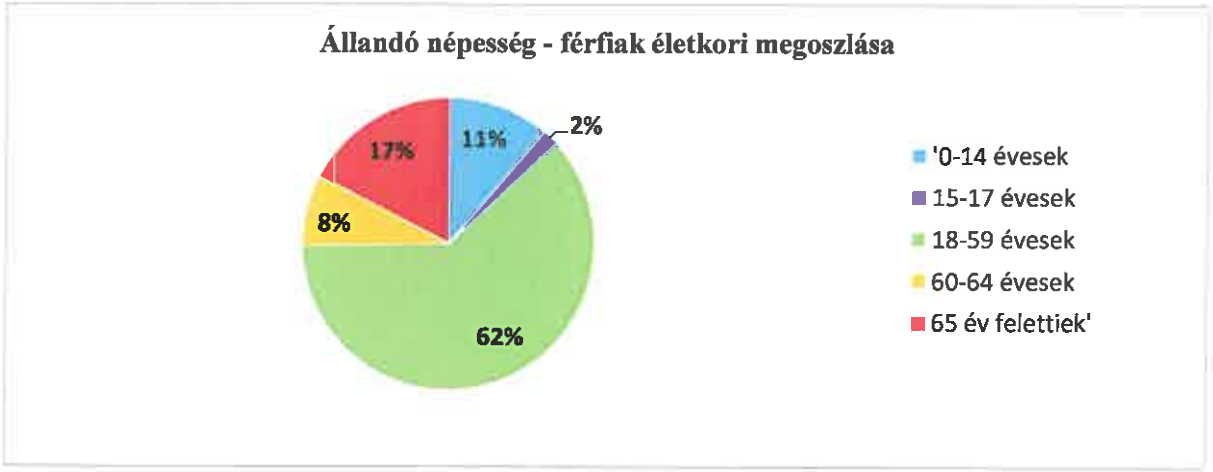

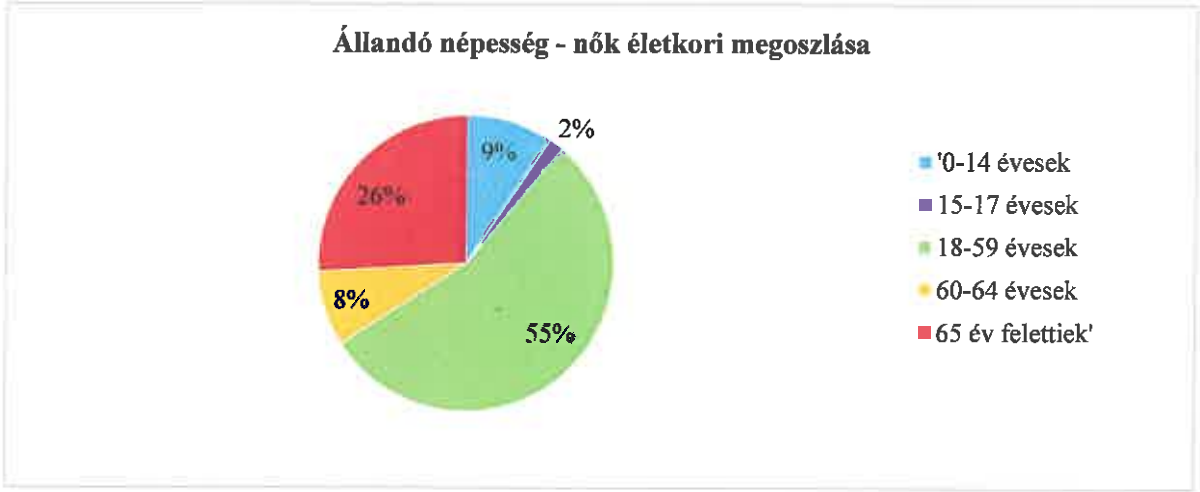

5-7. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázatból látható, hogy az aktív korú lakosság nők és férfiak arányában a férfiak száma magasabb, azonban ez az arányszám a 65 év felettiek esetében már megfordul, és a 65 év feletti arányszámokat tekintve már a nők száma magasabb.

A korcsoportos összetételt vizsgálva jól látszik, hogy a 14 év alattiak aránya alacsony a lakosságon belül, 9,16 %. Az idősebb korosztályok, a 60 év felettiek aránya a település népességén belül folyamatosan növekszik, 29,9 %. Ezek az adatok jól mutatják, hogy Belváros-Lipótváros lakosságát elöregedés jellemzi.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	5 908	2 407	245,45
2013	5 857	2 455	238,57
2014	5 809	2 548	227,98
2015	5 770	2 562	225,21
2016	5 649	2 639	214,06
2017	5 765	2 674	215,59

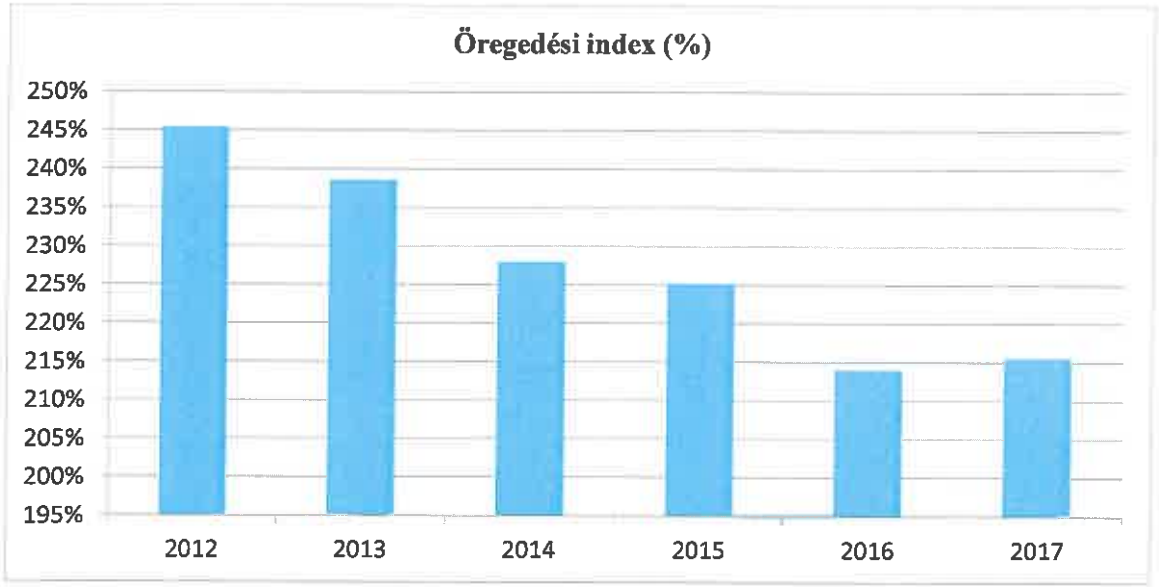

8-9. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. Demográfiai történelmünk során az időskorúak száma és aránya először 2005-ben haladta meg a gyermekkorúakét. A 2010-es évek elején még 110 körül volt az öregedési index mértéke, 2017-ben a fővárosi öregedési index 146,6 volt, vagyis száz gyermekre 147 időskorú jutott. Belváros-Lipótvárosban ez a szám 215,6 volt, mely által érzékelhető,

hogy milyen gyors ütemben nő az idősek aránya, amiben persze kulcsszerepe van az alacsony születésszámnak is.

Természetes szaporodás/fogyás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	229	404	-175
2013	192	391	-199
2014	216	384	-168
2015	197	383	-186
2016	218	360	-142
2017	145	398	-253

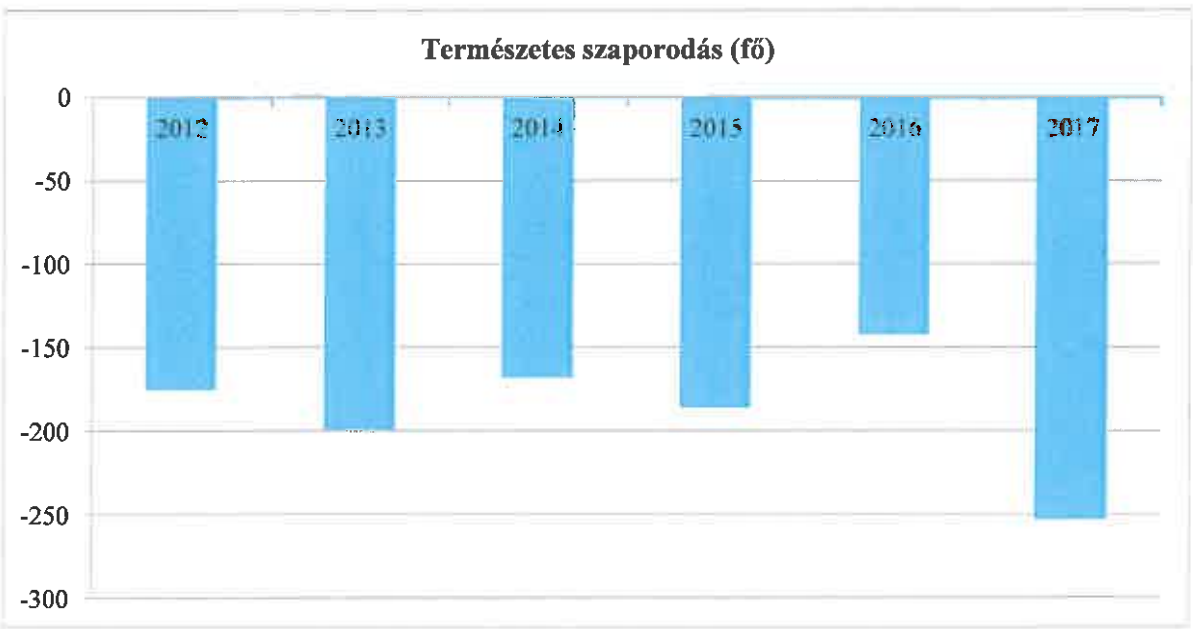

10-11. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely az élveszületések és a halálozások különbözete. A fenti táblázatból jól látszik, hogy Belváros-Lipótvárosban a halálozások száma jóval meghaladja az élveszületéseket. Ebben az esetben nem természetes szaporodásról, hanem természetes fogyásról van szó (a mutató negatív előjelű).

A belföldi vándorlások egyenlege az adott település vonzerejét tükrözi. A következő táblázatból megfigyelhető, hogy Belváros-Lipótváros tekintetében az odavándorlások száma magasabb, mint az elvándorlás, így a vándorlás egyenlege minden szempontból pozitív.

Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	410	404	6	0,2
2013	443	364	79	3,01
2014	516	376	140	5,3
2015	523	475	48	1,83
2016	531	500	31	1,2
2017	527	497	30	1,1

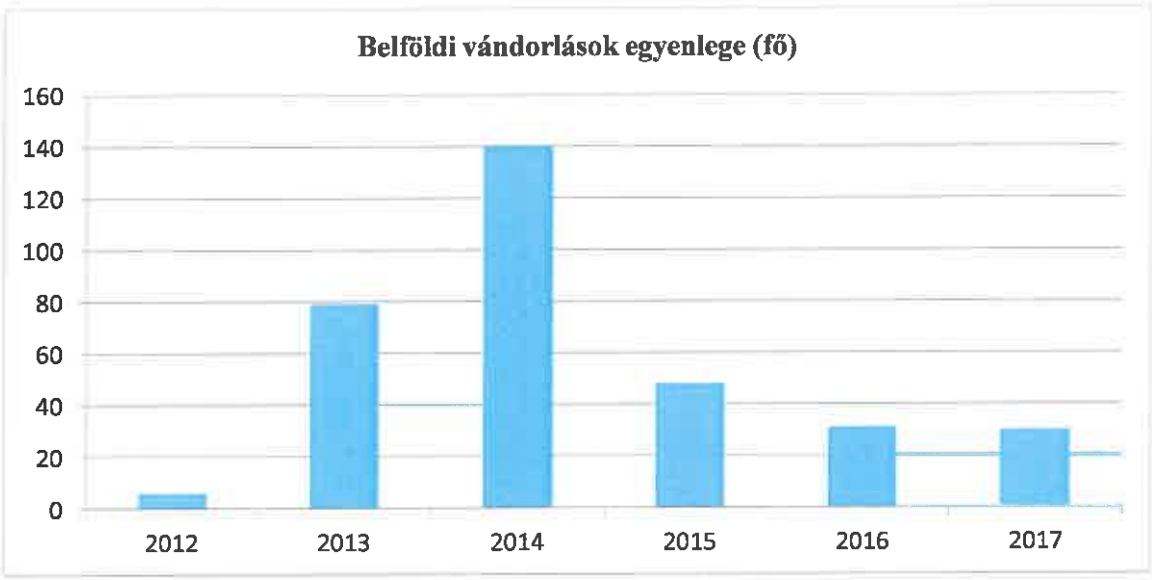

12-13. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A fenti adatok tükrében összegzésként elmondható, hogy Belváros-Lipótvárosban a lakosságszám csökkenésével párhuzamosan a lakosság összetételében is kedvezőtlennek értékelhető változások következtek be.

A korösszetétel alakulásából kitűnik, hogy a V. kerületben a fiatalok aránya minden évben csökkenő tendenciát mutat. Kerületünkben a gyermekvállalás a legalacsonyabb a fővárosban. Az igen alacsony népszaporulat és a fiatalabb generáció rendkívül kis létszáma miatt az idősek aránya a lakosságon belül a jövőben is meghatározó lesz. Az esélyegyenlőség szempontjából ez úgy értelmezhető, hogy az elöregedő település esetén az idősek számára nyújtott ellátások, szolgáltatások bővítésére lehet szükség.

A lakónépesség belvárosi átalakulásában, elsősorban a gyermekes családok a főváros kertvárosi részeibe vagy az agglomerációba való kiköltözése (a nagymértékű zaj- és levegőszennyezettsége miatt), a társadalomban lezajló változások és a társadalom öregedése egyaránt érezteti hatását. E folyamat eredményeként részben és minőségében is csökkenhettek a helyben lakók igényeit kielégítő szolgáltatások. Ugyanakkor a kerület – részben az általános fejlődésének, részben a tudatos fejlesztésének következtében – egyre vonzóbb lakóhellyé válik. A kerület lakásállományának folyamatos fejlesztése mellett kiemelt cél a kerületből való elvándorlás csökkentése, a fiatalok,

gyerekes családok lakáshoz jutási esélyeinek javításával, vonzó lakókörnyezet kialakításával. A kerületben élő gyermeket nevelő családok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében szintén nyitva áll a lehetőség a gyermekvédelmi ellátórendszer továbbfejlesztése előtt.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyelőség a társadalom számára fontos érték, melynek megléte elősegíti, hogy mindenkinek esélye legyen hozzájutni a jó minőségű szolgáltatásokhoz az élet minden területén függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossággal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat e dokumentum által is deklarált legfontosabb küldetése az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára, a hátrányos megkülönböztetés megszüntetése és az összetartó szolidáris társadalom megerősítése.

Célok

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke. A program célja, hogy Belváros-Lipótváros minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa különösen a hátrányos helyzetű polgárok számára a jog- és esélyegyenlőséget az élet minden területén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatás, a munkavállalás, valamint a társadalmi élet, sport, kultúra és szabadidős tevékenységek területén egyaránt.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának célja a 2003. évi CXXV. törvény előírásainak figyelembevételével, a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő állampolgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált hagyományok megerősítésével és megtartásával.

Az esélyegyenlőségi programnak a kerület területén élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi közösséget célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Belváros-Lipótvárosban az esélyegyenlőségi intézkedések hátrányos társadalmi csoportjai – a jogszabályi keretekhez igazodva – a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésének kiindulópontja a helyzet megismerése, a problémák feltárása.
A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a kerületben élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján a kerület milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján készített esélyegyenlőségi program célja olyan intézkedések tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldásokat nyújtanak.

Az esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
- a megfelelő pénzbeli- és természetbeni juttatásokhoz valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítására,
- a nevelés, oktatás területén a szegregáció megelőzésére,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására,
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő alapelvek:

- Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve
- Az emberi méltóság tiszteletben tartása
- Szolidaritás
- Méltányosság és rugalmas ellátás

A végrehajthatóság érdekében a tervezett intézkedések lehetséges forrásait is be kell mutatni. Továbbá az Önkormányzatnak gondoskodnia szükséges az esélyegyenlőségi program és az egyéb fejlesztési tervek, koncepciók összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és felül kell vizsgálni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Belváros-Lipótváros Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (Belső-Pesti Tankerületi Központtal).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT (Intézkedési Terv) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének

- 3/2015.(II.3.) önkormányzati rendelete a szociális juttatások rendszeréről
- 26/2016.(XI.22.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelmi ellátásokról
- 43/2012.(X.18.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és a fizetendő térítési díjakról
- 21/2012.(IV.19.) önkormányzati rendelete a bölcsődei szolgáltatás nem magyar állampolgár által történő igénybevételéről
- 34/2007.(X.19.) önkormányzati rendelete a tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről és a lakbértámogatásról
- 38/2007.(X.19.) önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről
- 20/2006.(IV.18.) önkormányzati rendelete az életjáradéki szerződés keretén belül nyújtott szolgáltatás feltételeiről
- 5/2017.(III.09.) önkormányzati rendelete az V. kerület közigazgatási területén működő egészségügyi alapellátás körzeteinek meghatározásáról

- 9/2019.(V.2.) önkormányzati rendelete a CT és MR diagnosztikai szolgáltatás költségeinek átvállalásáról

A helyi rendeletek célja a törvényi előírásokon túl, hogy Belváros-Lipótvárosban olyan támogatási és szolgáltatási rendszer működjön, mely a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. Az Önkormányzat képviselő-testülete a rendeletalkotási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is érvényre juttatja.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Belváros-Lipótváros V. kerületi Önkormányzat programjai, koncepciói saját területükre vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat és intézkedéseket.

A szociális ellátórendszer működéséről, feladatairól ***Belváros-Lipótváros Önkormányzatának Szolgáltatástervezési Koncepciója*** rendelkezik. A koncepció tartalmát Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete fogadja el és kétévente felülvizsgálja, aktualizálja.

Az önkormányzati lakáspolitika jövőbeli célkitűzéseiről és feladatairól ***Belváros-Lipótváros Önkormányzatának Lakáskoncepciója*** rendelkezik.

Belváros-Lipótváros Közoktatási Intézkedési Tervének célja az önkormányzat közoktatás-politikai döntéseinek, a közoktatás megszervezésének hosszabb távú meghatározása, tervezése, annak érdekében, hogy az időközi, aktuális oktatáspolitikai döntések megalapozottak legyenek.

Belváros-Lipótváros Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célja, hogy megfogalmazza az V. kerület hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat képviselő-testülete 2012. december 5-én 293/2012.(XII.05.) számú határozatával döntött az ***Idősügyi Jelzőrendszer*** kiépítéséről a kerületben. Létrehozta a **„Segítő Kezek az Aktív Évekért"** Közhasznú Nonprofit Kft-t.

A képviselő-testület 2017. június 22-én fogadta el a ***Belvárosi Ifjúsági Koncepciót***, melynek célja, hogy a biztos alapokon nyugvó, jól átgondolt fejlesztések mentén még élhetőbbé tegye a felnövekvő ifjúság számára a belvárost.

Az ***önkormányzati intézmények*** a fenntartó Önkormányzat képviselő testülete által elfogadott ***szakmai programjai*** és ***szervezeti szabályzatai.***

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Belváros-Lipótváros helyzetét alapvetően meghatározza, hogy a főváros központi részén, Magyarország legfejlettebb régiójának közepén fekszik. Ebből adódik, hogy országos és nemzetközi kapcsolatai kiválóak, illetve számos szektor számára központi funkciót tölt be.

Belváros-Lipótváros V. kerületi Önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programjának illeszkednie kell a Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok HEP-jéhez, hiszen számos esetben adódhat együttműködési lehetőség különböző projektek megvalósítása kapcsán.
Belváros a lakásgazdálkodás és a gyermekvédelmi ellátás területén együttműködik a Fővárosi Önkormányzattal, illetve a VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzattal. Belváros-Lipótváros a tulajdonában álló Vadász utcai nyugdíjasházban bérlőkijelölési jogot biztosít 35 nyugdíjasházi lakás tekintetében a Fővárosi Önkormányzat részére. Az V. kerület részére Józsefváros Önkormányzatának intézménye nyújtja ellátási szerződés keretén belül a gyermekek átmeneti otthona szolgáltatást.
Az Önkormányzat szintén ellátási szerződés alapján, de önként vállalt feladatként biztosítja a családok átmeneti otthona szolgáltatást az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal együttműködve, a hajléktalanellátás tekintetében pedig az Oltalom Karitatív Egyesülettel kötött megállapodás alapján.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Programban szereplő táblázatok a 2/2012.(VI.5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete szerinti, egységesen rendelkezésre álló, szabályozott tartalommal kerültek feldolgozásra. A helyzetértékelés főként a Központi Statisztikai Hivatal, Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR), a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, a Magyar Államkincstár, a Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ részéről kapott adatok, összesítések elemzésén, az önkormányzati, intézményei és egyéb adatbázisokban fellelhető statisztikai adatokon alapul.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

„Nemcsak a nyomor és a szenvedés enyhítésére kell gondolnunk (...) hanem a szegénység, nyomor okainak megszüntetésére kell törekednünk.."
(Slachta Margit)

Mélyszegénységen azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan a létminimum szintje alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A benne élőket jelentős hátrányok sújtják az élet szinte minden – az oktatás, a foglalkoztatás, a lakhatás és az egészségügy – területén.
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, gyermekszegénység, de a szegénységben, mélyszegénységben élők számát leggyakrabban jövedelmi szegénységgel mérik.

A közhiedelemmel ellentétben a legmagasabb szegénységi kockázatú életkori csoportot nem a nyugdíjasok, hanem a gyermekek alkotják. Ennek egyik oka, hogy a szegényebb háztartásokban az átlagosnál nagyobb a gyermekek száma, illetve a több kisgyermeket nevelő családokban az anya nincs jövedelemszerző helyzetben, így ezek a háztartások kisebb jövedelemmel rendelkeznek.
A másik, közvéleménnyel ellentétes tény, hogy a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, a többségük azonban nem él mélyszegénységben. A romák szegénysége nagyrészt alacsonyabb iskolázottságuknak tudható be, részben annak, hogy nagyobb számban élnek leszakadt térségekben, illetve az őket sújtó társadalmi előítélet, diszkrimináció is szerepet játszik.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek területével.

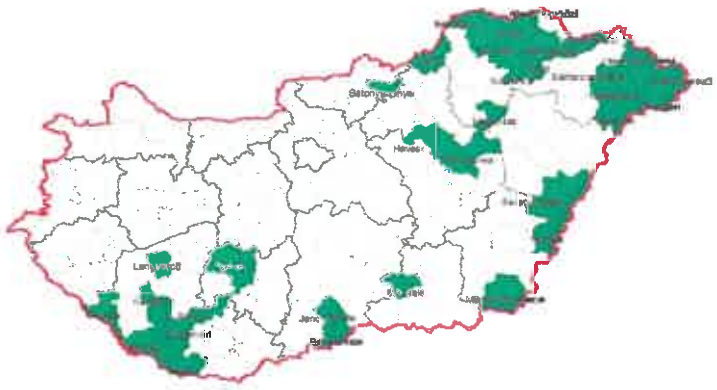

Ezen térségek leginkább az ország északkeleti részében találhatók; Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodrogköz közötti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, úgy, mint az Ormánság, vagy Tolna megyében a Tamási kistérség.

A mélyszegénységből való kitörés rendkívül nehéz, mondhatni lehetetlen. A helyzetüket az is rontja, hogy rendkívüli elszigeteltségben élnek mind társadalmilag, mind gazdaságilag. Ebben nagy szerepe van az infrastruktúra fejletlenségének. Kutatások igazolják, hogy azoknak a településeknek a száma és aránya, ahol a mélyszegénységben élő családok a helyi társadalom többségi csoportját alkotják, megháromszorozódott az elmúlt évtizedben.

A mélyszegénységben élő családok többségének alacsony az iskolázottsága, ami jelentős mértékben korlátozza a munkaerő-piaci elhelyezkedést. Emellett nem férnek hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, amelyek munkavégzési képességük (bölcsőde, óvoda, családsegítés) vagy egészségi állapotuk javítását (rendelőintézet, gyógyszertár) szolgálnák, mert jellemzően kisebb településeken laknak, ahol ezek az ellátások, szolgáltatások hiányoznak vagy rossz minőségűek. Az alacsony iskolai végzettség nagy szerepet játszik a szegénység átörökítésében, mivel az előbb említett szolgáltatások hiánya visszaveti a kisgyermekkori fejlődést, amely nagyban meghatározza a gyermek további iskolai előmenetelét, ezáltal pedig a jövőbeni munkaerő-piaci esélyeit is, ami a szegénységből való kiutat jelenthetné.

Ezeken a településeken az alapvető cél az együtt jelentkező területi és társadalmi hátrányok következményeinek, a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása azzal az eszközrendszerrel, amelyet a szociális és közösségi munka, a lakosság aktív részvételén alapuló tervezés együtt nyújthat.

Belváros-Lipótváros nem tartozik a mélyszegénységgel érintett országrészek, települések közé.

Az V. kerületben élő romák létszámára vonatkozóan pontos adat nem áll rendelkezésünkre, a 2011. évi népszámlálás során 238 fő vallotta magát románnak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A családok, háztartások életkörülményeit elsősorban a havi nettó állandó jövedelem nagysága határozza meg. Az egy főre jutó jövedelmet nagymértékben befolyásolja, hogy az együtt élő családtagok közül hányan tartoznak a keresők és hányan az eltartottak közé. Ezen belül az eltartottak életkora, egészségi állapota is meghatározó. A továbbtanulás és a képzések fontosságának előtérbe kerülésével egyre nagyobb számban maradnak eltartottak a 18 év feletti gyermekek is.
Az V. kerületben élők jellemzően saját tulajdonú lakásaikban laknak, az önkormányzati lakásban élők száma alacsony, tekintettel a csekély számú önkormányzati bérlakásra. A piaci alapon, a magánforgalomban lakást bérlők száma nem meghatározó.
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni juttatások rendszeréből. Belváros-Lipótváros Önkormányzat a kötelező ellátásokon túl számos egyéb, önként vállalt támogatást nyújt a kerületben élő rászorulók részére.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A fővárosban nyilvántartott álláskeresők száma (januári adatok) 2012-ben 47 667 fő, 2013-ban 50 600 fő, 2014-ben 37 723 fő, 2015-ben 33 720 fő, 2016-ban 30 282 fő, 2017-ben 20 304 fő volt.

Az alábbi táblák mutatják kerületi bontásban a regisztrált álláskeresők számát 2016. és 2017. évi januári adatokat figyelembe véve.

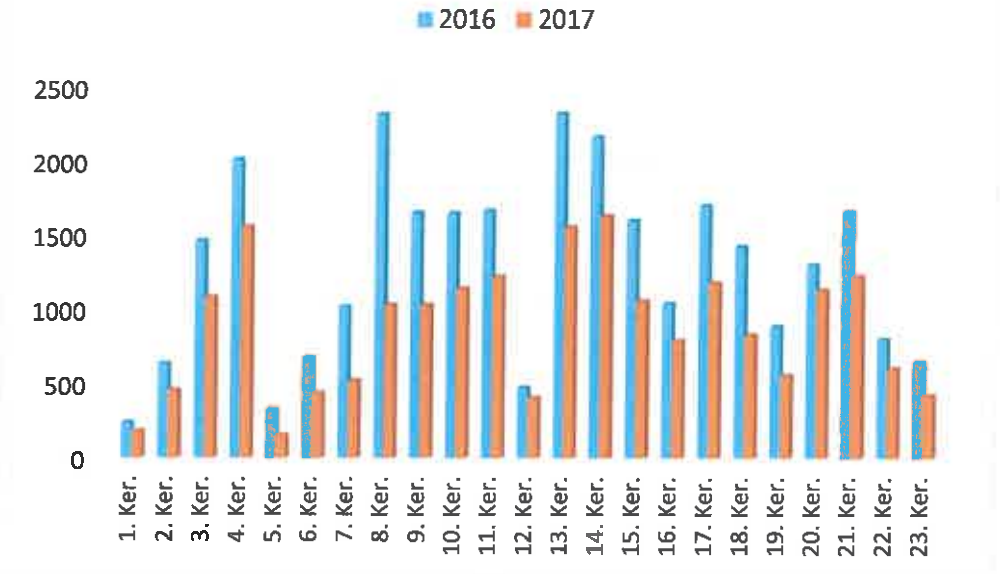

14-15. számú táblázat, forrás: Budapest Főváros Kormányhivatal Munkaügyi Központ adatbázisa

Belváros-Lipótvárosban a regisztrált álláskeresők aránya a főváros átlagához képest jó, és az előző évek adataihoz viszonyítva számuk csökkenő tendenciát mutat. 2012-ben 537, 2013-ban 500, 2014-ben 412, 2015-ben 358 fő, 2016-ban 328 fő, 2017-ben 158 fő (januári adatok) nyilvántartott álláskereső volt az V. kerületben. 2017. évben a regisztrált álláskeresők száma a 2016-os év adatához képest a felére csökkent.

A foglalkoztatottság, foglalkoztatási arány vagy foglalkoztatási ráta egy adott gazdaság munkaerő-piacának fontos jelzőszáma, a munkában állóknak a teljes munkaképes korú népességhez viszonyított százalékos aránya, melyről az alábbi táblázat tartalmaz adatokat.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	8 894	9 091	17 985	**249**	2,8	**277**	3,0	**526**	2,9
2013	8 904	9 054	17 958	**211**	2,4	**261,5**	2,9	**473**	2,6
2014	9 005	9 041	18 046	**167,25**	1,9	**218**	2,4	**385**	2,1
2015	8 887	8 947	17 834	**160,75**	1,8	**199,25**	2,2	**360**	2,0
2016	8 776	8 793	17 569	**112,5**	1,3	**138,5**	1,6	**251**	1,4
2017	8 647	8 682	17 329	**66**	0,8	**80,5**	0,9	**147**	0,8

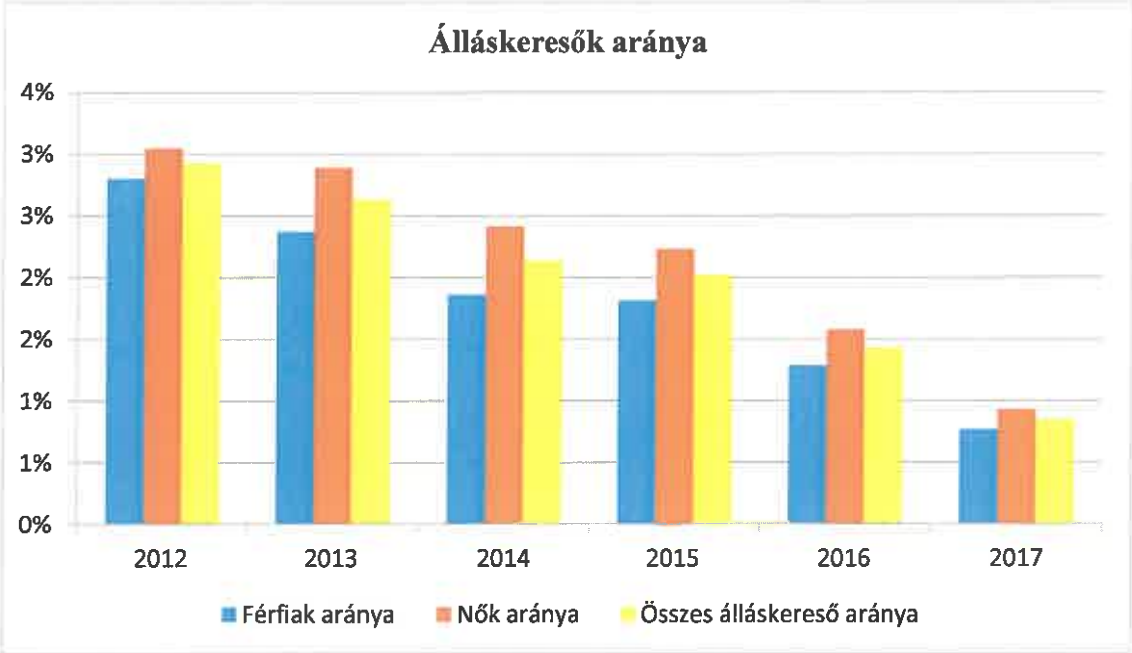

16-17. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1 526	473	385	360	251	125
20 év alatti	Fő	2,75	1,5	1,25	1,75	1,25	0,5
	%	0,2	0,3	0,3	0,5	0,5	0,4
20-24 év	Fő	32,5	23,5	20	17	10,25	2,75
	%	2,1	5,0	5,2	4,7	4,1	2,2
25-29 év	Fő	53,25	42,75	40,5	33,5	23,25	9,5
	%	3,5	9,0	10,5	9,3	9,3	7,6
30-34 év	Fő	52,5	43,75	35,5	39,5	20	11,75
	%	3,4	9,3	9,2	11,0	8,0	9,4
35-39 év	Fő	67	69,75	47,25	39,5	22,5	10,25
	%	4,4	14,8	12,3	11,0	9,0	8,2
40-44 év	Fő	50,5	45,75	41	37	28	13,25
	%	3,3	9,7	10,6	10,3	11,2	10,6
45-49 év	Fő	54,75	45,25	32,5	35,75	27,75	14,75
	%	3,6	9,6	8,4	9,9	11,1	11,8
50-54 év	Fő	70	58,25	38,5	30,25	22,5	10
	%	4,6	12,3	10,0	8,4	9,0	8,0
55-59 év	Fő	1117	101,75	62,5	48,75	29	8,75
	%	73,2	21,5	16,2	13,5	11,6	7,0
59 év feletti	Fő	25,75	40,25	66,25	77	66,5	43,75
	%	1,7	8,5	17,2	21,4	26,5	34,9

18-19. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Regisztrált álláskeresők száma nem, korcsoport és iskolai végzettség szerint

	2016.01.	2017.01
férfi	144	73
nő	184	85
Összesen	**328**	**158**
17 év alatti	1	-
18-20 év	3	-
21-25 év	18	9
26-31 év	29	20
31-35 év	31	6
36-40 év	30	23
41-45 év	37	16
46-50 év	30	20
51-55 év	28	8
56-60 év	54	11
60 év feletti	67	45
ált. isk. végzettség nélkül	2	1
ált. isk. végzettség	49	11
szakiskola	3	-
szakmunkásképző	50	22
gimnázium	76	32
szakközépiskola	48	25
technikum	8	9
főiskola	31	17
egyetem	61	41

20. számú táblázat, forrás: Budapest Főváros Kormányhivatal Munkaügyi Központ adatbázisa

A fenti táblázat alapján az elmúlt két év adatait figyelembe véve a nemek szerinti összetételt vizsgálva megállapítható, hogy az álláskeresők 55 %-a nő. A regisztrált álláskeresők körében az 55 év és e felettiek aránya magas, 2016-ban 36,9 %, 2017-ben 35,4 %. A nyilvántartott álláskeresők arányszáma a 20 év alattiaknál a legalacsonyabb, ennek oka az oktatási, képzési idő meghosszabbodása. A regisztrált álláskeresők között a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma jelentős, 2016-ban a diplomások aránya 28 % volt, 2017-ben 36,7 %-ra emelkedett.
A regisztrált álláskeresők számcsökkenésének oka nem feltétlenül a munkahelyteremtés, a munkahelyek növekvő száma, hanem a közcélú foglalkoztatás kiszélesítése, illetve, hogy a kerületben a közfoglalkoztatottság biztosítása folyamatos. A közfoglalkoztatás területén bekövetkezett változások a későbbiekben kerülnek ismertetésre.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	526	4,25	0,8	84,75	16,1	437	83,1
2013	473	4,5	1,0	82,5	17,5	385,5	81,6
2014	385	5	1,3	63	16,4	317,25	82,3
2015	360	2,5	0,7	52,75	14,7	304,75	84,7
2016	251	2,25	0,9	34,5	13,7	214,25	85,4
2017	147	0	0,2	14,25	9,7	132	90,1

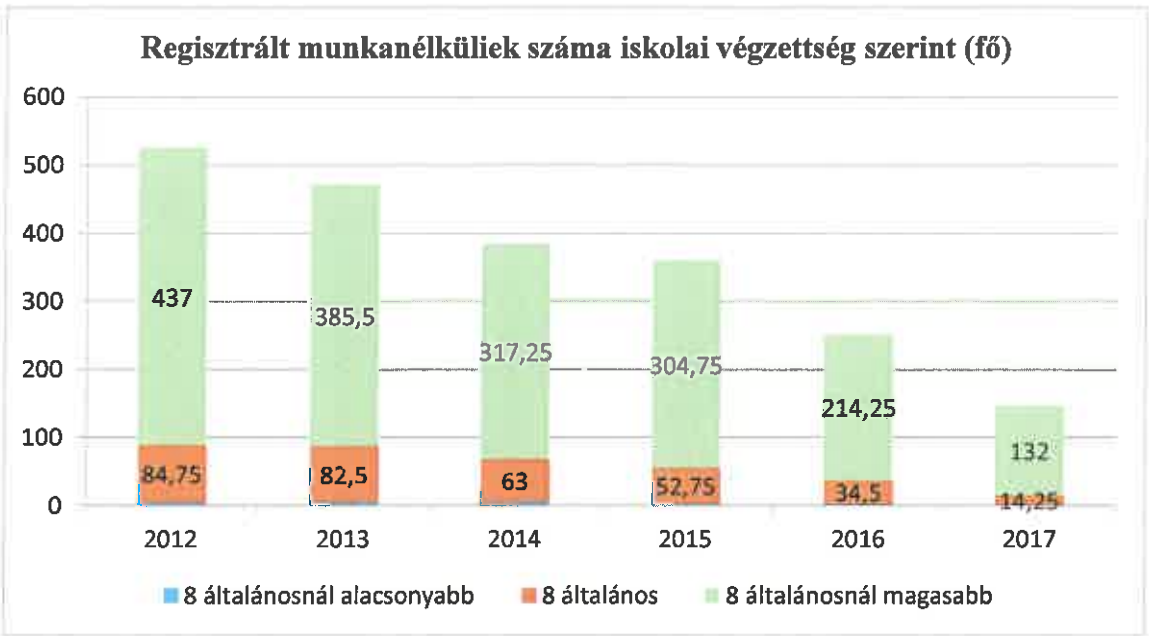

21-22. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A foglalkoztatottság és az iskolai végzettség közötti összefüggéseket vizsgálva elmondhatjuk, hogy kerületünkben a munkahelyüket elvesztők közül nagyobb mértékben érintettek a 8 általános iskolai végzettségnél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők, vagyis az álláskeresők összetétele eltér az általános magyarországi viszonylattól, ahol az álláskeresők közül elsősorban a romák, a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők, illetve a területi koncentráció szerinti munkanélküliség jellemző. A kerületi jellemzőkre tekintettel lett a célcsoportja az önkormányzati tulajdonú Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. által szervezett állásbörzéknek a felsőfokú végzettséggel, illetve szakképzettséggel rendelkező álláskeresők.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglakoztatás, más néven közmunkaprogram speciális munkaviszony, amely azt próbálja elősegíteni, hogy a munkaerő-piacról valamilyen okból kiszorult álláskeresők vissza-, illetve bekerüljenek az elsődleges munkaerő-piacra.

A közcélú foglalkoztatást a szociális törvény 1999. évi módosítása során a 2000. évtől vezették be. Bevezetésének célja a rendszeres szociális segélyre jogosultak átmeneti munkába vonása volt. A segélyrendszer későbbi átalakításai (2009-től rendelkezésre állási támogatás, majd bérpótló juttatás, illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatás) során megmaradt az a feltétel, hogy a segélyezettnek közmunkát kell végeznie.

A „klasszikus" közfoglalkoztatást a 2008-ban meghirdetett „Út a munkához" program indította el. A közcélú munka megszervezése a települési önkormányzat feladata lett. 2010. december 31-én a központi költségvetésből finanszírozott „Út a munkához" program lezárult, ezzel egy időben megszűnt valamennyi közcélú dolgozó munkaszerződése.

2011. január 1-től a korábbi három közfoglalkoztatási forma (közhasznú munka, közmunkaprogram és közcélú munka) megszűnt és azt az „egységes közfoglalkoztatás rendszere" váltotta fel, és egyetlen egységes keretbe foglalta a Nemzeti Közfoglalkoztatási Program, amely az ország bármely pontján azonos elvek alapján a Munkaerő-piaci Alapból biztosít munkalehetőséget az aktív korú szociálisan rászoruló emberek számára. A közfoglalkoztatás támogatása pályázati eljárás keretében igényelhető a Munkaügyi Központ területileg illetékes kirendeltségén.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

A közfoglalkoztatás ellátásában a kerületben együttműködött Budapest Főváros Kormányhivatal Munkaügyi Központ területileg illetékes kirendeltsége, a Belvárosi Egészségügyi Szolgálat, az Egyesített Szociális Intézmény (a továbbiakban: ESZI) és a Hivatal Népjóléti Osztálya.

A 2012. év volt az első olyan év, amikor a közfoglalkoztatásról szóló 2011. évi CVI. törvény egész évben következetesen alkalmazásra került. Januártól decemberig az új törvényben foglaltaknak megfelelően, azonos feltételekkel dolgoztak a közfoglalkoztatottak:

- közfoglalkoztatási jogviszonyra irányuló szerződés alapján,
- 319/2011. (XII.27.) Kormányrendeletben meghatározott közfoglalkoztatási bérért, illetve közfoglalkoztatási garantált bérért,

- hónapos turnusokban, napi 6 órás munkaidőben,
- heti elszámolási és bérfizetési rendben.

Az V. kerület legnagyobb közfoglalkoztatója az Egyesített Szociális Intézmény, amelynek 6 telephelyén történik közfoglalkoztatottak alkalmazása.

Az alábbi táblázat a 2012. évre vonatkozóan az egyes turnusok pontos létszámát, a betöltött munkaköröket, valamint a résztvevők nem és iskolai végzettség szerinti megoszlását foglalja össze.

Az ESZI telephelyein közfoglalkoztatás keretében ellátott közfeladatok	**Létszám (fő)**		**Feladatok megvalósult ütemezése tevékenységek szerint**			
	férfi	nő	I.turnus 2012.04.01-2012.06.30.	II.turnus 2012.07.01-2012.09.30.	III.turnus 2012.10.01-2012.12.31.	IV.turnus 2012.12.17-2013.02.28.
- intézményi takarítás	2	19	5	6	7	3
- porta szolgálat	12	3	3	4	4	4
- konyhai munkák		6	2	2	1	1
- épület karbantartás	3		1	1	1	
- adminisztráció		3	1	1	1	
- szociális segítő tev.	1	12	2	3	3	5
I.turnusban foglalkoztatottak száma	3	11				
II.turnusban foglalkoztatottak száma	3	14				
III.turnusban foglalkoztatottak száma	5	12				
IV. (téli) turnusban foglalkoztatottak száma	7	6				
A dolgozó iskolai végzettsége szerint:						
- 8 általános	5	16				
- szakképesítés	10	9				
- középiskola	3	15				
- felsőfokú képesítés	1	2				
Közfoglalkoztatottak száma	19	42				
Közfoglalkoztatottak száma összesen	61					
Más intézményekben – Roma Nemzetiségi Önkormányzat –dolgozó közfoglalkoztatottak	5	3				
2012. évben közfoglalkoztatottak száma	24	45				
2012. évben közfoglalkoztatottak száma összesen	**69**					

23. számú táblázat, forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ adatbázisa

A Munkaügyi Központ Baross utcai Kirendeltségével együttműködve az ESZI rendszeresen részt vesz a **„Partnerség a Foglalkoztatásért"** elnevezésű szakmai fórumon, és az **állásbörzéken**.

A 2012-es évben a „közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra" projekt keretében tartották az első álláskeresési tréninget, így a 2012 őszén beindított új szolgáltatás is az együtt-gondolkodás eredményének tekinthető.
Az álláskeresési tréning beindításával kettős problémára igyekeztek választ adni. Célként tűzték ki, hogy az **interaktív oktatáson** résztvevő álláskeresők kitörjenek a munkanélküliség-segélyezés-közmunka háromszögből és **a nyílt munkaerőpiacon helyezkedjenek el**. Továbbá, hogy a kerületünkben élők minél nagyobb hányada segély helyett elsősorban munkából éljen, hiszen ezáltal – a gazdasági szempontok mellett – az egyének önértékelése is magasabb lesz.

A 2013. évben számos változás történt a kerületi közfoglalkoztatásban, többek között újdonságnak számított, hogy év elején és év végén is lehetőség volt áthúzódó téli közfoglalkoztatás szervezésére, melynek folytán többen vehettek részt a közfoglalkoztatásban és jutottak jövedelemhez a téli hónapokban.

Az alábbi táblázat a 2013. évre vonatkozó közfoglalkoztatási adatokat foglalja össze.

Az ESZI telephelyein közfoglalkoztatás keretében ellátott közfeladatok	**Létszám (fő)**		**Feladatok megvalósult ütemezése tevékenységek szerint**				
	férfi	nő	Téli turnus 2012.-2013.	I.turnus 2013.03.11-2013.05.31.	II.turnus 2013.06.01-2013.08.31.	III.turnus 2013.09.01-2013.11.30.	Téli turnus 2013.11.01-2014.04.30.
- intézményi takarítás	10	21		5	3	4	16
- porta szolgálat	13	6	3	2	3	3	7
- konyhai munkák		8	4	2	2	2	1
- időslátogató	5	28	1	6	8	9	10
- szociális segítő tevékenység	11	15	5	7	4	3	7
2012-2013. téli turnusban foglalkozt. száma	7	6					
I.turnusban foglalkoztatottak száma	6	16					
II.turnusban foglalkoztatottak száma	5	15					
III.turnusban foglalkoztatottak száma	7	14					
2013-2014. téli turnusban foglalkozt. száma	14	27					
A dolgozó iskolai végzettsége szerint:							
- 8 általános	8	21					
- szakképesítés	15	26					
- középiskola	15	25					
- felsőfokú képesítés	2	6					
Közfoglalkoztatottak száma	39	78					
Közfoglalkoztatottak száma összesen	117						

Országos közfoglalkoztatásban dolgozók száma	1	4					
2013. évben közfoglalkoztatottak száma	40	82					
2013. évben közfoglalkoztatottak száma összesen	**122**						

24. számú táblázat, forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ adatbázisa

A 2013-2014. évi téli közfoglalkoztatási programhoz többfajta képzés is kapcsolódott. Szerepelt köztük OKJ-s szakképesítést nyújtó tanfolyam (házi betegápoló, ECDL számítógép-kezelő és kulturális rendezvényszervező), munkaerő-piaci alapkompetenciákat fejlesztő tréning alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőknek és kulcskompetenciákat megerősítő tréning a magasabban képzett álláskeresőknek. 2013 áprilisában az ESZI a Munkaügyi Központ Baross utcai Kirendeltségével közösen **„Állásbörzét"** szervezett, melyen számos potenciális munkáltató is részt vett. Az állásbörze sikerességét mutatta, hogy eredményeként több konkrét munkaszerződés is létrejött.
Az állásbörze keretében megrendezett **„Munkáltatói Fórumon"** képviseltette magát a Budapesti Iparkamara, a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Központ, az Emberi Erőforrás Minisztérium valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat is. Előadások hangzottak el többek között a foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatásokról, az önálló vállalkozás indításáról, a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának lehetőségeiről.

A Munkaügyi Központ adatai szerint 500 fő V. kerületi álláskeresőt tartottak nyilván 2013-ban (ez a 2012-es évhez viszonyítva alacsonyabb). Mivel az álláskeresési járadék időtartama maximum 90 nap, közülük egy-egy adott hónapban kb. 120–140 fő kapott valamilyen pénzbeli ellátást a Munkaügyi Központtól. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma a rendszeresen megtartott tréningeknek köszönhetően az év eleji 116 főről az év végére 76 főre csökkent. Továbbra is magas volt azon álláskeresők száma, akiknek lejárt az álláskeresési ellátása, és valamilyen okból nem voltak jogosultak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, pénzbeli ellátást sehonnan nem kaptak. A Családsegítő Szolgálatnál számukra is biztosított volt a személyre szabott álláskeresés lehetősége, a számítógépes oktatáson való részvétel, és annak érdekében, hogy ne szakadjanak el teljesen a munka világától, dolgozhattak egy-egy közfoglalkoztatási turnusban, illetve részt vehettek a tréningeken.

	2012. év	**2013.év**
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult ügyfelek száma januártól decemberig összesen:	231	262
Év közben a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedett:	38	47
Az ESZI közfoglalkoztatásba bevont:	**61**	**83**
Munkaerő-piaci képzésben vett részt:	2	4

Felülvizsgálatkor nem tudott 30 nap munkaviszonyt igazolni, ezért a továbbiakban nem jogosult a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra:	17	19
Év közben rendeződött az élete, ezért kérte a támogatás megszüntetését, vagy egyéb okból a támogatás folyósítása megszűnt:	25	17
Más ellátásra vált jogosulttá: (GYES, ápolási díj, NYEÁS, RSZS)	12	20

25. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

Annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatásból kikerülők ne a segélyezésbe kerüljenek vissza, hanem minél hamarabb találjanak munkát a nyílt munkaerő-piacon, az ESZI a VII. és VIII. kerülettel közösen részt vett a Munkaügyi Központ **„Közcélúból a nyílt piacra"** elnevezésű kísérleti projektjében. A projekt keretében minden közfoglalkoztatási turnus végén 3 napos intenzív álláskeresési tréningre került sor. A tréning eredményeképpen a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedő ügyfelek száma 30 %-kal emelkedett 2013-ban.

Az ESZI részt vett továbbá a Budapest Esély Nonprofit Kft. **„Út a piaci munka világába"** című TÁMOP 1.4.3. számú projektjének toborzási és kiválasztási folyamatában. Ennek keretében 30 főt kerestek meg, és tájékoztatták őket a projektről, amely új szakképesítés megszerzését, majd azt követően, támogatott foglalkoztatást biztosított a résztvevőknek.

Az ESZI által szervezett **Álláskereső klub** a rendszeres szociális segélyben részesülőknek kötelező együttműködést jelent. Tapasztalataik alapján a legnagyobb gátat a munkakeresésben a számítógépes ismeretek hiánya okozza. Nagy segítséget jelent, hogy a számítógépes felhasználói oktatást ingyenesen igénybe lehet venni, így az alapokat el tudják sajátítani.
Az álláskeresőknek szervezett klubjellegű foglalkozás az egyik legelterjedtebb csoportos segítési forma. Az eddigi gyakorlathoz képest 2012 őszétől a Családsegítő Szolgálat a korábbiaknál nagyobb hangsúlyt fektet erre a szolgáltatásra, mivel egyre több álláskereső kereste fel az intézményt.
Az álláskereső klubon nem csak internetezési és telefonálási lehetőséghez jutnak a kliensek (sokaknak kizárólag a klubban nyílik erre lehetősége), hanem a sorstársakkal való rendszeres találkozás révén rengeteg hasznos információt is szerezhetnek, amit aztán a munkakeresés során hasznosíthatnak.
Az ESZI Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálata hetente szervez álláskereső klubot, háromórás időtartamban. A célcsoport is bővítésre került, hiszen a rendszeres szociális segélyben részesülők mellett a kerületben élő valamennyi álláskereső részére nyitva áll a lehetőség a részvételre.
A klub keretében az internetről, valamint a különböző újságokból származó hirdetésekből összeállított **„álláskeresési" fal**lal is igyekszenek segíteni az ügyfeleket.

A 2014. évben lényeges változás nem történt a kerületi közfoglalkoztatásban, tovább folytatódtak a korábbi években elindított programok. Ismét lehetőség volt áthúzódó téli közfoglalkoztatás megszervezésére az év elején és az év végén is.

A következő táblázat a 2014. évre vonatkozó közfoglalkoztatási adatokat foglalja össze, az egyes turnusok létszámát, a betöltött munkaköröket, valamint a résztvevők nem és iskolai végzettség szerinti megoszlását.

Az ESZI telephelyein közfoglalkoztatás keretében ellátott közfeladatok	Létszám (fő)		Feladatok megvalósult ütemezése tevékenységek szerint			
	férfi	nő	Téli turnus 2013.11.01-2014.04.30.	Nyári turnus 2014.05.12-2014.09.30.	Őszi turnus 2014.10.01-2014.11.30.	Téli turnus 2014.12.01-2015.03.31.
- intézményi takarítás	10	22	9	7	9	7
- porta szolgálat	17	3	7	4	4	5
- konyhai munkák	4	7	5	3	2	1
- időslátogató	2	12	9	5		
- szociális segítő tevékenység	11	16	13	5	5	4
közfoglalkoztatás keretében képzésen vett részt	12	20	19			13
Téli turnusban foglalkoztatottak száma	29	33				
Nyári turnusban foglalkoztatottak száma	8	16				
Őszi turnusban foglalkoztatottak száma	9	11				
Téli turnusban foglalkoztatottak száma	10	20				
A dolgozó iskolai végzettsége szerint:						
- 8 általános	23	33				
- szakképesítés	22	18				
- középiskola	11	25				
- felsőfokú képesítés		4				
Közfoglalkoztatottak száma	56	80				
2014-ben az ESZI-ben közfoglalkoztatottak száma összesen	136					
Országos közfoglalkoztatásban dolgozók száma	7	11				
2014. évben közfoglalkoztatottak száma	63	91				
2014. évben közfoglalkoztatottak száma összesen	**154**					

26. számú táblázat, forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ adatbázisa

2014. évben második alkalommal került megrendezésre ez a nagyszabású Állásbörze és Munkáltatói Fórum, a **TÁMOP 1.1.4. „Munkaerő-piaci program a hátrányos helyzetű álláskeresők foglalkoztatásáért a Közép-magyarországi Régióban"** elnevezésű kiemelt projekt keretében, a Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. kerületi Munkaügyi Kirendeltsége és Egyesített Szociális Intézmény közös szervezésében Belváros–Lipótváros Önkormányzatának támogatásával.

Az Állásbörze célcsoportjai: diplomások, középfokú, szakképzettség nélküli munkavállalók, valamint tartós, és megváltozott munkaképességű munkavállalók, álláskeresők.

2013. évben az állásbörzére jelentkezett munkáltatók száma 35, 2014. évben már 50.

A meghirdetett álláshelyek száma 2013. évben 500, 2014. évben közel 800, a Főváros és Pest megyei hirdethető álláshelyekkel 1000 állást kínáltak.
A Családsegítő Szolgálat munkatársai aktívan részt vettek az állásbörze szervezésében és lebonyolításában. Az érdeklődők részére tájékoztatást nyújtottak a szolgáltatásokról, fényképes önéletrajz-írásban segítettek, próbainterjút készítettek velük.

2014. október 1-től az Önkormányzat által létrehozott **Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft.** is **bekapcsolódott a közfoglalkoztatásba**, ettől az időponttól működteti Időslátogató Programját, mely ezt megelőzően az ESZI-hez tartozott. A program öt fő státusszal kezdte meg működését, azzal a törekvéssel, hogy a Belvárosban élő szépkorúak a lehető leghosszabb ideig megszokott lakókörnyezetükben élhessenek. Az időslátogatók által végzett tevékenységek: társalgás, felolvasás, közös séta, vásárlás, orvoshoz való kísérés...stb. A program kiemelt célja az időskori magány enyhítése, azonban a közfoglalkoztatott munkatársak munkájuk révén szintén a helyi közösség hasznos, értékes tagjainak érezhetik magukat.

A szociális törvény 2015. március 1-jei módosításával az állam és az önkormányzatok közötti feladatmegosztás a szociális ellátások biztosítása területén átalakult. A jogszabályváltozás a helyi Önkormányzat hatásköréből kivonta, és a Járási Hivatalhoz rendelte az álláskeresők részére folyósítható foglalkoztatást helyettesítő támogatás megállapítását. Ezzel egyidejűleg több méltányossági kategória megszűnt az aktív korúak ellátásával kapcsolatban, így az ország minden településén azonos elvek alapján állapítják meg az ellátást.

A legfontosabb változások, melyek közvetlenül is érintették a közfoglalkoztatásba bevonható álláskeresők körét:

- Az aktív kor az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig tart. A korábbi, rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltő személy részére megállítható rendszeres szociális segély megszűnt, helyette foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapít meg a Járási Hivatal, annak az álláskeresőnek, aki vállalja a rendszeres együttműködést a Munkaügyi Központ Foglalkoztatási Osztályával. Ezek az emberek életkoruk miatt kevés eséllyel pályázhatnak a nyílt munkaerő-piacon, sokkal inkább számíthatnak határozott idejű közfoglalkoztatási jogviszonyra.
- Egészségkárosodottnak az a személy minősül, aki legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50 %-os mértéket, vagy aki vakok személyi járadékát kapja, vagy fogyatékossági támogatásban részesül. A korábban helyi rendelet alapján megállapított egészségkárosodottak rendszeres szociális segélye a fentiek értelmében megszűnt, helyette megváltozott munkaképességű álláskeresőként regisztrálhattak az ügyfelek, és szintén foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak. Ők egészségi állapotuk miatt vannak hátrányos helyzetben a nyílt munkaerő-piacon.

A 2015-ös év kiemelt céljai között szerepelt a halmozottan hátrányban lévő foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők közfoglalkoztatása. A bevont személyek életkoruk, alacsony iskolázottságuk vagy elavult szakmájuk miatt igen nagy hátrányban indulnak a versengő munkaerő-piacon. Ebben a folyamatban fontos mérföldkövet jelent a belépés a közfoglalkoztatásba.

Eddig nem tapasztalt új kihívások között kell megemlíteni, hogy az 50 éven felüliek aránya a kerületi közfoglalkoztatásban messze meghaladta mind az országos, mind a budapesti átlagot.

50 év felettiek aránya a közfoglalkoztatásban	
Országos arány	25,7 %
Budapesti arány	37,8 %
V. kerületi arány	55,1 %

27. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

A 2014-2015. évi téli közfoglalkoztatás befejezése után 19 fő regisztrált álláskereső közfoglalkoztatására 6 hónapos támogatási szerződés került megkötésre a Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályával, amely a lejárat előtt újabb 6 hónappal meghosszabbításra került egészen 2016. február 29-ig. Ezt a programot egészítette ki a 2015. július 15-én indított, kifejezetten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők munkába állítását célzó második, 25 fő közfoglalkoztatására vonatkozó támogatási szerződés.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2015. január-december összesen:	**49 fő**
Közfoglalkoztatás átlagos időtartama:	5,5 hónap
Közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedett:	10 fő

28. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

Kiemelt célkitűzés, hogy a Családsegítő Szolgálat szociális szakembereinek segítségével minél több hátrányos helyzetű kerületi álláskeresőt vonjon be a közfoglalkoztatásba, majd a közfoglalkoztatásból tovább segítse őket a nyílt munkaerő-piacra. Bár a résztvevők elhelyezkedési esélyei egyre szűkösebbek, a 2015. évben az országos átlagnál (13,3 %) sokkal jobb, 20,4 %-os elhelyezkedési arányt sikerült felmutatni.

A 2016. évben az ESZI közfoglalkoztatási koncepciójában változás nem történt, tovább folytatódtak a korábbi években jól bevált programok. Lényegi változások a munkaerő-piaci környezetben következtek be, melyeket az újonnan bevezetett célzott támogatások még inkább felerősítettek.
A kormányzat célul tűzte ki, hogy új, korábban inaktív célcsoportokat vonjon be a közfoglalkoztatásba, ezzel egyidejűleg növelje a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerő-piacra továbblépők arányát. Mindez rögzítésre került Magyarország Konvergencia Programjában is. A célok elérése érdekében egy új jogintézmény került bevezetésre. 2016. január 1-én lépett hatályba a közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásáról szóló 328/2015.(XI.10.) Kormányrendelet. A támogatás a közfoglalkoztatottat ösztönözte a versenyszférában történő elhelyezkedésre oly módon, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedése esetén, az aktív korúak foglalkoztatást helyettesítő támogatásával megegyező összegű 22.800.-Ft-os elhelyezkedési juttatásban részesült.

A 2016-os évet az előzővel összehasonlítva tovább emelkedett, 64 %-ra az 50 éven felüliek aránya a kerületi közfoglalkoztatásban, ez jóval meghaladta az országos (25 %) és a fővárosi (38 %) átlagot.

Az 50 év felettiek utolsó lehetőségként és nem átmeneti megoldásként tekintenek a közfoglalkoztatásra. Hiába van még 5-10-15 évük a nyugdíjig, nincs sem erejük, sem motivációjuk a továbblépésre. Alacsony iskolai végzettségük miatt a nyílt munkaerő-piacon csak fizikai munkát tudnának vállalni, amit viszont egészségi állapotuk nem tesz lehetővé. Számukra az, hogy a lakóhelyük közelében dolgozhatnak egy elfogadó, támogató környezetben, ahol figyelembe veszik a teljesítő képességüket, sokkal többet jelent, mint a versenyszférában elérhető magasabb bér. A közfoglalkoztatási bért a segély összegével hasonlítják össze, és kiszámítható, biztonságos, bejelentett munkahelyként értékelik a közfoglalkoztatást. Ez magyarázza, hogy ebből a korosztályból miért nem sikerült rávezetni senkit arra, hogy új szakmát tanuljon. A 2016. évi közfoglalkoztatáshoz nem társultak képzések úgy, mint a korábbi években, a Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályának sem az 50-60 éves korosztály a kiemelt célcsoportja képzési szempontból. Támogatott képzésbe bekerülni csak a határozott célkitűzésekkel, erős motivációval rendelkező álláskeresőknek van esélye, és ez nem jellemző az 50 év felettiekre.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2016. január-december összesen:	**39 fő**
Közfoglalkoztatás átlagos időtartama:	5 hónap
Közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedett:	19 fő

29. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

A 2017. évben újabb kormányzati intézkedések történtek a közfoglalkoztatás területén annak érdekében, hogy új, korábban inaktív célcsoportokat vonjanak be a közfoglalkoztatásba, ezzel egyidejűleg növelve a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerő-piacra továbblépők arányát. Mindez rögzítésre került Magyarország Konvergencia Programjában is. A célok elérése érdekében egy új **Kormányhatározat** született 2017. március 20-án: 1139/2017. (III.20.) **az egyes munkaerő-piaci intézkedésekről.**

A kormányzati intézkedés értelmében a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerő-piaci elhelyezkedését ösztönözni szükséges, ezért lehetőséget kívánnak teremteni a közfoglalkoztatottak piaci alapú munkavállalására.

Ezen célok elérése érdekében az alábbi irányelveket határozták meg:

1) A 25 év alatti személyek abban az esetben kerülhessenek csak bevonásra a közfoglalkoztatási programokba, ha az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló munkaerő-piaci program nem kínál számukra reális egyéb lehetőséget.
2) Azon személyek, akik várhatóan képesek önállóan elhelyezkedni, ne kerülhessenek bevonásra a közfoglalkoztatási programba, csak abban az esetben, ha:
   a) a járási (fővárosi kerületi) hivatal közvetítési kísérlete három alkalommal – a munkáltató oldalán felmerülő okból – sikertelen volt vagy
   b) 3 hónapig nem tudott a járási (fővárosi kerületi) hivatal az álláskereső számára megfelelő állást felajánlani,
   c) a szakképzettséggel rendelkezők csak abban az esetben kerüljenek bevonásra a közfoglalkoztatási programokba, ha
      - a járási (fővárosi kerületi) hivatal közvetítési kísérlete három alkalommal sikertelen volt a munkáltató oldalán felmerülő okból vagy

- 3 hónapig nem tudott a járási (fővárosi kerületi) hivatal az álláskereső számára megfelelő állást felajánlani,

3) A versenyszférában kialakult munkaerőhiányra figyelemmel, a közfoglalkoztatási programokban részt vevők havi átlagos maximális létszámát 2020-ig folyamatosan 150 ezer főre szükséges csökkenteni.

Az új irányelvek hatására 2017-ben visszaesett a közfoglalkoztatottak száma. A résztvevők 60 %-át a kerületi közfoglalkoztatásban továbbra is az 50 éven felüliek teszik ki.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2017. január-december összesen:	**20 fő**
Közfoglalkoztatás átlagos időtartama:	5,5 hónap
Közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedett:	6 fő

30. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

Összegezve, a közfoglalkoztatás létjogosultságát az alábbi területeken emelnénk ki:

- Átmenetet biztosít az inaktivitás és a versenyszféra között azokban az esetekben, amikor lezárul egy több évig tartó, biztosítási jogviszonynak számító életszakasz. (pl: idős hozzátartozó ápolása, gyermekgondozás,) Ilyenkor megszűnik a korábbi rendszeres pénzbeli ellátás, amit sürgősen pótolni kell.
- Nyugdíj előtt álló 60 éven felüli munkavállalókat hozzásegíti a szükséges szolgálati idő megszerzéséhez.
- Szociális helyzetük, vagy mentális egészségi állapotuk miatt a munkaerő-piacon hátrányban lévő tartós munkanélkülieknek (foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők) esélyt ad a visszailleszkedésre.
- Egészségkárosodott vagy megváltozott munkaképességű, de dolgozni akaró embereknek lehetőséget biztosít, hogy valós munkakörnyezetben kipróbálják fizikai és mentális terhelhetőségüket, beilleszkedési képességüket.
- Felnőtt korú, saját jövedelemmel nem rendelkező, a szülői ház biztonságában élő pályakezdők esetében az első lépés lehet a közfoglalkoztatás. Ez a munka egy felől önálló jövedelmet és munkatapasztalatot jelent, más felől a takarítói, vagy konyhai kisegítői munkakörben eltöltött hónapok gyakran ráébresztik a fiatal felnőtteket a továbbtanulás fontosságára, és megfelelő szakmai támogatással ösztönzi is őket egy új OKJ-s szakképesítés megszerzésére.
- Ugyanezt a célt szolgálja a közfoglalkoztatás az 50 éven felüli, de alacsony iskolai végzettséggel, vagy mára már elavult szakmával rendelkező álláskeresők esetében. Rávezeti őket az átképzés fontosságára, hogy a nyugdíjig hátralévő éveket munkában tölthessék el.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Közlekedési szempontból az V. kerület elhelyezkedése rendkívül előnyös, több jelentős közlekedési csomópont található a kerületben. Három metrójárattal, a kisföldalatti vasúttal, villamos- és

autóbuszjáratokkal és gépjárművel is jól megközelíthető, de kerékpárútjai kiépítése miatt kerékpárral is biztonságos a közlekedés. A kerületben több Bubi-állomás is található. A megfelelő közlekedési viszonyoknak köszönhetően a munkavállalók könnyen megközelíthetik munkahelyüket, így a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye mobilitási szempontból ideális.

A Belváros központi elhelyezkedéséből adódóan jelentős gazdasági potenciállal rendelkezik főként a szolgáltató szektornak köszönhetően. A kereskedelmi központok, irodaházak, szállodák, éttermek, továbbá a központi hivatalok, oktatási és kulturális intézmények számos munkalehetőséget nyújtanak. A turisztikai-idegenforgalmi szolgáltatások jelentős bevételt biztosítanak a kerületben beruházók, illetve a szálláshely- vagy egyéb szolgáltatást nyújtó vállalkozók számára.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A kerületben a fiatalok foglakoztatását és az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok jelenleg nincsenek. A fiatalok foglalkoztatottságának növelésére, hogy minél kevesebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül országos programok indultak (pl.: Ifjúsági Garancia Rendszer), melybe a Kormányhivatalok Foglalkoztatási Főosztályán keresztül lehetett bekapcsolódni.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Belvárosban felnőttképzés és a közfoglalkoztatáson, valamint az ESZI által biztosított az előzőekben már ismertetett különböző szolgáltatások (pl.: állásbörze, álláskereső klub), mint munkaerő-piaci szolgáltatások léteznek. Ezeket országos és regionális szinten a Kormányhivatalok biztosítják, a képzések szervezése a Munkaügyi Központon keresztül történik. Felnőttképzésre, esti gimnázium elvégzésére és érettségi bizonyítvány megszerzésére a szomszédos kerületek gimnáziumaiban, szakképző iskoláiban a lehetőség biztosított.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az Önkormányzat a munkanélküliek és a rászorulók helyzetét folyamatosan figyelemmel kíséri és az Egyesített Szociális Intézményen keresztül a lehetőségeknek megfelelően a közfoglalkoztatás keretein belül biztosít munkalehetőséget. A Belváros-Lipótváros Roma Nemzetiségi Önkormányzat az ESZI és a Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. mellett szintén végez közfoglalkoztatást.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolható az 50 éven felüli, illetve nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerő-piacra visszatérő nők, a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek, valamint a pályakezdő fiatalok.

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít minden olyan bejelentésnek, amelyek a kerületi foglalkoztatás esetében negatív diszkrimináció előfordulását mutatnák, azonban az elmúlt években az Önkormányzat nem tapasztalt a kerületi foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó problémát.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az elmúlt öt évben nagy változások történtek a közigazgatás rendszerében és a szociális ellátás területén. A **helyi és területi közigazgatási rendszer teljes szervezeti megújítása** a 2013. január 1-jével kialakításra került fővárosi és megyei kormányhivatalok járási (fővárosi kerületi) hivatalainak létrehozásával vette kezdetét.

A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012.(VIII.13.) Korm. rendelet alapján 2013. január 1-től a települési önkormányzat jegyzője helyett a járási (fővárosi kerületi) hivatal jár el, az alábbi – az Szt. hatálya alá tartozó – támogatások megállapítása ügyében:

- alanyi jogú ápolási díj és fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított ápolási díj,
- időskorúak járadéka,
- alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A jegyző és a városi gyámhivatal helyett a járási hivatal szakigazgatási szerveként felálló járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal jár el – a továbbra is jegyző hatáskörben maradó rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás kivételével – valamennyi, a Gyvt. hatálya alá tartozó pénzbeli és természetbeni ellátás, gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés valamint a 331/2006.(XII.23.) Korm. rendeletben meghatározott gyámhatósági hatáskörök tekintetében.

2014-ben a közigazgatás reformja a **támogatási rendszer átalakításával** tovább folytatódott. 2014. január elsejei hatállyal az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi LXXV. törvény módosította az Szt. rendelkezéseit.
Új ellátási formaként bevezetésre került az önkormányzati segély a korábbi átmeneti segély, temetési segély és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás ellátások összevonásával. Az Szt. az önkormányzati segélyre való jogosultság részletes feltételeinek meghatározását a települési önkormányzatokra bízta, csak a jogosultsági feltételek alapvető kereteit – segély célja, családi jövedelemhatár alsó mértéke – határozta meg.
A törvénymódosítás érintette a méltányossági közgyógyellátás szabályait is, 2013. december 31. napjáig a jegyző hatáskörébe tartozott a támogatás odaítélése, 2014. január 1. napjától a méltányossági közgyógyellátásra való jogosultságról az Önkormányzat Képviselő-testülete volt jogosult dönteni.

A pénzbeli és természetbeni ellátások rendszerében 2015. évben további jelentős átalakítások történtek.

- Az átalakítás során az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek:
  - egységesedtek a segélyezéssel kapcsolatos hatáskörök,

- módosult a szociális törvény alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre,
- bővült az önkormányzatok mozgástere az általuk nyújtott ellátások meghatározásában.

➢ Átalakult a finanszírozás rendszere.

A segélyezési rendszer 2015. március 1-jei átalakításával az állam és az önkormányzatok közötti feladat-megosztás a szociális ellátások biztosítása területén átalakult.

A törvényi változások alapján a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatal hatáskörébe került. Ezen ellátás keretén belül kétféle ellátástípus állapítható meg:

- foglalkoztatást helyettesítő támogatás és
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Az újonnan a járási hivatalok hatáskörébe kerülő aktív korúak ellátásán túl továbbra is a járási hivatalok hatáskörébe tartozik:

- az alanyi ápolási díj,
- az időskorúak járadéka,
- az alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás, valamint
- az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A felsorolt ellátások állami felelősségi körben nyújtott és 100 %-ban központi költségvetési forrásból kifizetett szociális ellátások.

2015. március 1-jétől az Szt.-ből hatályon kívül helyezésre került a lakásfenntartási támogatásra, adósságkezelési szolgáltatásra, méltányossági közgyógyellátásra, illetve a méltányossági ápolási díjra vonatkozó szabályozás.
Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak ellátást.
Az önkormányzati segély is átalakult: a rendkívüli élethelyzetre tekintettel is a települési támogatás keretében nyújtható támogatás rendkívüli települési támogatás néven.

Az Szt. a települési támogatás tekintetében csak keretszabályozást tartalmaz, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe adja, annak eldöntését, hogy milyen célra, milyen jogosultsági feltételekkel, milyen összegű támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

a) lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez
b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
d) lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Az Szt. alapján az önkormányzat egyetlen kötelezettsége, hogy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást biztosítson.

Belváros-Lipótváros V. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete 2015 februárjában elfogadta az új szabályozási rendszert tartalmazó szociális juttatások rendszeréről szóló 3/2015.(II.3.) számú – jelenleg is hatályos – önkormányzati rendeletét.

Az Önkormányzat a Képviselő-testület döntése alapján települési támogatás keretében

- lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez *lakhatási támogatást*,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozónak az ápolását, gondozását végző személy részére *ápolási támogatást*,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez *gyógyszertámogatást*,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére *hátralékkezelési támogatást*,

rendkívüli települési támogatás keretében

- halálesetre tekintettel *temetési támogatást*,
- válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítése, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás biztosítása, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése érdekében, valamint elemi kár esetén *krízistámogatást*,
- önhibán kívüli átmeneti létfenntartási gondok enyhítése céljából *eseti támogatást*

nyújt.

Fentiekből kitűnik, hogy Belváros-Lipótváros V. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete az Szt. által nevesített, a települési támogatás keretszabályai alapján a korábbi lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, méltányossági közgyógyellátás, illetve a méltányossági ápolási díj támogatási céljainak megfelelő valamennyi ellátási formát biztosítja a kerületi rászoruló lakosság részére.
Mindezen túl az Önkormányzat által nyújtott szociális ellátások rendszere további új önként vállalt ellátási formával bővült, 2015. március 1-től bevezetésre került a *jövedelempótló támogatás*, mely azon hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek részére nyújt segítséget, akik munkaképességüket legalább 30 %-ban elvesztették vagy egészségkárosodásuk legalább 30 %-os.

Az alábbi táblázat összefoglalóan tartalmazza a szociális törvényhez kapcsolódó, Önkormányzat által nyújtott kötelező és önként vállalt pénzbeli és természetbeni szociális juttatásokat.

Kötelező feladatok
Települési támogatás
➢ lakhatási támogatás
➢ ápolási támogatás
➢ gyógyszertámogatás
➢ hátralékkezelési támogatás
Rendkívüli települési támogatás
➢ temetési támogatás
➢ krízistámogatás
➢ eseti támogatás
Köztemetés
Önként vállalt feladatok
Létfenntartási támogatás
Jövedelempótló támogatás
Lakás-karbantartási támogatás
Fűtési szezonban történő időszaki támogatás
Támogatás idősek világnapjára
Belvárosi kismamabérlet támogatás
Kedvezményes élelmiszervásárlási jogosultság

Egyéb természetbeni juttatások:

- alma akció
- húsvéti ajándék sonka kártya
- húsvéti csomag
- muskátli osztás
- kedvezményes burgonyavásár
- karácsonyi csomag
- kedvezményes fenyőfavásár

2015. március 1. napját követően az állam a helyi szociális feladatok ellátására a központi költségvetésből azon önkormányzatok számára biztosít támogatást, ahol az egy főre jutó adóerő-képesség nem haladja meg a 32.000.-Ft-ot.
Belváros-Lipótváros V. kerületi Önkormányzat a pénzbeli és természetbeni ellátásokat nyújtó szociális ellátó rendszerét teljes egészében saját forrásból biztosítja.

Év	Egy főre jutó adóerő-képesség (Ft/fő)
2016	37 087
2017	38 184
2018	42 207
2019	44 068

31. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázisa

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A családok és egyének helyzetét erősen befolyásolják lakhatási lehetőségeik, ezért a lakhatási körülmények, a lakáshoz jutás feltételeinek vizsgálata fontos az esélyegyenlőség szempontjából. E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó terület kerül bemutatásra, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, a veszélyeztetett lakhatási helyzeteket, a hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket is, úgymint a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

A rendszerváltást követő időszakban kerületünk lakásállománya a lakáselidegenítés miatt jelentősen lecsökkent. A lakásprivatizáció során a bérlakás-állomány döntő hányada értékesítésre került, sokan éltek lakásuk megvásárlásának lehetőségével. Ma már a lakásállomány 97 %-a van a kerület lakosainak tulajdonában.
Az önkormányzati bérlakások nagyarányú privatizációja következményeként a bérlakás-állomány minimálisra csökkent, mely szűkítette az Önkormányzat lakásgazdálkodási mozgásterének lehetőségeit és a szociálisan rászorultak lakáshoz jutási esélyeit. Ugyanakkor a megvásárolt lakások eladása felgyorsította az V. kerületben a lakófunkció visszaszorulását is.

Az önkormányzati tulajdonú lakások számának alakulása Belváros-Lipótvárosban:

Év	Lakásszám
1990	18 438
1993	9 536
1997	2 873
2000	2 239
2002	1 988
2004	1 672
2006	1 538
2008	1 380
2010	1 298
2012	1 399
2013	1 398
2014.	1 217
2015.	1 198
2016.	1 076
2017.	1 012

32-33. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Az Önkormányzat feladata, hogy segítséget nyújtson azok számára, akik saját erőből képtelenek lakhatásukat megoldani. Az egyre csökkenő szociális bérlakás-állomány azonban nem fedi le a rászorulók lakásigényét. Új lakóházak építésére az V. kerület beépítettségére tekintettel nincs lehetőség.

Önkormányzatunk 2002-ig bérlakást kizárólag szociális alapon adott bérbe pályázat útján, vagy pályázaton kívül, egyedi méltányosság alapján. 2007-ig a Széchenyi Terv pályázatának keretében költségelvű, illetve a Fővárosi Önkormányzat támogatásával piaci lakások kialakítására került sor. Ezzel párhuzamosan az Önkormányzat részére visszaadásra került és irodaként már hasznosítani nem kívánt, nem lakás célú helyiségek lakásokká történő átalakítása is elindult az önkormányzati lakásállomány növelése érdekében.

2007. második félévében az Önkormányzat új lakástámogatási rendszert hívott életre, mellyel ösztönözni kívánta a gyermekes családokat a kerületben maradásra, illetve a kerületbe történő visszaköltözésre. A rendeltetésszerű használatra nem alkalmas lakások felújítására szolgáló pályázati rendszer bevezetésével a kerületben lévő rossz állapotú, illetve alacsony komfortfokozatú lakások folyamatosan felújításra kerülnek, ami a lakásállomány minőségi javulásához vezet.
2016 júniusában az Önkormányzat pályázatot írt ki 37 felújításra szoruló, rendeltetésszerű használatra nem alkalmas üres lakás bérbeadására. A lakásokra 96 érvényes pályázat érkezett, és 28 pályázóval történt szerződéskötés.
2017. évben piaci lakbér fizetésének előírása mellett felújítási kötelezettséggel pályázaton kívül 20 lakás került bérbeadásra.
A felújítandó lakáspályázat szempontrendszeréből a leglényegesebb a kisgyermekes családok, a családalapítás, a gyermekvállalás, a kerületi kötődés, és a kisgyermekét egyedül nevelő szülők támogatása.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati lakások bérbeadását, a bérbeadás jogcímeit az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről szóló 38/2007.(X.19.) önkormányzati rendelet szabályozza. Az Önkormányzat képviselő-testülete minden évben meghatározza, hogy az adott évben az üres és várhatóan megüresedő lakások közül a rendeletben meghatározott bérbeadási jogcímek alapján bérbeadásra milyen arányban kerülhet sor. Szociális lakás bérbeadására pályázat útján vagy méltányosságból pályázaton kívül van lehetőség. Önkormányzatunk a szociális lakásokat rendeltetésszerű állapotban adja bérbe. Tekintettel arra, hogy az önkormányzati üres-lakásállomány teljes felújításra szoruló lakásokból áll, szociális lakáspályázat kiírására az utóbbi években nem volt lehetőség. Szociális lakás bérbeadása pályázaton kívül egyedi méltányosság alapján történt, 2016. és 2017. évben 3 - 3 lakás került ilyen módon bérbeadásra.
Szociális alapon jelenleg 55 lakás van bérbe adva. Ezek a bérlők öt éves határozott időre szóló bérleti szerződéssel rendelkeznek. Ezen időszak alatt esetükben a fizetendő szociális lakbér nem változik. Ennél többen jogosultak szociális lakbér fizetésére, a határozatlan időre szóló bérleti szerződéssel rendelkező bérlők – kivéve a piaci vagy költségelven bérbeadott lakások bérlői – esetében a lakbér mértéke a lakbér-felülvizsgálat eredményeképpen változhat.

Önkormányzatunk tulajdonában áll a Bp. V., Vadász u. 11-13. szám alatt, egy 142 lakásos nyugdíjasház, melyből a Fővárosi Önkormányzat 35 lakás esetében rendelkezik bérlőkijelölési joggal. A nyugdíjasház tekintetében – a beköltözhető üres lakások függvényében – folyamatos a bérbeadás. 2016. évben 4, 2017. évben 11, 2018. évben 14 nyugdíjasházi elhelyezésre került sor. A nyugdíjasházi bérlők szociális bérleti díj fizetésére jogosultak.

Belváros-Lipótvárosban továbbra is működik a „lakásért életjáradék" program, jelenleg 18 életjáradéki szerződéssel rendelkezik Önkormányzatunk.

Az önkormányzati lakások lakbérmegállapítási szabályait az önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről és a lakbértámogatásról szóló 34/2007.(X.19.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

A Képviselő-testület döntése alapján 2010. évben a lakbérek felülvizsgálatának eredményeképpen sávos lakbérrendszer került bevezetésre. A sávos lakbérrendszerrel a lakbérek a bérlők jövedelmi és vagyoni helyzetének figyelembevételével differenciálásra kerültek, mely alapján szociális, kedvezményes I., kedvezményes II., illetve piaci lakbérmérték rendeleti szabályozása történt meg, továbbá döntés született a lakbérek évenkénti felülvizsgálatáról.
2016. évben a 34/2007.(X.19.) önkormányzati rendelet átfogó felülvizsgálatra került a lakbérek mértékének tekintetében. A korábbi szabályozás alapján a lakbérek megállapítása – a szociális bérleti díjak kivételével – a lakások forgalmi értéke alapján kerültek meghatározásra. A forgalmi értékbecslések 6 hónapnál nem régebbi aktualizálása jelentős kiadást jelentett az Önkormányzat számára, ezért a szociális alapú lakbérhez hasonlóan négyzetméter és komfortfokozat alapú lakbér megállapítása került rögzítésre a rendeletben. Döntés született a lakbérek minden harmadik évben történő felülvizsgálatáról is.
2016. évben megtörtént a rendeletben szabályozott lakbér-felülvizsgálat, és a bérleti díjak a rendeletmódosításnak megfelelően kerültek megállapításra.
Önkormányzatunk 40 költségelvű lakással rendelkezik. A költségelvű bérleti díjnak fedeznie kell az adott bérlakás üzemeltetésének és felújításának költségeit, ezért a költségelvű bérleti díjat minden évben felül kell vizsgálni és újra meg kell határozni.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Kerületünkben egyéb lakáscélra használt nem lakás célú ingatlan nincs.

d) lakhatást segítő támogatások

Belváros-Lipótváros történeti okok miatt sűrűn beépített terület, sok értékes, építészeti-műemléki szempontból jelentős épület található itt, ugyanakkor a lakásállomány a mai kor követelményeinek gyakran nem felel meg. A Belváros sajátossága, hogy a lakások alapterülete, belmagassága nagyobb az átlagnál, ezáltal e lakások fenntartási költségei is magasabbak. A lakáspiacon jóval nagyobb a kereslet a kislakások iránt, éppen azért, mert a vásárlók többsége a kisebb lakások és fenntartási költségük megfizetését tudja vállalni.
A kerület időskorú lakosságának óriási terhet jelent az, hogy ilyen mértékben vásároltak meg önkormányzati bérlakásokat függetlenül a lakás, illetve a lakóépület műszaki állapotától. Az Önkormányzat részben a társasházak részére felújításhoz társasházi pályázat útján, részben a lakosság részére lakásfenntartási és lakás karbantartási támogatások biztosításával nyújt segítséget a lakóépületek, illetve lakások állagmegóvásához és a fenntartási költségek viseléséhez.

Az Önkormányzat által nyújtott lakásfenntartással kapcsolatos támogatások a szociális juttatások rendszeréről szóló 3/2015.(II.3.) önkormányzati rendeletben kerültek szabályozásra. A lakbértámogatás feltételeit a 34/2007.(X.19.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

Lakásfenntartási költségek viseléséhez nyújtott szociális ellátások:

- települési támogatás keretében nyújtott lakhatási támogatás
- fűtési szezonban történő időszaki támogatás
- lakás-karbantartási támogatás
- lakbértámogatás

A települési támogatás keretében nyújtott *lakhatási támogatás* a szociálisan rászorult személyeknek az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség rendszeres fenntartási költségeinek viseléséhez nyújt segítséget.
A lakhatási támogatás a törvényi változás alapján megszüntetésre került lakásfenntartási támogatás továbbélése a települési támogatás rendszerén belül.
A lakhatáshoz kapcsolódó támogatási forma prevenciós célt valósít meg a lakhatás megőrzése és a hátralék felhalmozásának megelőzése szempontjából. Ez az egyik olyan támogatási forma, amely már az Szt. 1993-as megalkotásánál is megfogalmazódott. Ennek okán döntött 2015-ben a képviselő-testület a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez lakhatási támogatás bevezetéséről.
A lakhatási támogatást magántulajdonú lakás esetén közös költség, önkormányzati tulajdonú lakás lakbére, valamint gáz-, áram-, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási és fűtési díj költségeinek kifizetéséhez lehet megállapítani.
Az Önkormányzat a lakhatási támogatást természetbeni szociális ellátás formájában nyújtja. A támogatás folyósítása a szolgáltató részére történik, annak összegét a jogosult számlájában a szolgáltató írja jóvá. A lakhatási támogatás összege 3.000.-Ft/hó.

Lakhatási támogatás formájában települési támogatásban részesülők száma a kerületben

Év	Ellátásban részesülők száma (fő)	Esetszám	Az ellátásra fordított összeg (E forint)
2015.03.01-től	83	522	1 656
2016.	90	854	2 565
2017	72	679	2 037
2018	54	492	1 476

34. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

A *fűtési szezonban nyújtott időszaki támogatást* az Önkormányzat a téli hónapokban – novembertől márciusig – megnövekedett fűtési kiadások enyhítésére a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülő kérelmezők részére nyújtja a rendeletben megállapított jogosultsági feltételek fennállása esetén. A támogatás összege családban élő esetén 8.400.-Ft/fő/hó, egyedül élő kérelmező esetén 14.000.-Ft/hó.

A fűtési szezonban történő időszaki támogatásban részesülők száma a kerületben

Év	Ellátásban részesülők száma (fő)	Esetszám	Az ellátásra fordított összeg (E forint)
2012	4 635	21 111	170 856
2013	4 691	20 080	189 307
2014	4 368	21 353	242 813
2015	3 922	15 357	174 558
2016	3 922	15 415	175 302
2017	3 610	14 250	162 596
2018	3 356	16 517	189 554

35. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Az Önkormányzat *lakás-karbantartási támogatást* nyújt a fűtőberendezés, tűzhely, melegvíz előállító berendezés, kád, mosdó, falikút, mosogató, WC, csaptelep javítása, felújítása, cseréje, elektromos hálózat javítása, cseréje, beázás, csőrepedés után kőműves és hidegburkolási munkálatok elvégzéséhez.
A lakás-karbantartási támogatás, mint önként vállalt ellátási forma szabályozásában 2013-ban történt átfogó módosítás. A támogatás összege 60.000.-Ft-ról 80.000.-Ft-ra emelkedett. Új elemként került beépítésre a rendeletbe az a lehetőség, hogy a lakásban felmerülő karbantartási munkát önkormányzati tulajdonú lakás esetén a Belváros-Lipótváros Városüzemeltető Kft. is elvégezheti, ebben az esetben a támogatás összege közvetlenül a kft. részére kerül átutalásra.

Lakás-karbantartási támogatásban részesülők száma a kerületben

Év	Ellátásban részesülők száma (fő)	Esetszám	Az ellátásra fordított összeg (E forint)
2012	13	13	731
2013	22	22	1 276
2014	18	18	1 351
2015	11	11	844
2016	13	13	977
2017	16	16	1 144
2018	12	12	923

36. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

A szociális alapon bérbeadott lakások bérlői részére az Önkormányzat rendeletében szabályozottan *lakbértámogatást* biztosít, mely 10, illetve 20 %-os kedvezményt jelent a lakbér összegéből.

Lakbértámogatásban részesülők száma a kerületben

Év	Ellátásban részesülők száma (fő)
2012	57
2013	41
2014	40
2015	32
2016	25
2017	15
2018	9

37. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

e) eladósodottság

A kerületi lakosokat érintő devizahiteles adóssággal rendelkezők számáról nincs adatunk, de tudomásunk van róla, hogy a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ több alkalommal nyújtott jogi segítséget a Nemzeti Eszközkezelő Zrt-vel való kapcsolatfelvételhez, illetve a Családok Átmeneti Otthonában történő elhelyezéshez.

Önkormányzatunk a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 51. § alapján, önként vállalt feladatként ellátási szerződés keretében biztosítja a családok átmeneti otthona gyermekjóléti alapellátás, gyermekek átmeneti gondozása elhelyezési formát. A feladatellátást a 2018. szeptember 24-én kelt szerződés szerint 2018. október 1-től az S.O.S. Krízis Alapítvány biztosítja.
A Családok Átmeneti Otthonában olyan kerületi családok elhelyezése oldható meg, akik lakhatási lehetőségüket elvesztik, és lakhatásuk más módon nem biztosítható. Elhelyezésükre családi körülményeik alapján a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ tesz javaslatot.

A családok lakhatásának stabillá tétele érdekében az Önkormányzat a települési támogatás rendszerén belül – a megszűnt adósságkezelési szolgáltatás által nyújtott ellátást pótolva – *hátralékkezelési támogatás* nyújt, azon szociálisan rászorult személyek számára, akik lakhatással kapcsolatos kiadásaikhoz kapcsolódó hátralékot halmoztak fel.
A hátralékkezelési támogatás közös költség hátralékhoz, valamint az épület- és fűtéskorszerűsítéssel járó külön költség hátralékhoz, lakbérhátralékhoz, illetve közüzemi (vezetékes gáz-, áram-, távhőszolgáltatási, víz és csatornahasználati, szemétszállítási, több lakást tartalmazó lakó épületeknél háztömböknél központi fűtési díj) tartozás rendezéséhez nyújtható.
A hátralékkezelési támogatás mértéke nem haladhatja meg a kezelendő hátralék 75 %-át és összege legfeljebb százötvenezer forint. A támogatás egy összegben vagy legfeljebb 12 havi részletekben nyújtható, a hátralékkal rendelkező személy vállalásától függően.
A hátralékkezelési támogatás összegét az Egészségügyi és Szociális Bizottság állapítja meg az egyedi helyzetek, így különösen az adós fizetőképessége, jövedelmi, vagyoni helyzete figyelembevételével.
Az Önkormányzat a hátralékkezeléssel kapcsolatos egyes feladatait a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ útján látja el.

Hátralékkezelési támogatás formájában települési támogatásban részesülők száma a kerületben

Év	Ellátásban részesülők száma (fő)	Esetszám	Az ellátásra fordított összeg (E forint)
2015.03.01-től	10	17	1 034
2016	7	7	918
2017	8	8	929
2018	4	4	425

38. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Belváros-Lipótvárosban központi elhelyezkedése okán minden közmű (víz, csatorna, áram, gáz, telefon) rendelkezésre áll. Emellett az internet szolgáltatás is biztosított több szolgáltató jelenlétével. A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása is biztosítva van. A közszolgáltatások a kerületi állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés a kerületben akadály nélküli.

g) hajléktalanság

Az Mötv. 23. § (4) bekezdése 18. pontja szerint: a fővárosi önkormányzat feladata különösen: a hajléktalan ellátás;

Ugyanezen jogszabály 13. § (1) bekezdése szerint, a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása.
Az Szt. 57. § (1) bekezdés i) pontja értelmében, szociális alapszolgáltatás az utcai szociális munka.
Az Szt. 86. § (2) bekezdés d) pontja harmincezer főnél több állandó lakos esetében kötelező ellátás az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása. Kerületünk lakosságszáma ez alatt van évek óta.
Önkormányzatunk önként vállat feladatként a hajléktalanok ellátása érdekében 2004. június 30. napján ellátási szerződést kötött az Oltalom Karitatív Egyesülettel.
A megállapodás értelmében 30 fő nappali melegedő és 30 fő éjjeli menedékhelyet finanszíroz az V. kerületben tartózkodó hajléktalan személyek számára, továbbá Önkormányzatunk éves szinten egy fő utcai szociális munkás bérét is biztosítja.
Az Oltalom Karitatív Egyesület által működtetett alacsony küszöbű szolgáltatások – népkonyha, nappali melegedő, éjjeli menedékhely – alkalmas arra, hogy az utcán élő embereknek segítséget és alternatívát kínáljon. Emellett az utcai szociális munka legfontosabb hátterét az Oltalom Egészségügyi Centrum és a fűtött Utcán működő Lábadozó adja. 2014. év december 24-től elindították az „iránytaxi" szolgáltatást, amely a tartósan közterületen tartózkodók, szállóra kerülését segíti elő azzal, hogy meghatározott időpontokban a város frekventált pontjairól, közvetlenül a hajléktalan intézménybe szállítja a szolgáltatást igénybe vevőket.
A szociális munkások jól ismerik azokat a helyeket, ahol a hajléktalanok tartózkodnak, illetve éjszaka alszanak. Este 6 órától éjfélig járják végig azokat a területeket, ahol hajléktalanok élnek, a téli időszakban meleg teát osztanak, nagy hidegben felébresztik az alvó hajléktalanokat és felajánlják a szállókon történő elszállásolást illetve az általuk működtetett egészségügyi centrumba vagy lábadozóban történő elhelyezést.

Az alábbi táblázat az Oltalom Karitatív Egyesület által ellátottak (fő/év) számát mutatja.

Év	Összesen	
2012	10 445	bázis év
2013	12 399	118,7%
2014	9 769	78,8%
2015	8 177	83,7%
2016	7 603	93,0%
2017	6 457	84,9%
2018	3 640	56,4%

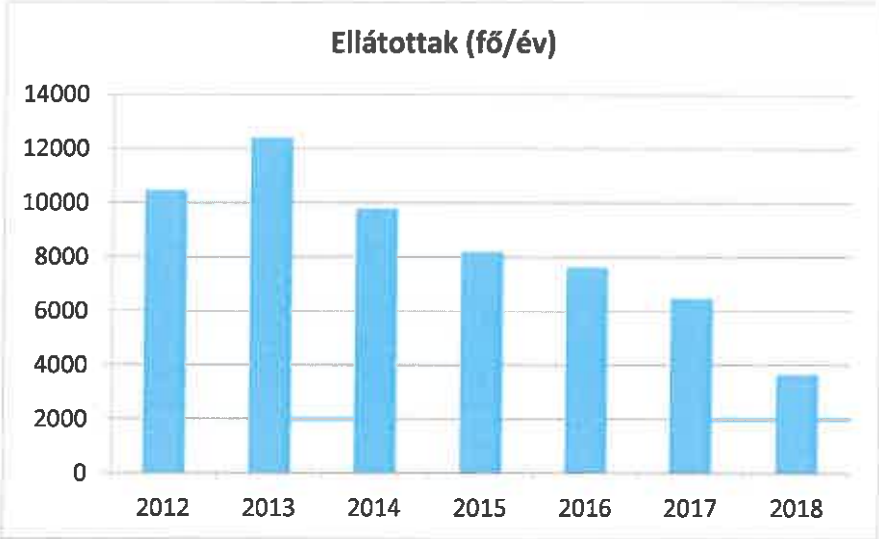

39-40. számú táblázat, forrás: az Oltalom Karitatív Egyesület adatai

Az Oltalom Karitatív Egyesület által kiosztott takarók/hálózsákok száma

Év	db	
2012	292	bázis év
2013	464	158,9%
2014	374	80,6%
2015	284	75,9%
2016	209	73,6%
2017	170	81,3%
2018	55	32,4%

41-42. számú táblázat, forrás: az Oltalom Karitatív Egyesület adatai

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Belváros-Lipótvárosban telepen vagy szegregátumban élők nincsenek, ezért ilyen jellegű társadalmi problémákkal és veszélyeztetett területtel a helyi esélyegyenlőségi programban nem kell foglalkozni.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) alapján elő kell segíteni az egyén és ezáltal a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával. A lakosság számára az esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítani kell.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az Eütv. 152. §-a részletezi az egészségügyi alapellátás körébe tartozó település önkormányzati feladatokat.
Ennek megfelelően az egészségügyi alapellátás része:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

Mindezen túlmenően Önkormányzatunk biztosította a járóbeteg-szakellátást is a kerületben.

A járóbeteg-szakellátások és az ahhoz kapcsolódó önkormányzati vagyon állam általi átvételének előkészítése érdekében 2012. december 28-án hatályba lépett az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 244/D. §-a, amely értelmében az egészségügyi szakellátási kötelezettsége alapján az állam, 2013. május 1-jén átveszi az önkormányzatoktól a járóbeteg-szakellátási feladatokat. Kivételt képez ez alól, ha a helyi önkormányzat úgy dönt, hogy 2013. április 30-a után is ellátja a járóbeteg-szakellátási feladatokat. 2013. február 15-éig az önkormányzatoknak dönteniük kellett, hogy a továbbiakban a járóbeteg-szakellátási feladatokat hogyan kívánják ellátni.
Belváros Lipótváros Egészségügyi Szolgálat a kerületi lakosság számára kiemelkedő színvonalú egészségügyi alapellátást és járóbeteg-szakellátást biztosít, melynek ilyen formában történő folytatása indokolt volt.
A fentiek alapján a Képviselő testület a **9/2013.(I.17.) B-L.Ö.** határozatával úgy döntött, hogy a **járóbeteg-szakellátás feladatait 2013. április 30-át követően is biztosítja a kerület lakossága számára.**

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 2017. március hónapban alkotta meg az V. kerület közigazgatási területén működő egészségügyi alapellátás körzeteinek meghatározásáról szóló 5/2017.(III.9.) önkormányzati rendeletét.
Az Önkormányzat a felnőtt lakosság alapellátását tizenhat háziorvosi körzetben, három telephelyen, a 0-14 éves korú lakosság alapellátását négy házi gyermekorvosi körzetben, egy telephelyen biztosítja. A háziorvosi alapellátáshoz és a házi gyermekorvosi ellátáshoz kapcsolódó ügyeleti alapellátást 24 órában közreműködői szerződéssel, két telephelyen látja el.
A felnőtt lakosság fogászati alapellátását tizenkét fogorvos, egy telephelyen, tizenkét körzetben, a gyermek fogászati ellátást négy fogorvos, két telephelyen, négy körzetben biztosítja. A fogászati alapellátáshoz kapcsolódó felnőtt és gyermek fogászati ügyeleti alapellátás a Semmelweis Egyetem Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézete által biztosított.
A felnőtt háziorvosi körzetekre kiterjedő 0-24 órás sürgősségi ügyeletet az Inter-Ambulance Egészségügyi és Szolgáltató Zrt. biztosítja kerületi telephellyel, ellátási szerződés keretében 2018. június 1-től. A gyermek háziorvosi ügyelete a XIII. kerület Révész utcában kerül ellátásra, szintén feladatellátási szerződés keretében.
A 0-18 éves korú lakosság területi védőnői ellátását négy védőnő, négy körzetben egy telephelyen látja el. Az Önkormányzat az iskolai-egészségügyi ellátást – mely iskolaorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll, amelyet fogorvos és fogászati asszisztens közreműködésével látnak el - három iskolaorvossal, öt védőnővel, négy gyermekorvossal és két gyermek fogorvossal biztosítja.
A Belváros-Lipótváros Egészségügyi Szolgálat Hercegprímás utcai rendelőintézetében a járó beteg ellátás minden területe megtalálható. Az intézmény technikai felszereltsége nemzetközi viszonylatban kiemelkedő, az orvosok munkáját digitális röntgengépek, modern ultrahang berendezések, több száz vizsgálat elvégzésére szolgáló laboratóriumi műszerek, korszerű, a legújabb technológiával felszerelt sebészeti műtő (egynapos sebészet), komputeres elemzéssel egybekötött EKG, a fájdalom enyhítésére szolgáló fizikoterápiás berendezések, valamint egy külön kialakított gyógymedence segíti.

Az alábbi táblázatok a BLESZ betegforgalmi, ellátási adatait tartalmazzák 2016. évben:

Védőnői ellátás	2 169
Háziorvosi felnőtt ügyeleti ellátás	1 581
Háziorvosi gyermek ügyeleti ellátás	138
Háziorvosi ügyelet együtt	**1 719**
Gyermek fogászat	6 609
Fogorvosi röntgen	2 283
Fogorvosi ellátás együtt	**8 892**
Járóbetegek gyógyító szakellátása	223 904
Járóbetegek gyógyító gondozása	2 421
Labordiagnosztika	31 309
Képalkotó diagnosztika	28 384
Járóbeteg-szakellátás együtt	**286 018**
ENS Sebészet	437
ENS Nőgyógyászat	69
ENS Fül-orr-gégészet	31
ENS Szemészet	437
ENS Ortopédia	81
ENS (Egynapos sebészeti ellátás) együtt	**1 055**
Intézményi összes előfordulás	**299 853**

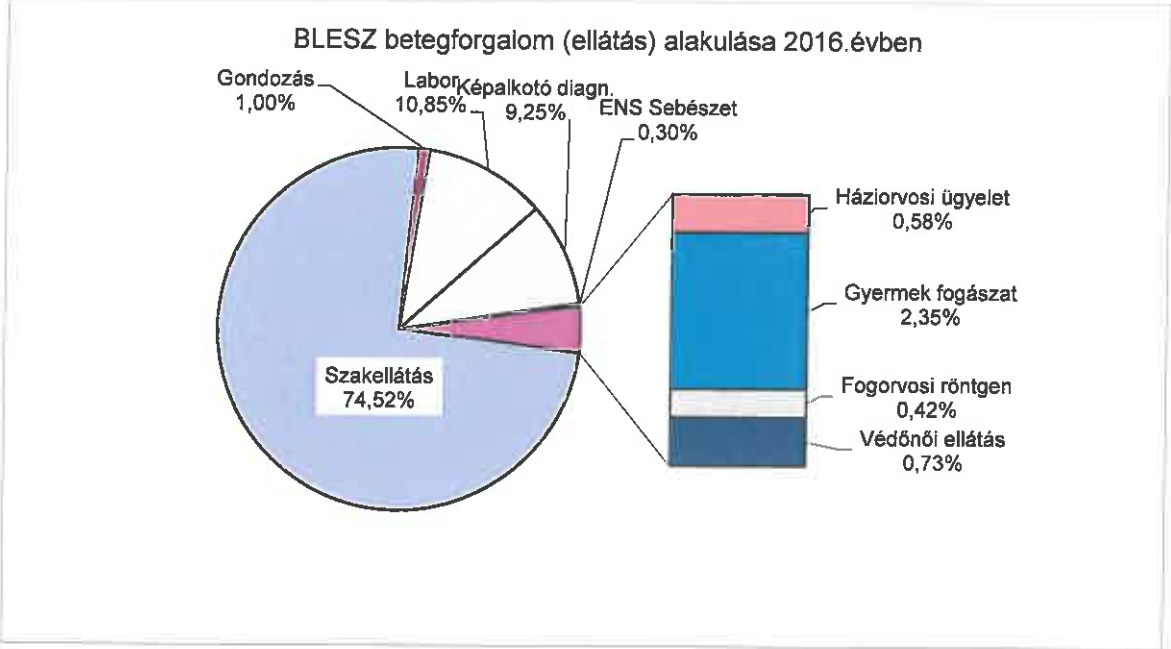

43-44. számú táblázat, forrás: BLESZ adatbázisa

Az alábbi táblázatok a BLESZ betegforgalmi, ellátási adatait tartalmazzák 2017. évben:

Védőnői ellátás	3 734
Háziorvosi felnőtt ügyeleti ellátás	1 554
Háziorvosi gyermek ügyeleti ellátás	163
Háziorvosi ügyelet együtt	**1 717**
Gyermek fogászat	6 954
Fogorvosi röntgen	1 246
Fogorvosi ellátás együtt	**8 200**
Járóbetegek gyógyító szakellátása	220 939
Járóbetegek gyógyító gondozása	2 966
Labordiagnosztika	32 171
Képalkotó diagnosztika	27 439
Járóbeteg-szakellátás együtt	**283 515**
ENS Sebészet	282
ENS Nőgyógyászat	71
ENS Fül-orr-gégészet	27
ENS Szemészet	417
ENS Ortopédia	93
ENS (Egynapos sebészeti ellátás) együtt	**890**
Intézményi összes előfordulás	**298 056**

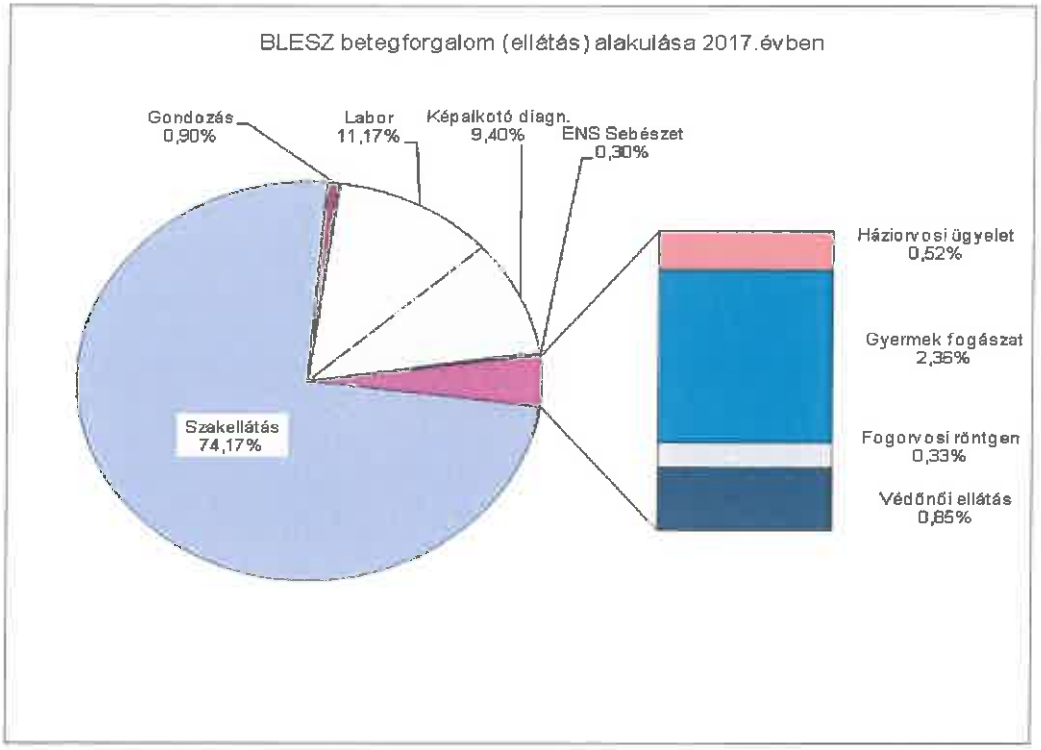

45-46. számú táblázat, forrás: BLESZ adatbázisa

2018. december hónapban a 2007-től testületi határozat alapján biztosított tüdőgyulladás elleni védőoltás költségei átvállalásának szabályozása került beépítésre a szociális juttatások rendszeréről szóló 3/2015.(II.3.) önkormányzati rendeletbe. A korábbi testületi döntés alapján a védőoltás költségének 50 %-át, a rendeleti szabályozás alapján, ezt követően a védőoltás teljes költségét átvállalja az Önkormányzat.

Belváros Önkormányzata kiemelten segíti az V. kerületben élők egészségmegőrzését, valamint jelentősen hozzájárul a helyi egészségügyi ellátás szakmai színvonalának segítéséhez. 2018-ban a képviselő-testület 7/2018.(I.18.) B-L.Ö. határozatával döntött a CT és MR vizsgálati lehetőség kerületi lakosok számára történő biztosításáról egészségük megőrzése, illetve annak lehetőség szerinti helyreállítása érdekében. Ezáltal a lakosság közvetlenül a kerületben jut hozzá a mai kor technikájának megfelelő CT és MR vizsgálatokhoz. A vizsgálatok elvégzése 2019. május 27. napjától biztosított a kerületi lakosok részére, a CT vizsgálatok a BLESZ Hercegprímás utcai szakrendelőjében, az MR vizsgálatok a szakrendelő szomszédságában lévő Szabadság téren található Bank Centerben történnek.

A megvalósulás szakmai előnyei az alábbiak:

- lényegében várakozási (előjegyzési) idő kivárása nélkül kerül sor a beteg diagnosztikai vizsgálatára, amelynek eredménye után rövidebb idő elteltével kezdhető meg a terápia,
- a beutalást végző orvos a diagnosztikus vizsgálatot végző orvossal/személyzettel közvetlen közelségben van, így a szakmai konzíliumok racionalitása a beteg javát szolgálja,
- elérhető földrajzi közelségbe került a kerületi lakosok számára az egészségügyi csúcstechnológia.

A CT és MR hozzáférésének biztosításával teljeskörűvé vált Belvárosban a képalkotó diagnosztikai vizsgálatok (röntgen, mammográfia és ultrahang) elérése a kerületi lakosok számára.

A Képviselő-testület 2019. május hónapban elfogadta a **CT és MR diagnosztikai szolgáltatás költségeinek átvállalásáról szóló 9/2019.(V.2.) önkormányzati rendeletét**, mellyel többek között döntött évente egy CT és egy MR vizsgálat térítésmentes biztosításáról a kerületi lakosok és az Önkormányzat, valamint intézményeiben dolgozók részére.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A korszerű védőnői módszertan szerint végzett védőnői szűrővizsgálatok elvégzéséhez szükséges szűrőeszközök jelentős része rendelkezésre áll.
2017. évben kiadásra került a „Szakmai, gyakorlati iránymutatás a területi védőnő gyermekvédelmi feladatainak ellátásához, különös tekintettel a korai észlelésre, jelzésre és az együttműködésre" című iránymutatás, amely rendelkezik a korszerű védőnői szűrővizsgálatok és a szülői kérdőívek alkalmazásáról. Az új szűrési módszert 2017. szeptember 1-től kötelezően alkalmazzák a területi védőnők.
A védőnői szűrővizsgálatok részletes módszertanát, a 0-7 éves gyermek fejlődésének nyomon követését a Gyermek-alapellátási Útmutató szakmai ajánlás tartalmazza, amelynek megfelelő alkalmazásához a szükséges eszközök beszerzése megtörtént. A rendszeres használatban elhasználódó eszközök pótlása folyamatos.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Azokat a gyerekeket akiknek a fejlődése eltér a vele azonos korúakétól és a védőnők kiszűrnek a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat V. kerületi tagintézményébe irányítják a védőnők. Az ő programjukban szerepel gyógypedagógia fejlesztés, tanácsadás és terápiás szolgáltatás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Önkormányzatunk 2018 márciusában szerződött a Junior Zrt.-vel a gyermekétkeztetés ellátására. A vállalat ennek megfelelően biztosítja az Egyesített Bölcsődétől a négy óvodánkon át, az ugyancsak négy általános iskoláig bezárólag a közétkeztetést. Ez megközelítőleg 2 200 fő napi étkeztetésének biztosítását jelenti.
Az étkeztetés a bölcsődei korosztály részére napi négyszeri (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna), a többiek részére napi háromszori ellátást jelent az igénybe vevők befizetései alapján.
A felnőtt lakosság számára biztosított étkezést az ESZI öt telephelyén történik. Három telephelyen helyben fogyasztással és elvitellel, egy telephelyen kiszállítással, illetve a Gondozóházban helyben fogyasztással történik. Az étkezés közétkeztetési szerződés keretében a Biarritz Kft. biztosítja, napi három/négy (reggeli, ebéd, uzsonna, vacsora) alkalommal, diétás és normál A, B menü választékkal. Az étlapok, illetve az összeállított étrendek elkészítése a korszerű táplálkozási szabályoknak megfelelően, a vonatkozó 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet előírásainak maradéktalan betartásával történik, mind a normál, mind a diétás étkeztetés esetén.
Az étkeztetés során a gyermekek/tanulók visszajelzései is figyelembe vételre kerülnek, és ezen felül félévente elégedettségi vizsgálat végzését vállalta a szolgáltató.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportoláshoz és a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében a kerület minden lakója számára biztosított.
A legfiatalabb korosztálynak és szüleiknek a **modern, minőségi játszóterek**, a tizenéveseknek a **fitnesz-parkok**, az extrém sportolási lehetőséget nyújtó gördeszka-pályák, az idősebb korosztálynak a zöldfelületű **csendes parkok** nyújtanak lehetőséget mozgásra, kikapcsolódásra.
A kültéri sportolási lehetőségek mellett igény van új, fedett sportintézmény létrehozására, illetve a meglévők felújítására, korszerűsítésére. A Vadász u. 30. szám alatt létesülő **Belvárosi Sportközpont** a szabadidő és a versenysportok kedvelőinek egyaránt lehetőséget biztosít kedvelt sportáguk gyakorlására. A kialakításra kerülő wellness-részleg és a telken talált termálvíz hatása segíti a látogatók egészségének megőrzését, mely által a prevenció és a rehabilitáció együttesen kap teret.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat a fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézmény által biztosítja.

Az Önkormányzat által biztosított szociális alapszolgáltatások formái:
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- közösségi ellátás
- családsegítés
- nappali ellátás
- utcai szociális munka
- nappali melegedő
- támogató szolgáltatás

Az Önkormányzat által biztosított szakosított ellátás formái:
- Időskorúak Gondozóháza
- éjjeli menedékhely

A szociális szolgáltatásokat továbbra is a Szt. alapján – kötelező jelleggel – lakosságszám figyelembevételével kell biztosítania az önkormányzatnak.

Az alábbi tábla mutatja a kötelező és önként vállalt feladatokat.

Szociális szolgáltatások	
Kötelező feladatok	**Önként vállat feladatok**
➢ Étkeztetés ➢ Házi segítségnyújtás ➢ Családsegítés ➢ Nappali ellátás	➢ Közösségi ellátás ➢ Utcai szociális munka ➢ Nappali melegedő ➢ Támogató Szolgáltatás ➢ Időskorúak Gondozóháza ➢ Éjjeli menedékhely
Állami feladat:	➢ Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Egyesített Szociális Intézmény a szerteágazó feladatok ellátása okán több telephelyet működtett. A telephelyek biztosítják a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátást, a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A személyes gondoskodást, az ellátást igénybe vevő lakóhelyén lévő, illetve lakóhelyéhez legközelebb eső intézmény, szolgáltatást nyújtó személy látja el.
A központi irányítás biztosítja az egységes szakmai elvek mentén, a hatékony gazdálkodást, és munkaszervezést.

Az Egyesített Szociális Intézmény, az alábbi négy telephelyen nyújt szolgáltatásokat:

A Kossuth Lajos utcai Szolgáltató Központ (1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 3.)

- étkeztetés házhoz szállítással
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Ellátási terület Belváros-Lipótváros közigazgatási területe.

Falk Miksa utcai Idősek Klubja (1055 Budapest, Falk Miksa u. 28.)

- étkeztetés helyben és elvitellel
- nappali ellátás – idősek klubja (80 férőhellyel)
- közösségi pszichiátriai ellátás

Ellátási területe: elsősorban a Szent István körút – Nyugati tér – Bajcsy-Zsilinszky út – József Attila utca – Duna által határolt terület.

Belgrád rakparti Idősek Klubja (1056 Budapest, Belgrád rkp. 27.)

- étkeztetés helyben és elvitellel
- nappali ellátás – idősek klubja (160 férőhellyel)

Ellátási területe: elsősorban a Deák Ferenc tér – József Nádor tér – Károly körút – Múzeum körút – Vámház körút – Duna által határolt terület.

Vadász utcai Idősek Klubja (1054 Budapest, Vadász u. 11-13.)

- étkeztetés helyben és elvitellel
- házi segítségnyújtás
- 24 órás ügyelet- önként vállalt feladat
- nappali ellátás – idősek klubja (100 férőhellyel)

Ellátási területe: elsősorban a Nyugdíjasházi lakók köre.

2019. évben a képviselő-testület döntése alapján az Egyesített Szociális Intézmény **új telephellyel** fog bővülni. A **Balassi Bálint utca 9-11.** szám alatti 441 m^2 helyiségcsoportba kerül áthelyezésre a Falk Miksa utcai Idősek Klubja, mely az évek során korszerűtlenné vált. A kialakításra kerülő új klub mind a klubtagok igényeinek, mind a jogszabályi előírásoknak eleget tesz.

Az Önkormányzat 1992 óta önként vállalt feladatként biztosítja a **szakosított idősellátást** a kerület idősei számára bentlakásos formában. Az ellátás átmeneti jelleggel, egy évig vehető igénybe, mely szükség esetén további egy évvel meghosszabbítható. A gondozóházi ellátást elsősorban azok az egyedülálló kerületi nyugdíjasok veszik igénybe, akiknek az egészségi állapotában hirtelen

következik be változás, és nincs családjuk vagy családjuk sem gondozásukat, sem felügyeletüket nem tudja vállalni.
2015. évben Önkormányzatunk a Gondozóház melletti önkormányzati lakás bérleti szerződését a bérlő felajánlása alapján pénzbeli térítés ellenében megszüntette. Ezáltal lehetőség nyílik a gondozóház férőhelybővítésére, melyre pályázati lehetőséget kívánunk bevonni.
Az Időskorúak Gondozóháza jelenleg 15 fő engedélyezett férőhellyel, folyamatos kihasználtság mellett üzemel.

Az éjjeli menedékhelyet az Önkormányzat önként vállalt feladatként az Oltalom Karitatív Egyesülettel kötött ellátási szerződés keretében biztosítja az arra rászorulók részére.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Önkormányzatunk a Belváros-Lipótváros Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére minden évben a tavaszi virágosztás során 100 muskátlit, az őszi kedvezményes burgonyavásár alkalmával 100 zsák burgonyát biztosít kedvezményes áron, valamint 100 mikuláscsomagot, illetve húsvéti és karácsonyi csomagot. Az Önkormányzat a nemzetiségi önkormányzatok részére nyújtott támogatásokon felül a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére működési költségek fedezése és programok szervezése címén 9.180.000.-Ft támogatást nyújt.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokfélék lehetnek, ilyenek a lakóközösségek, az idős klubok, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a vallási, politikai szervezetek, egyesületek, civil szervezetek, valamint mindezeken túl olyan közösségi színterek, ahol a településen élő állampolgárok és csoportjaik lehetőséget kapnak a különböző szabadidős, kulturális, illetve egyéb közösségi tevékenységek gyakorlására.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az Mötv. rendelkezései alapján, az önkormányzati feladat- és hatáskörök gyakorlása a képviselő-testületet illetik meg. Belváros-Lipótváros Önkormányzat képviselő-testület tagjainak száma 15 fő. A képviselő-testület éves munkaterv szerint ülésezik, valamint évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. A kerület lakossága a hirdetőtáblára kifüggesztett meghívóból és az önkormányzati honlapról értesülhet az ülések időpontjáról és napirendi pontjairól.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A kéthetente megjelenő kerületi újság, a **Mai Belváros** eljut az állampolgárokhoz, a kerületi vállalkozásokhoz, intézményekhez. A kerületi kábeltévé, a **City tv** folyamatosan beszámol a Belvárosban történtekről, széles körű tájékoztatást biztosítva a helyi lakosság számára.

Az V. kerületben központi jellegénél fogva számos lehetőség van a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra, melynek egyik színtere az **Aranytíz Kultúrház**, ahol az állandó programok mellett színvonalas színházi előadások, könnyű- és komolyzenei koncertek, kiállítások is helyet kapnak.

2017-ben nyitotta meg kapuját a **Belvárosi Közösségi Tér**, amely az önkormányzati tulajdonú Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. keretében működik. A Belvárosi Közösségi Tér az V. kerületben élők közösségi színtereként funkcionál. Ingyenesen látogatható rendszeres szolgáltatásaival és programjaival a gyermeket váró párokat, a kisgyermeket nevelő szülőket és gyermekeiket, a fiatal felnőtteket, az idős lakosságot és a magasabb iskolai végzettségű álláskeresőket szólítja meg 0-99 éves korig. A Belvárosi Közösségi Tér olyan komplex, egymásra épülő szolgáltatáscsomagot ajánl a kerületben élő családoknak, amelynek a kellemes időtöltés és a közösségi programokon felül elsődleges célja, hogy védőhálóként, támogató háttérként szolgáljon a családok életében. Céljuk, hogy a Belvárosban élők otthon érezzék magukat a kerületben, ezzel is erősítve a belvárosi közösség összetartozását. A Belvárosi Közösségi Tér 2018-ban **Az Év Közösségi Tere Különdíj** elismerésben részesült.

A kerületben működő **Idősek Klubjai** szintén kedvelt helyszínei a közösségi életnek. Színes, változatos programkínálattal várják a nyugdíjasokat, teret kínálva a közösségépítésre.

A zárt terek mellett jelentősek a szabadtéri rendezvények is, mint a **Belvárosi Fesztivál**, amely Magyarország legnagyobb ingyenes zenei fesztiválja. A „Belfeszt" 3 napon keresztül 5 helyszínen várja az érdeklődőket.
A Segítő Kezek Kft. 2015-től évente két alkalommal szervez egész napos családi rendezvényeket 3-6 000 fő részvételével. A szabadtéri rendezvények tavasszal **„Belvárosi Családi Piknik"** elnevezéssel az Olimpia parkban, **„Kortárs Gyermekirodalmi Játszótér"** elnevezéssel a Károlyi kertben kerülnek megrendezésre. A programsorozat célja a családi együttlét és a szórakozás mellett, gyermekek számára is hasznos és fejlesztő programok kialakítása, valamint a kortárs művészet támogatása.
A Belvárosi Családi Piknik alkalmával, társrendezvényként 2016 óta a Vigyél Haza Alapítvánnyal együttműködésben kerül megrendezésre a **Belvárosi Kutyafesztivál**, ahol a kutyabarátokat és a kutyát örökbe fogadni kívánókat is várják.

A kerületben működő **civil szervezetek** aktívak, és sokszínű tevékenységükkel hozzájárulnak Belváros fejlődéséhez. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.
Az Önkormányzat az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, az egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel.
Az Önkormányzatnak számos **testvérvárosa** van, amelyekkel szoros kapcsolatot ápol. Rendszeresen részt vesz a különféle testvérvárosi rendezvényeken, illetve vendégül látja a testvérvárosok képviselőit. A testvérvárosok részére támogatást nyújt különféle fejlesztésekre, pl. Torockó és Énlaka részére Értékvédő Program támogatást nyújt, mely minden évben 10 millió forint összegben az önkormányzati költségvetésben szerepel.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A kerületben etnikai konfliktusok nincsenek, így azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Belváros területén a segítségnyújtás az önkormányzati intézmények és a civil szervezetek által végzett tevékenységek, önkéntes munkák, valamint magánemberek felelősségvállalásában is megmutatkozik. 2013-ban önkormányzati kezdeményezésként indult, de számos étterem, illetve vendéglátó egység csatlakozott a **„Több, mint ebéd"** programhoz, melynek keretében az V. kerületi vállalkozók a kerületben élő nagycsaládosok részére ingyenes hétvégi ebédmeghívást biztosítottak. A programban közel ötven nagycsalád vett részt. Egy neves ruhamárkát forgalmazó cég télikabátokat, de volt olyan helyi vállalkozó, aki karácsonykor halászlét ajánlott fel, mely adományok aztán az Egyesített Szociális Intézmény közreműködésével kerültek szétosztásra a rászorulók részére. A helyi közösségi szolidaritás egyik másik példája, hogy helyi iparosok önkéntes munkával minden évben egy kerületi óvoda kifestését végzik el.
2018. évben az Egyesített Szociális Intézmény a Vöröskereszt V. kerületi Szervezetének jóvoltából 8 alkalommal összesen 155 tartós élelmiszer csomagot közvetített ki, valamint egyszeri alkalommal tisztítószer csomaghoz is hozzájuttatták a rászoruló családokat, melynek során 55 fő részesült tisztítószer adományban. A decemberben szervezett adományosztás alkalmával a karácsonyi ajándékot is átvehettek a rászorulók.
Ugyancsak a Vöröskereszt jóvoltából az intézménnyel kapcsolatban álló 12 felnőtt és 21 gyermek 2018 novemberében ebéddel egybekötött családi napon vehetett részt a Csodák Palotájában.
Minden évben a Gyermekjóléti Szolgálat ajánlásával a kerület karácsonyfája alatt a polgármester megajándékoz néhány kerületi, rászoruló gyermeket. Továbbá egy kiválasztott gyermekközösséget meghív és vendégül lát egy egész délelőttöt átölelő játszóházi programon.
Fentiek is jól mutatják, hogy a Belvárosban élők, illetve az itt működő civil szervezetek, közösségek szolidárisak a velük egy közösségben élőkkel szemben, melyek adományokban, illetve önkéntes munkákban nyilvánulnak meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A kerületben a rendszerváltás óta folyamatosan tevékenykedik a Belváros-Lipótváros Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely aktívan együttműködik az Önkormányzattal.

A romák társadalmi beilleszkedése nagymértékben függ iskolázottsági szintjüktől. Az érintett társadalmi csoport iskoláztatási hátrányainak számos oka van: a roma gyermekek családi szocializációja, a kulturális különbségek, a nyelvi hátrányok, a családok szociális helyzete, a hátrányos megkülönböztetés.
Mindezek következtében magas arányú a lemorzsolódás az általános iskolában, alacsony a szakképzésben résztvevők aránya, még elenyészőbb az érettségihez kötött képzésben, valamint a felsőoktatásban résztvevők hányada. A hagyományos oktatási módszerek nem képesek a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, éppen ezért kiemelt jelentőséggel bírnak az említett nehézségek mérséklésére az integrációt támogató oktatási-nevelési programok.

Az alacsony iskolázottság következtében alacsonyabb a foglalkoztatottsági szint, és magasabb, illetve tartósabb a munkanélküliség, mint más társadalmi csoportok esetében. A gyermekkorú népesség nagy száma miatt, magas az aktív keresőkre jutó eltartottak aránya.
A roma származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatottságának növelését a Munkaügyi Központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. Önkormányzatunk a közhasznú- és közcélú foglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket.
Az Önkormányzat minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik a roma származású népesség esélyegyenlőségét biztosítani. A roma népesség iskolázottságának javítása mellett a cigány kultúra ápolására is nagy hangsúlyt fektet. A roma művészek, alkotók számos megjelenési lehetőséget kapnak.
Belváros-Lipótváros Önkormányzata 2009-ben alapította meg a **Belváros-Lipótváros Cigányzenekar Nonprofit Kft-t.** A társaság létrehozásának célja a közösségi kulturális hagyományok ápolása, művészeti alkotó munka végzése volt. Ennek keretében a cigányzenekar kulturális programok szervezésében és az azokon történő részvételével színesíti az V. kerület kulturális életét. Az Önkormányzat a cigányzenekar tevékenységét költségvetésében tervezetten támogatja.

A Közéleti Roma Nők Egyesülete 1995-ben alakult, közhasznúsági fokozatot 2002-ben nyert. Célja a roma nők közéleti szerepvállalásának növelése, a roma nőkkel szembeni előítéletek csökkentése, tehetségek felkarolása, harc a női és gyermek szegénység ellen. Pályázatok segítségével tudják céljaikat megvalósítani. Roma munkaerő-piaci információs hálózat működtetésével munkanélküliek százait helyezték vissza a munkaerő-piacra és irányították képzésre.
Jogvédő irodát is működtetnek, szorosan együtt működnek a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A roma nőkön túl a roma lakosságra és állami gondozottakra is célzottan kiterjed az egyesület tevékenysége. Hazailag és nemzetközileg is az egyik legelismertebb roma szervezet.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az álláskeresők száma a közfoglalkoztatásnak köszönhetően jelentősen csökkent.	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.	Egyéb képzési lehetőségek feltérképezése a kerületi álláskeresők részére.
A közfoglalkoztatásban résztvevők között az 50 év felettiek száma a kerületben az országos és a fővárosi szinthez képest is magas.	Az Egyesített Szociális Intézmény által tartott álláskeresési tréningekre célzottan ennek a korosztálynak a bevonása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„A gyermekekkel foglalkozni minden bizonnyal a leghálásabb munka, ami a földünkön osztályrészünkről jutott."
(Brunszvik Teréz)

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta 47/2007.(V.31.) számú határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032" Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Gyermek jogairól szóló New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (1991. évi LXIV tv.) 3. cikk:

- A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenekfelett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.
- Az Egyezményben részes államok kötelezik magukat arra, hogy a gyermek számára, figyelembe véve szülei, gyámjai és az érte törvényesen felelős más személyek jogait és kötelességeit, biztosítják a jólétéhez szükséges védelmet és gondozást, e célból meghozzák a szükséges törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket.
- Az Egyezményben részes államok gondoskodnak arról, hogy a gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények hivatalok és létesítmények működése megfeleljen az illetékes hatóságok által megállapított szabályoknak, különösen a biztonság és az egészség területén, valamint ezek személyzeti létszámával és szakértelmével, továbbá a megfelelő ellenőrzés meglétével kapcsolatban.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az ezt megelőző évek adatait figyelembe véve (2008. évben 3 606 fő, 2009. évben 3 470 fő, 2010. évben 3 493 fő, 2011. évben 3 445 fő) megállapítható, hogy a kerületben a 18 év alatti népesség száma folyamatos csökkenő tendenciát mutat. 2012-ben már 3 000 fő alá csökken a gyermekek száma a Belvárosban. Változás 2014. évtől figyelhető meg, lassú emelkedés veszi kezdetét 2016. évre ismét 3 000 fő fölé emelkedik a 0-18 éves korú lakosság száma.

A következő táblázat a kerületi 18 év alatti népesség számát mutatja korcsoportos megoszlásban.

Év	Korcsoport				Összesen
	0-2	3-5	6-13	14-18	
2012	602	540	1 100	670	2 912
2013	622	513	1 183	666	2 984
2014	635	490	1 224	539	2 888
2015	638	804	1 328	479	3 249
2016	634	570	1 282	568	3 054
2017	629	558	1 325	599	3 111

47. számú táblázat, forrás: Népesség-nyilvántartó adatbázisa

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal ösztönzi a családokat a gyermekvállalásra, segíti őket a gyermekek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít számukra.
A Belváros-Lipótváros V. kerületi Önkormányzat képviselő-testülete által nyújtott gyermekvédelmi ellátásokat a 26/2016.(XI.22.) önkormányzati rendelet szabályozza.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat az alábbi pénzbeli és természetbeni ellátásokat, valamint gyermekjóléti alapellátásokat biztosítja a gyermeket nevelő személyek, családok számára.

A Gyvt. szerinti gyermekvédelmi ellátások

Kötelező feladatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rgyk-hoz kapcsolódó természetbeni támogatás és pénzbeli ellátás
- hátrányos helyzet(HH), halmozottan hátrányos helyzet (HHH) megállapítása

Gyermekétkeztetés
- intézményi gyermekétkeztetés
  - ingyenes
  - kedvezményes
- szünidei gyermekétkeztetés (őszi, téli, tavaszi, nyári)

Önként vállalt feladatok

nevelési támogatás
tömegközlekedési támogatás
időszaki támogatás
szociális tanulmányi ösztöndíj
beiskolázási támogatás
tankönyv és taneszköztámogatás
karácsonyi támogatás
gyermekek védőoltás költségeinek átvállalása
fiatalok helyi életkezdési támogatása
babaköszöntő csomag

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

- gyermekjóléti szolgáltatás - Gyermekjóléti Szolgálat
  - Gyermekjóléti Központ
- gyermekek napközbeni ellátása
  - Bölcsőde
- gyermekek átmeneti gondozása
  - Gyermekek Átmeneti Otthona
  - Családok Átmenti Otthona

Az Önkormányzat számára fontos, hogy a gyermek megszületésének pillanatától segítsen az esélyek javításában. Az egyenlőtlenségek leküzdésére és az esélyegyenlőség biztosítására tett egyik legfontosabb lépés a **fiatalok helyi életkezdési támogatása**, amely 2006. óta létező ellátás a kerületben. Az önként vállalt ellátás a 2005. december 31. napját követően született gyermekek életkezdési esélyeinek javítását célozta meg. A támogatás a gyermek születését követő 180 napon belül igényelhető a szülő vagy törvényes képviselő által a rendeletben szabályozott feltételek fennállása esetén, Start számlára történő utalással.
A támogatás első utalási összege 170.000.-Ft, a gyermek 7. évében, második utalási összegként 42.000.-Ft, és a gyermek 14. évében, harmadik utalási összegként szintén 42.000.-Ft. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részülő gyermek esetében a támogatás mértéke a 7. és 14. életévben a fenti összeg kétszerese, 84.000.-Ft.
Ezen felül a természetes személyek által történő befizetések esetén a befizetést követő év március 01. napjáig előterjesztett kérelem alapján a naptári évben befizetett összeg 10 %-ának megfelelő összeg, de legfeljebb 12.000.-Ft, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek esetén a naptári évben befizetett összeg 20 %-ának megfelelő összeg, de legfeljebb 24.000.-Ft.

Az Önkormányzat képviselő-testülete 2016. májusi ülésén 75/2016.(V.12.) számú határozatával támogatta a kerületben a ***„Belvárosi Babaprogram"*** bevezetését, mely a pénzbeli ellátásként nyújtott fiatalok helyi életkezdési támogatása mellett természetbeni ellátásként nyújt segítséget a szülők részére az újszülöttekhez kapcsolódó kiadások enyhítése érdekében. A gyermekvédelmi ellátásokról szóló önkormányzati rendeletbe beépítésre került a **babaköszöntő csomag**, mint új természetbeni ellátási forma.

Ugyanebben az évben alkotta meg a képviselő-testület 27/2016.(XI.22.) önkormányzati rendeletét a házasságkötés előtt álló párok megajándékozásáról. A rendelet célja a házasság intézményének támogatása a házasságra lépő jegyesek ajándékcsomaggal történő megajándékozásával. A **jegyescsomag** természetbeni juttatás, melyet a házasságkötési szándék bejelentésekor az anyakönyvvezető ad át a jegyespár részére.

Természetbeni juttatásként az Önkormányzat 2017. évben először, majd az ezt követő években szintén, a kerületi diákok részére a tanévkezdéshez ingyenesen biztosított ***füzetcsomagot,*** mellyel a kerületi családok részére nyújtott támogatást a tanévkezdéssel járó kiadások csökkentése érdekében.

A fentiekből kitűnik, hogy Belváros-Lipótváros Önkormányzat a kötelező feladatok mellett, számos önként vállalt feladatot lát el, amely minden esetben a gyermekveszélyeztetettség kialakulásának megelőzését szolgálja.

2018. évben Önkormányzatunk az **UNICEF Gyermekbarát Település** elismerő címben részesült, valamint elnyerte a **Nagycsaládosok Országos Egyesületének (NOE) Családbarát Önkormányzat Díját.** A díjjal azokat az önkormányzatokat díjazzák, akik kiemelkedően támogatják a családokat és a gyermekvállalást.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Gyvt. 5. § n) pontja alapján veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.
A szakirodalom alapján veszélyeztetett gyermek az a gyermek, akinek a családjában vagy környezetében, ismétlődő vagy tartós fizikai, lelki bántalmazásnak, szexuális zaklatásnak, erőszaknak, elhanyagolásnak van kitéve és/vagy fejlődésében családja, közvetlen környezete károsan befolyásolja; testi vagy pszichés fejlődését ártalmas környezeti hatások, rossz interperszonális kapcsolatok akadályozzák, károsítják.
A veszélyeztetettség legtöbb esetben nem akut helyzet, hanem egy vagy több veszélyeztető folyamat következtében kialakult állapot. Akut vészhelyzet a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amelyben a gyermek/várandós anya helyzete miatt azonnali intézkedés szükséges.
A gyermekvédelmi rendszer egyik legfontosabb feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, a jelzőrendszeri tagok – az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, a köznevelési intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek, a munkaügyi hatóság, a javítóintézet, a gyermekjogi képviselő, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal, az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv – ennek érdekében kötelesek egymással együttműködni, és amennyiben szükséges, jelzést tenni a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál vagy hatósági eljárást kezdeményezni.

A veszélyeztetettség tényezői:

- Anyagi tényezők: az elsődleges életszükségletek kielégítetlenek (pl: a táplálkozás hiánya, a gyermek nem megfelelő táplálása, egészségtelen zsúfolt lakáskörülmény, önálló fekhely hiánya, nem megfelelő ruházkodás, nem tudnak fűteni). Nem biztosítják a gyermek oktatásának támogatását.
- Erkölcsi tényezők: a környezet bűnöző, erkölcstelen életmódja; szexuális, vagy lelki bántalmazás, vagy ha a gyermek saját maga helyezkedik szembe a társadalmi normákkal.
- Egészségügyi tényezők: egészségtelen lakhatási körülmények; a gyermek fizikai bántalmazása; szülők tartós betegsége; fertőző betegségek a családban; a beteg gyermek nem megfelelő életmódja, kezelés elmulasztása, megtagadása.
- Nevelési tényezők: szülői elhanyagolás; a szülők nevelési következetlensége; kettős nevelése; a gyermekkel szembeni követelmények hiánya; illetve ennek ellenkezője, a túl magas mérce.

Veszélyeztetettség okai: szenvedélybetegség, fogyatékosság, bántalmazás, szülői elhanyagolás, család életvitele, családi konfliktus, magatartászavar, beilleszkedési nehézség, gyermeknevelési nehézség, anyagi probléma

A veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében a nevelési oktatási intézmények ellátják a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával kapcsolatos feladatokat, felderítik a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, törekszenek a pedagógiai eszközökkel való káros hatások megelőzésére és ellensúlyozására. Ennek során együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal és központtal, illetve a gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
Az egészségügyi szolgáltatók feladataik ellátása során kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek egészségét veszélyeztető tényezők megelőzésére, felismerésére és megszüntetésére. Ennek érdekében együttműködnek a közoktatási, a szociális és családsegítő, valamint a gyermekek védelmét ellátó intézményekkel, személyekkel, és szükség esetén megfelelő intézkedést kezdeményeznek.
A rendőrség számára a gyermek veszélyeztetettségének meghatározása és az ezzel összefüggő intézkedéseket jogszabályok tartalmazzák.
Legfontosabb feladat a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettség kezelése, a veszélyeztető okok, körülmények mielőbbi megszüntetése, annak érdekében, hogy a gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése biztosítva legyen.

A gyermekre irányuló közcselekvések:

- „Normális, szükséglet-orientált" cselekvés: az állam tiszteletben tartja a család autonómiáját. A család maga dönti el, hogy kér-e a támogatásból, és hogy azt miként használja fel.
- „Normális, probléma-orientált" cselekvés: azért nyújtanak közszolgáltatást, hogy a család a piaci viszonyoktól függetlenül hozzájuthasson a „szokványos" problémák kezelésére használt szolgáltatásokhoz. A szolgáltatás nem kötelező, az igénybevétel eldöntése és szervezése a szülőre tartozik. A család autonómiáját érintetlenül hagyják, mert – általában – nem merül fel olyan aggály, hogy a szülői autonómia veszélyeknek tenné ki a gyermeket.
- „Kivételes, szükséglet-orientált" cselekvés: azért kerül sor a közszolgáltatásra, mert a társadalomban elfogadottá vált szempontok szerint minden gyermeknek feltétlenül részesülnie kell a szolgáltatásból. A szolgáltatás igénybevétele kötelező. A közoktatás és más, hasonló közszolgáltatások már áthatolnak a családi burkon, és a szülő rendelkezési jogainak mellőzésével közvetlenül irányulnak a gyermekre. Egyébként azonban a család autonómiáját érintetlenül hagyják, hiszen a családdal „nincs baj".
- „Kivételes, probléma-orientált" cselekvés: azért kerül sor a közcselekvésre, mert a felmerülő problémát összefüggésbe hozzák a szülő felróható magatartásával, devianciájával, vagy egyszerűen úgy tekintik, hogy a szülő nem jelent kellő garanciát a helyzet rendezésére. A család autonómiáját nem hagyják érintetlenül, hanem kötelezővé teszik a megoldás igénybevételét vagy eltűrését, kontrollálják a család életét, esetleg megvonják a szülő jogait. A gyermek „különleges" problémáit kezelő megoldások keresztülhatolnak a családi burkon és közvetlenül a gyermekre irányulnak. Így külön lehet mérlegelni a gyermek támogatásának, segítésének elveit, valamint a szülővel való bánásmód elveit.
- Beavatkozásra akkor kerül sor, ha:
  - a helyzet ártalmas a gyermek számára,

- nem normálisnak minősül a probléma,
- a probléma megoldása nem bízható a családra,
- az állami kontroll és a család autonómiájának korlátozása szükségszerű.

2012-ben az V. kerületben veszélyeztetett gyermekek száma: 177 fő
2013. évtől a gyámhatóság vezeti a nyilvántartást.
2016-ban veszélyeztetetett gyermekek száma: 183 fő
2017-ben veszélyeztetett gyermekek száma: 141 fő

2012-ben a veszélyeztetettség okai: szenvedélybetegség: 1 fő, fogyatékosság, 3 fő, bántalmazás: 5 fő, szülői elhanyagolás: 11 fő, család életvitele: 20 fő, családi konfliktus: 12 fő, magatartászavar: 22 fő, beilleszkedési nehézség: 50 fő, gyermeknevelési nehézség: 25 fő, anyagi probléma: 46 fő.
2013-ban a veszélyeztetettség okai: szenvedélybetegség: 2 fő, bántalmazás: 16 fő, szülői elhanyagolás: 18 fő, család életvitele: 7 fő, családi konfliktus: 12 fő, magatartászavar: 13 fő, beilleszkedési nehézség: 32 fő, gyermeknevelési nehézség: 24 fő, anyagi probléma: 35 fő
2014-ben a veszélyeztetettség okai: szenvedélybetegség: 1 fő, fogyatékosság: 1 fő, bántalmazás: 7 fő, szülői elhanyagolás: 21 fő, család életvitele: 4 fő, családi konfliktus: 20 fő, magatartászavar: 36 fő, gyermeknevelési nehézség: 6 fő, anyagi probléma: 65 fő
2015-ben a veszélyeztetettség okai: szenvedélybetegség: 2 fő, fogyatékosság: 3 fő, bántalmazás: 11 fő, szülői elhanyagolás: 15 fő, család életvitele: 1 fő, családi konfliktus: 20 fő, magatartászavar: 45 fő, gyermeknevelési nehézség: 14 fő, anyagi probléma: 43 fő
2017-ben a veszélyeztetettség okai: család életvitele: 36 fő, családi/kapcsolati konfliktus: 33 fő, bántalmazás: 16 fő, elhanyagolás: 6 fő, gyermeknevelési nehézség: 33 fő, magatartászavar/ teljesítményzavar: 22 fő, lelki/mentális/pszichiátriai betegség: 11 fő, egészségi probléma/egészségkárosodás: 12 fő, foglalkoztatással kapcsolatos probléma: 3 fő, anyagi/megélhetési/lakhatási probléma: 57 fő

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

Védelembe vettek száma a kerületben:

Év	Védelembe vettek száma (fő)
2012	10
2013	7
2014	8
2015	4
2016	21
2017	22
2018	30

48. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

Hátrányos helyzetű (HH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, akinek az esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH),

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentiekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A Gyvt. 6. § (1) bekezdése értelmében, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
A Gyvt. 38. § (1a) bekezdése alapján, a gyermekjóléti alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma a kerületben:

Év	HH (fő)	HHH (fő)
2012	327	3
2013	327	10
2014	34	2
2015	60	11
2016	35	-
2017	18	-
2018	6	-

49. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A Gyvt. alapján a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**re való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a jogszabályban meghatározott ingyenes (bölcsődébe, óvodába jár, 1-8 évfolyam nappali tagozatán tanuló) vagy kedvezményes (1-8. évfolyamon felüli nappali rendszerű oktatásban részt vevő) intézményi gyermekétkeztetésnek, és ha megfelel a jogszabályban foglalt feltételeknek, a szünidei gyermekétkeztetésnek, a természetbeni támogatásnak, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma a kerületben:

Év	Jogosultak száma (fő)
2012	339
2013	301
2014	309
2015	288
2016	170
2017	94
2018	66

50. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó természetbeni támogatás
2012 novemberétől a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő és hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek után a szülő/törvényes képviselő vagy a saját jogán jogosult nagykorú kérelmező évi két alkalommal (augusztus és november hónapban) természetbeni támogatásra (Erzsébet Utalvány) volt jogosult.

- 2012-2016. évben összege: 5.800 Ft/alkalom
- 2017. évben összege: 6000 Ft/alkalom
- a 2018-es évben a természetbeni támogatás összege az alábbiak szerint alakult: alapösszegű természetbeni támogatás (RGYK-ban részesülő gyermekek vagy saját jogán jogosult kérelmezők esetében): 6.000.- Ft/alkalom; emelt összegű természetbeni támogatás (RGYK-ban részesülő és hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vagy saját jogán jogosult kérelmezők esetében): 6.500.- Ft /alkalom

Kifizetett természetbeni támogatás összege:

2012	1 995 200.- Ft
2013	3 567 000.- Ft
2014	3 509 000.- Ft
2015	3 068 000.- Ft
2016	2 285 200.- Ft
2017	1 440 000.- Ft
2018	952 000.-Ft

51. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Pénzbeli ellátás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjául kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2012-ben 7 fő, 2013-ban 6 fő, 2014-ben 5 fő, 2015-ben 5 fő, 2016-ban 1 fő, 2017-ben és 2018-ban 1 fő kérelmező részesült pénzbeli ellátásban, havonta 6.270.- Ft összegben, emellett évi két alkalommal, augusztus és november hónapban 8.400.- Ft összegű pótlékban.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat – saját hatáskörében – olyan helyi juttatások megállapítására is jogosult, melyet törvény nem ír kötelező feladatként elő számára. Belváros-Lipótváros Önkormányzat a gyermekvédelmi ellátások körében számos önként vállalt feladatot teljesít.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a tartós beteg és a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, ez különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg. Kerületünk ezen családok gyermekeinek esélyjavítására vezette be a **nevelési támogatást**, mint rendszeres pénzbeli ellátást.

A **tömegközlekedési támogatás** a kerületi gyermeket nevelő családok közlekedési költségeinek viseléséhez nyújt segítséget. A **szociális tanulmányi ösztöndíj** rendszerével a jó tanulmányi átlaggal rendelkező diákokat még jobb tanulmányi eredmény elérésére ösztönzi az Önkormányzat. A **beiskolázási támogatás** a tanévkezdést könnyíti meg a családok részére, a **karácsonyi támogatás** a karácsonyi ünnepkör kapcsán keletkező költségek viseléséhez nyújt segítséget.

Belváros Önkormányzata az országban elsőként döntött a 0-18 éves korú **gyermekek védőoltás költségeinek átvállalásá**ról.

Az **időszaki támogatás** 2013. november 15. napjától került bevezetésre, ennek keretében az Önkormányzat évente három alkalommal – húsvétkor, tanévkezdéskor és karácsonykor – természetbeni ellátásként Szociális célú Erzsébet-utalványt biztosított a 0-18 éves korú gyermeket nevelő családok részére.

A gyermekvállaláshoz a korábban már ismertetett **babaköszöntő csomag**gal, illetve **a fiatalok életkezdési támogatásá**val járul hozzá az Önkormányzat.

A tankönyv és taneszköztámogatás 2017. május hónapban került bevezetésre. Az Önkormányzat korábban az Oktatási Bizottságán keresztül nyújtott tankönyv és taneszköz támogatást azon családok számára, akik ingyenes tankönyvellátásra nem voltak jogosultak. A támogatási forma rendeletben történő szabályozásával, a jogosulti kör egységes összegű támogatásban részesül. A korábbi eljárásban differenciált volt a támogatás összege, attól függően, hogy az V. kerületi lakcímmel rendelkező tanuló kerületi (11.000.-Ft) vagy kerületen kívüli (6.000.-Ft) köznevelési intézményben végezte tanulmányait. A támogatás rendeleti szintű szabályozásával az Önkormányzat járulékfizetés nélkül tud hozzájárulni a családok beiskolázási költségeinek mérsékléséhez úgy, hogy minden V. kerületi jogosult a magasabb, 11.000.-Ft összegű támogatás részesül.

Ugyancsak 2017. évtől a kerületi lakcímmel rendelkező általános iskolai tanulók részére augusztus hónapban, térítésmentesen **füzetcsomag** került kiosztásra, 2017-ben 1 532, 2018-ban 1 527 tanuló

részére. A megmaradt füzetcsomagok a helyi általános iskolákba, óvodákba kerültek kiszállításra, ahol az intézményvezetők az év során az arra rászoruló tanulók részére osztják ki, illetve az óvodák a különböző fejlesztő (pl. logopédiai) foglalkozásokon tudják felhasználni.

A következő táblázat összefoglalóan tartalmazza az Önkormányzat által önként vállalt feladatként nyújtott ellátásokat, az igénybe vevők számát és az ellátásra fordított összegeket.

Ellátási forma	Év	Ellátásban részesülők száma (fő)	Az ellátásra fordított összeg (E forint)
nevelési támogatás	2012	212	19 580
	2013	192	16 805
	2014	185	16 115
	2015	171	15 210
	2016	133	11 985
	2017	98	8 315
	2018	66	5 635
tömegközlekedési támogatás	2012	949	35 008
	2013	877	32 606
	2014	928	30 779
	2015	877	30 550
	2016	747	26 051
	2017	666	22 646
	2018	477	20 648
szociális tanulmányi ösztöndíj	2012	94	4 925
	2013	85	4 782
	2014	86	4 626
	2015	76	4 215
	2016	62	3 605
	2017	64	3 185
	2018	48	2 969
beiskolázási támogatás	2012	175	6 498
	2013	164	5 750
	2014	180	6 370
	2015	124	4 467
	2016	95	3 420
	2017	68	2 330
	2018	47	1 752
karácsonyi támogatás	2012	232	6 645
	2013	203	5 610
	2014	205	5 925
	2015	155	4 380
	2016	118	3 270
	2017	84	2 340
	2018	55	1 500
gyermekek védőoltás költségeinek átvállalása	2012	536	8 776
	2013	606	9 959
	2014	456	8 301
	2015	633	11 717
	2016	514	12 515

	2017	668	24 897
	2018	700	21 701
időszaki támogatás	2013	587	9 590
	2014	674	32 670
	2015	745	31 070
	2016	607	25 720
	2017	521	22 290
	2018	437	18 880
fiatalok életkezdési támogatása	2016	120	13 168
	2017	125	12 089
	2018	60	10 187
babaköszöntő csomag	2017	55	1 292
	2018	68	1 598
tankönyv- és taneszközтámogatás	2017	50	583
	2018	33	374

52. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az V. kerületben négy a kerületi Önkormányzat tulajdonában, de a Belső-Pesti Tankerületi Központ fenntartásában lévő általános iskola van. Az alábbi táblázat a 2016/2017-es adatokat tartalmazza.

Intézmény	1-4. évfolyam tanulólétszáma (fő)	5-8. évfolyam tanulólétszáma (fő)
Hild József Általános Iskola	216	185
Szemere Bertalan Általános Iskola	198	185
Szent István Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	196	184
Váci Utcai Ének-Zenei Általános Iskola	234	203

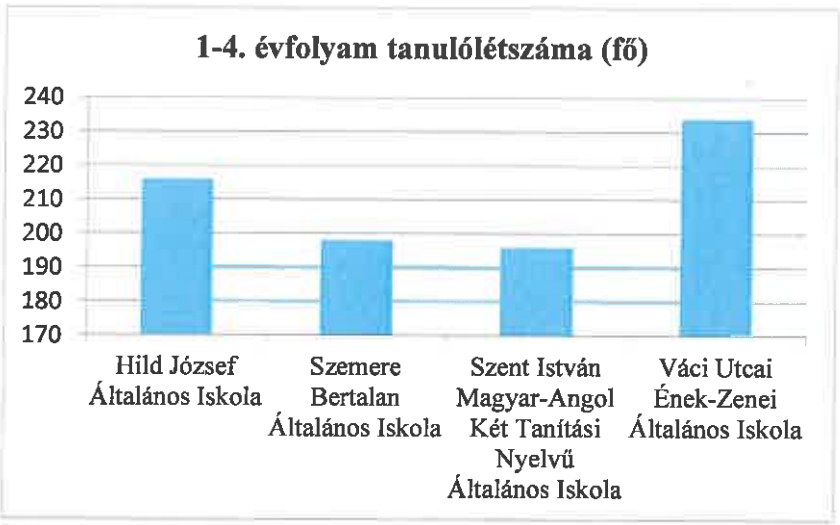

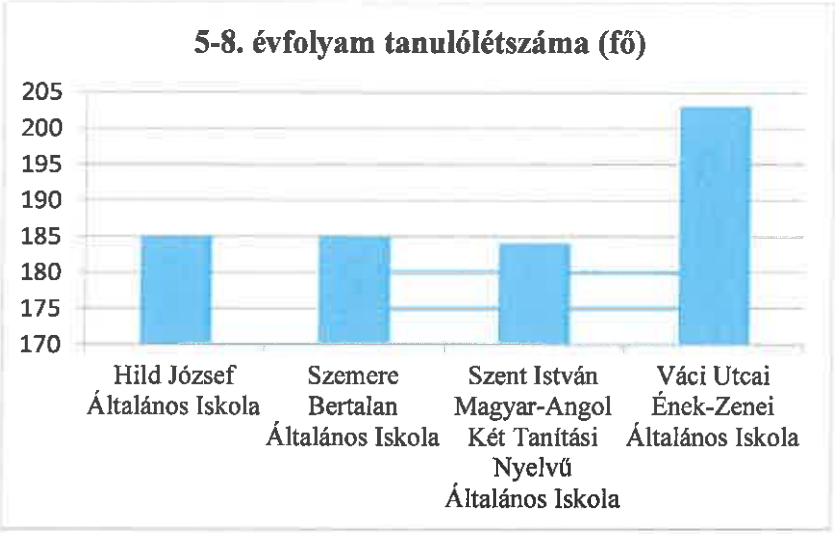

53-55. számú táblázat/ábra, forrás: Belső-Pesti Tankerület adatbázisa

Az oktatási intézmények tájékoztatása alapján, az alábbi adatok állnak rendelkezésünkre.

- Váci utcai Ének-Zenei Általános iskola
  - ingyenes étkezésben részesülők száma: 15 fő
  - 50 %-os kedvezményt kap: 71 fő
  - A kedvezményben részesülők megközelítőleg 30 %-a az összes étkezőnek.
- Szent István Általános Iskola
  - ingyenes étkezésben részesül: 12 fő
  - 50 %-os kedvezményt kap: 75 fő
- Hild József Általános Iskola
  - ingyenes étkezésben részesülők száma: 9 fő
  - 50 %-os kedvezményt kap: 60 fő
- Szemere Bertalan Általános Iskola
  - ingyenes ékezésben részesülők száma: 31 fő
  - 50 %-os kedvezményt kap: 76 fő
  - kedvezményben részesülők az össztanuló létszám 29 %-a.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgárságú gyermekekre vonatkozóan óvodai adatok állnak rendelkezésre, mely szerint az Önkormányzat fenntartásában lévő négy óvodába 49 nem magyar állampolgárságú gyermek jár, mely az összlétszám 10,7 %-a.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Belváros-Lipótváros V. kerületben nem él szegregált, telepszerű lakókörnyezetben sem gyermek, sem felnőtt.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Személyi ellátottság:
A Védőnői Szolgálat területi ellátásában **négy területi védőnői státusz** engedélyezett. A 2018. december 31-ei állapot alapján mind a négy védőnő határozatlan idejű kinevezéssel dolgozik.
2018. évben a Belváros-Lipótváros Védőnői Szolgálat területi ellátásánál állásfejlesztés, átszervezés nem történt.

Helyi jellemzők:
A kerület közigazgatási területén **4 védőnői körzet** van kialakítva. A kialakított védőnői körzetek egy egészséges tanácsadó köré vannak csoportosítva.
A védőnők, illetve az általuk gondozott családok között a kapcsolattartás folyamatos. A kapcsolattartás családlátogatás, tanácsadás, fogadóóra keretében valósul meg. Sok esetben, akut probléma jelentkezésekor a szülő telefonon keresi meg a védőnőt és kéri a segítségét. A védőnő, amennyiben sikerül egyedül kezelnie az esetet azonnali problémamegoldásba kezd, amennyiben nem, a szülő előzetes tájékoztatása után és beleegyezésével más szakemberek segítségét kéri (Gyermekjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat, Népjóléti Osztály, Házi gyermekorvos, óvoda, iskola, stb.)
Az elmúlt év folyamán nem volt olyan család, aki nem kért védőnői gondozást, illetve védőnői látogatást. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 21. §-a értelmében a védőnői gondozás nem visszautasítható.

A kerület hat óvodájában **494 óvodás gyermek** ellátása történik, a 2018/2019. tanév I. félévétől (2018. október 1. létszámadatok alapján).
Az óvodai preventív gondozási feladatokat az óvodák vezetésével együttműködve látják el a területi védőnők. (A jelenleg hatályos jogszabályok nem írják elő kötelezően a területi védőnők részére a rendszeres óvodai gondozási munkát.)

Óvoda	Létszám
Játékkal-mesével Óvoda	86
Bástya Óvoda	140
Tesz-Vesz Óvoda	83
Evangélikus Óvoda	36
Balaton Óvoda	86
Játékkal-mesével tagóvoda	63
Összesen	**494**

56. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

A Védőnői Szolgálat dolgozói nagy hangsúlyt fordítanak a kerület lakosságának, valamint az általuk gondozottak felvilágosítására, tájékoztatására, az egészségnevelésre. A szülők, illetve a leendő szülők felvilágosítása, támogatása, megerősítése és mentálhigiénés gondozása, a gyermeknevelés során a tanácsadás, a figyelem felhívása a minták, az értékek megfelelő átadására, az egészséges családi háttér, az egészséges személyiségfejlődéshez elengedhetetlen.
Az elmúlt évben a területi védőnők több alkalommal tettek jelzést a Gyermekjóléti Központ felé. A jelzések oka a rossz szociális helyzetben gyermeket nevelő családok, az anya korábbi deviáns viselkedése, a rossz szülő-gyermek kapcsolat, a gyermeknél jelentkező magatartási problémák.
A kerületben a gyermekek szociális körülményei változók és igen széles skálán mozognak. Vannak családok, akiknél a napi megélhetés, a gyermekek intézményi étkezésének a befizetése, a számlák összegének kiegyenlítése, a gyermekek ruháztatása is napi problémát okoz. Ezekben a családokban a problémamegoldás fókuszában a megélhetési gondok rendezése áll, így esetleg a gyermekek kevesebb figyelemben részesülnek. A rászoruló családokat felvilágosítják a segítségkérés, támogatás lehetőségeiről.
Tapasztalataik szerint, a két szolgálat együttműködése hatékony, melyet az is mutat, hogy a jelzést követően rövid időn belül érdemi intézkedés történik, melyről a másik fél írásban is értesül. Pozitívum, hogy a védőnő személyén túl, a családgondozó személye is állandó, ami segíti a gondozott családdal egy bizalmi kapcsolat kialakítását és fenntartását.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	10 BLESZ Védőnői Szolg.	Területi védőnő: 210 Iskolavédőnő: 890
2013	10 BLESZ Védőnői Szolg.	Területi védőnő: 200 Iskolavédőnő: 890
2014	10 BLESZ Védőnői Szolg.	Területi védőnő: 200 Iskolavédőnő: 885
2015	10 BLESZ Védőnői Szolg.	Területi védőnő: 198 Iskolavédőnő: 885
2016	10 BLESZ Védőnői Szolg.	Területi védőnő:192 Iskolavédőnő:881
2017	9 BLESZ Védőnői Szolg.	Területi védőnő: 193 Iskolavédőnő: 875

57. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Iskola-egészségügyi ellátás

Személyi ellátottság:
A 2017/2018. tanévben, az V. kerület 12 oktatási intézményében, az iskola-egészségügyi feladatokat hét iskolavédőnő látja el.
2017. évben a Belváros-Lipótváros Védőnői Szolgálat iskolavédőnői ellátásánál **átszervezés történt.** A Xántus János Középiskola Belváros-Lipótváros Önkormányzatánál kezdeményezte Belváros-Lipótváros Egészségügyi Szolgálat iskolavédőnőre vonatkozó szerződésének megszüntetését, önálló védőnői ellátási finanszírozását. A képviselő-testület döntése alapján az iskola 2017 szeptemberétől saját maga önállóan foglalkoztat szerződéssel iskolavédőnői feladatok ellátására védőnőt. Az ELTE

Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium is önállóan finanszírozza a védőnőt, az egyetem a munkáltatója.
Belváros-Lipótváros Egészségügyi Szolgálat keretein belül öt iskolavédőnő látja el a feladatokat.
Valamennyi dolgozó rendelkezik az iskola-egészségügyi munkát szabályozó 26/1997.(IX.3.) NM. rendelet (az iskola-egészségügyi ellátásról) által előírt szakképesítéssel. Két kerületi iskolában szerződéses gyermekorvos a többi oktatási intézményekben ifjúsági orvosok látják el az iskolaorvosi feladatokat.

Iskola	
Belvárosi Tanoda	132
Deák téri Evangélikus Gimnázium	380
Eötvös József Gimnázium	874
Hild József Általános Iskola	424
Piarista Gimnázium	377
Szemere Bertalan Általános Iskola és Gimnázium	371
Szent István Általános Iskola	380
Váci utcai Ének-Zenei Általános Iskola	423
Ward Mária Általános Iskola és Gimnázium	486
Veres Pálné Gimnázium	622
Xántus János Két Tanítási Nyelvű Gimnázium	845
ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnáziuma	652
Összesen	**5 966**

58. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Jelenleg a kerület oktatási intézményeit hét iskolavédőnő látja el. Az iskolák dolgozói és az iskolavédőnők között a kapcsolatrendszer kialakult, az együttműködés megfelelő. A védőnő véleményét elsősorban a tanulóknál jelentkező egészségügyi vonatkozású problémák esetén kéri az iskola.
Az iskolák vezetésével, a tantestülettel, az iskolapszichológussal, a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, a gyógytestnevelővel az eddig kialakult kapcsolat egyre hatékonyabban működik.
Miután gyermekvédelmi felelősök csak kevés oktatási intézményekben dolgoznak, a problémák felhalmozódtak, nincs, aki koordinálja az eseteket és azok megoldási folyamatát.
Az elmúlt évekre visszatekintve elmondható, hogy a tanulók szociális környezete egyre változatosabb képet mutat. A szociális környezetbe beletartozik a szociális kapcsolatok rendszere, így a társadalmi rétegben elfoglalt hely, a családi és a társas kapcsolatok, valamint a szociális helyzet. Egyre több tanuló csonka családban él, ami szerencsés esetben (és ez a gyakoribb) nem feltétlenül jelent veszélyeztető környezetet az egyén egészséges személyiségfejlődése szempontjából. Több tanuló esetében megfigyelhetőek a rendezetlen családi kapcsolatok is.
A tanulók szociális helyzetének tekintetében átlagos a megítélés, azonban majdnem minden iskolában van néhány átlagosnál jóval nehezebb szociális körülmények között élő tanuló.
A szociális ok miatt veszélyeztetettként gondozott tanulók esetében előfordul, hogy az iskolavédőnőt nem tájékoztatják a tanuló életkörülményeiben beállt változásokról. A szociális veszélyeztető tényezők általános iskolás korosztálynál a gyermekek elhanyagolása, elhanyagoltsága, a kevés szülői

figyelem, a kevés érzelem, a szülő(k) szenvedélybetegsége, a középiskolás korosztály esetében a dohányzás, az alkohol fogyasztása, a droghasználat, valamint a táplálkozási zavarok.
Az iskolavédőnők munkáját megnehezítik a magántanulók. Sok esetben, e diákokról kevés az információjuk, hiányzik a személyes kontaktus, ugyanakkor a jogszabályok által előírt iskola-egészségügyi tevékenység csak nehezen valósítható meg. A magántanulók esetében még az iskolai védőoltások beadása is sokszor nehézségekbe ütközik. Ezt tovább nehezíti, ha a szülő nem együttműködő vagy az adminisztráció hiányos (pl.: hiányzik, hiányos vagy elveszett a tanuló oltási könyve, folyamatos költözése miatt az iskola-egészségügyi dokumentáció hiányzik, nehéz a nyomon követése, stb.). Ilyenkor az iskolavédőnő a gyermek házi gyermekorvosától, illetve a tartózkodási hely szerinti illetékes területi védőnőjétől tud segítséget kérni, illetve a területileg illetékes BFKH Járványügyi Csoportjának támogatását kéri.
Az iskolai szűrővizsgálatok során észlelt elváltozások (pl.: lúdtalp, gerincferdülés, hanyag tartás, látásélesség-csökkenés, színtévesztés, stb.) kivizsgálása sem zajlik mindig gördülékenyen. Előfordul, hogy a szülők részére készült levél nem jut el a címzetthez, vagy ha el is jut, a szülő nem érzi a jelzett elváltozást problémának, nem keresi fel a gyermekével a háziorvosát, vagy ha fel is keresi, nem megy el a beutalóval a megfelelő szakorvoshoz. Ha a „teljes utat" végig is járja a szülő a gyermekével, még akkor sem biztos, hogy az iskolavédőnő és az iskolaorvos visszajelzést kap a szakorvostól. A megfelelő szakellátást tovább nehezíti, hogy a szakrendeléseken sok esetben több hónapos az előjegyzési idő.
A Védőnői Szolgálat és a Gyermekjóléti Központ együttműködését továbbra is támogatni kell. Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyes jelenlét, a személyek (védőnő, családgondozó) állandósága és elérhetősége az adott eset megoldásánál, a kétirányú információáramlás (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás, valamint az esetmegbeszélő teamek szervezése.
A Védőnői Szolgálat és a Gyermekjóléti Központ között egyre hatékonyabb.

Javaslatok, kezdeményezések a gyermekek helyzetének javítására:

- A kerületben élő kisgyermekes családoknak nagy segítséget nyújt, a Belvárosi Közösségi Tér. Számtalan lehetőséget kínálnak (ringató, ingyenes gyermekfelügyelet)
- Bölcsődei férőhelyek bővítése

Az iskola-egészségügyi ellátás területén az iskolák részéről a hatékony együttműködéshez szükséges nyitottság biztosított. A korábbi években a gyermekvédelmi felelősök iskolai jelenléte segítette a problémák gyors és hatékony megoldását. Azokban az iskolákban, ahol nem áll rendelkezésre gyermekvédelmi szakember, ott problémát okoz a gyermekvédelmi esetek megoldása. Az iskolaigazgató, a pedagógusok és az iskolavédőnő személyes kapcsolata, valamint rendszeres kommunikációja áthidalhatja ezt a problémát. Szükség lenne az oktatási intézményekben a gyermekvédelmi szakemberek szakmai és koordináló munkájára, mivel egyre több a problémával küzdő tanuló, család.
A védőnők szeretnék elérni, hogy a tanuló osztályfőnöke minden esetben jelezze az oktatási intézményt ellátó egészségügyi szakembereknek, ha a tanulóval kapcsolatban valamilyen egészségügyi adat vagy információ áll a rendelkezésére. Pl.: pszichiátriai betegség, stb.
A Jelzőrendszeri Konferenciákon a védőnők szívesen vesznek részt.

A tanuló egészségvédelme érdekében az iskolavédőnők javaslatai:

- Az iskolák vezetésével, pedagógusaival történő együttműködés erősítése;

- Az iskolapszichológussal, - lehetőség szerint - az iskolai gyermekvédelmi felelőssel történő együttműködés;
- A tanulók szüleivel történő személyes találkozás (pl. szülői értekezletek alkalmával);
- Együttműködés a hatóságokkal (pl.: BFKH Járványügyi Csoport – oltáshiányok pótlása), valamint az egészségügy más területén dolgozó szakemberekkel (pl.: házi gyermekorvosok, területi védőnők, szakorvosi rendelők, stb.);
- Esetmegbeszélő teamek szervezése a jelzőrendszer tagjaival;
- Az iskolai egészségnevelésnek nagyobb tér biztosítása: Az iskolavédőnők jelenleg is végeznek egészségnevelési tevékenységeket. Az egészségnevelés témaköreit a tanulók életkora, a biológiai és pszichológiai érettsége, a pedagógusok jelzései, észrevételei, kérése alapján válogatják össze az iskolavédőnők (dohányzás, alkohol, drog, barátság, szerelem, szexualitás, pubertáskor, személyi higiéne, daganatos megbetegedések, szűrések fontossága, életmód, egészséges táplálkozás, sport szerepe, szabadidős tevékenységek, stb.) Kiemelt figyelmet kell fordítani a családi és a szülői szerepekre történő felkészítésre, valamint a felelős gyermekvállalásra. Az egészségnevelés hatékonyságát nagyfokban növelné, ha több idő állna az iskolavédőnők rendelkezésére. Így lehetőség nyílna a tanulók problémáinak fokozottabb figyelembe vételére, illetve személyre szabottabb lenne a tájékoztatás.
- Szemléltető eszközök biztosítása.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A kerületben 4 gyermekorvosi praxis van kialakítva. Minden praxis betöltött. A gyermekorvosi ellátás a kerületben megoldott.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A területi védőnőktől bekért adatok alapján elmondható, hogy 2012 óta a fejlesztésre, rehabilitációra járó gyermekek száma a kerületben szinte változatlan. Védőnőnként 10-15 főt jelent, kerületi szinten a 0-7 éves korú gyermekek közül 50-60 fő vesz részt különböző fejlesztéseken.

d) gyermekjóléti alapellátás

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a járásközpont települési önkormányzatok számára kötelező jelleggel előírta család és gyermekjóléti központok kialakítását. Az Önkormányzat képviselő-testülete 239/2015.(XI.12.) határozatával elfogadta az Egyesített Szociális Intézmény alapító okiratának módosítását család és gyermekjóléti központ létrehozásáról. Ennek alapján 2016. január 1-től a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait az Egyesített Szociális Intézmény keretein belül a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ látja el.

A Gyermekjóléti Szolgálat, szervezési, szolgáltatási, és gondozási feladatokat lát el. Munkájuk együttműködésen alapuló, a hatósági munkát megelőző, azt információkkal segítő és kiegészítő szolgáltató tevékenység.
A Gyermekjóléti Szolgálat főbb tevékenységei: a tanácsadás, az információnyújtás, a koordináció, a kríziskezelés, a különböző ellátásokhoz való hozzájutás segítése, a jelzőrendszer működtetése, a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása, a törvény által előírt nyilvántartások vezetése, szabadidős programok szervezése.
A tanácsadások és információnyújtások egymáshoz viszonyított aránya az elmúlt években lényegesen nem változott. Gyakoriságuk azt mutatja, hogy a lakosság szívesen és bizalommal fordul kérdéseivel a Szolgálathoz. Ezek nagyon fontos szolgáltatási elemek, amelyek a prevenciót szolgálják.
A családgondozók a mindennapi munkájuk során családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés tanácsot is nyújtanak a hozzájuk forduló családoknak.
Az intézményben dolgozó szaktanácsadók ezen kívül speciális segítséget is adnak. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat jogásza a korábbi heti 2 alkalom helyett, heti 4 alkalommal nyújt ingyenes jogi tanácsadást, illetve segítséget a hivatalos beadványok megfogalmazásában. A Gyermekjóléti Szolgálat pszichológusa egyéni pszichés tanácsadást biztosít. A pszichológus munkája nélkülözhetetlen a családok életének segítése során.

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma a kerületben

Év	Igénybevevők száma (fő)	Ebből (család)	veszélyeztetett gyerek
2016	476	368	183
2017	402	269	141
2018	355	233	141

59. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Az intézmény feladata az elsődleges preventiv tevékenységek biztosítása, a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer folyamatos, hatékony működtetése, szakmai kapcsolattartás és segítségnyújtás az intézményeknek (bölcsödék, óvodák, iskolák), az intézmény ismertebbé tétele a lakosság minél szélesebb körében.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Az önkormányzat által kötelezően biztosítandó feladatok:
- Pénzbeli és természetbeni ellátás:
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
  - gyermekétkeztetés

A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg. A pénzbeli és természetbeni ellátások megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság,

továbbá más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezheti.

- Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - gyermekjóléti szolgáltatás (lakosságszámtól függetlenül kötelező gyermekjóléti szolgálatot működtetni – fővárosi kerületi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni)
  - gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde- 10.000.- fő lakosságszám felett kötelező)
  - gyermekek átmeneti gondozása (GYÁO- 20.000.- fő lakosságszám felett kötelező; CSÁO- 30.000.- fő lakosságszám felett kötelező)

A fenntartó önkormányzat a személyes gondoskodás formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról rendeletet alkot.

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez, a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

- Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  - hátrányos, halmozottan hátrányos fennállásának megállapítása

Belváros-Lipótváros Önkormányzat a gyermekvédelem területén kötelezően ellátandó feladatait biztosítja, illetve számos önként vállalt feladatot is ellát.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az Önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletében szabályozta a gyermekvédelmi ellátások körét, melyek a 4.1. fejezet c) pontjában részletesen bemutatásra kerültek. A krízishelyzetben lévők részére szintén önkormányzati rendeletben szabályozottan rendkívüli települési támogatás keretében krízistámogatás, illetve eseti támogatás nyújtható, valamint Önkormányzatunk ellátási szerződés alapján biztosítja a kerületi lakosok részére a gyermekek átmeneti otthona és a családok átmeneti otthona szolgáltatást, mely bővebben az 5.5. fejezetben kerül ismertetésre.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztés, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a kerületben biztosított. A gondozott parkok és a minőségi játszóterek egyaránt lehetőséget nyújtanak a mozgásra és a sportolásra. Az Önkormányzat a kerületben négy parkot üzemeltet – Honvéd tér, Károlyi kert, Olimpia park, Erzsébet tér – ezek mindegyikén található játszótér.

Az épülő új Belvárosi Sportközpont többek között az iskolai úszásoktatáshoz is hozzájárul. A tanuszoda létesítésével minden kerületi gyermek részére elérhetővé válik az úszásoktatás, illetve egyéb sportolási lehetőség.

A nyári szünetben az Önkormányzat az óvodások és az iskolások részére táboroztatási lehetőséget biztosít a hárshegyi táborban. A Belvárosi Közösségi Tér programjai szintén kínálnak szünidei időtöltésre lehetőségeket ingyenes napközis táboraik révén.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A Gyvt. 21. § (1) bekezdése alapján, természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a bölcsődében, mini bölcsődében,
- az óvodában,
- a nyári napközis otthonban,
- az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- az általános iskolai, és – ha önkormányzati rendelet másként nem rendelkezik- a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében (a fentiek együttesen: intézményi gyermekétkeztetés)
- a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. szerinti nyári szünet és tanítási szüneteke időtartama alatt (szünidei gyermekétkeztetés)

A települési önkormányzat biztosítja az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben:

- a bölcsődében, mini bölcsődében, bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint a tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést,
- a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést.

A települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezést gyermek részére biztosítja az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kisétkezéseket.

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át, vagy
- nevelésbe vették
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy
  - nevelésbe vették
- azon bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben, illetve az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el.

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók számára, ha
  - nevelésbe vették, vagy
  - utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50 %-os normatív kedvezményével kell biztosítani:

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.
- azon bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben, illetve az 1-8. évfolyamon, illetve az azon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2012. év

A Gyvt. 151. § (4) bekezdése alapján a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának napi összeg 375.-Ft.

Normatív kedvezményben részesülők száma éves átlagban (Bölcsőde):

- ingyenes étkezésben részesülők: 10,5 fő
- 50 %-os térítési díjkedvezményben részesülők: 7,5 fő
- 50 %-os térítési díjkedvezményben részesülő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek: 1,29 fő

2013. év

A Gyvt. 151. § (4) bekezdése alapján a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának napi összeg 375.-Ft.

Normatív kedvezményben részesülők száma éves átlagban (Bölcsőde):

- ingyenes étkezésben részesülők: 11,47 fő
- 50 %-os térítési díjkedvezményben részesülők: 7,26 fő
- 50 %-os térítési díjkedvezményben részesülő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek: 0,62 fő

2014. év

A Gyvt. 151. § (4) bekezdése alapján a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának napi összeg 361.-Ft.

Normatív kedvezményben részesülők száma éves átlagban (Bölcsőde):

- ingyenes étkezésben részesülők: 7,04 fő
- 50 %-os térítési díjkedvezményben részesülők: 8,74 fő
- 50 %-os térítési díjkedvezményben részesülő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek: 0,41 fő

2015. év

A Gyvt. 151. § (4) bekezdése alapján a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának napi összege 361.-Ft.

Óvodai, bölcsődei normatív gyermekétkeztetés:

- jövedelem miatti kedvezmény: 148fő
- 3 vagy több gyermekes család: 81 fő
- RGYK-ban részesülők: 34 fő
- tartósan beteg gyermek: 14 fő

- tartósan beteg a családban: 2 fő

Rászorultság alapján **étkezési térítési díjkedvezményben** részesíthető az a bölcsődében, óvodában, általános iskolai napközi otthoni ellátásban, napközis táborban, általános és középiskolában étkezést igénylő gyermek/tanuló, akinek családjában az egy főre eső havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át nem éri el.
A kedvezmény mértéke:

- 80 %-os: ha az igénybe vevő családjában az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át nem haladja meg
- 60 %-os: ha az igénybe vevő családjában az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 125%-át nem haladja meg
- 40 %-os: ha az igénybe vevő családjában az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át nem haladja meg.

Az étkezési térítési díjban részesülők száma az V. kerületben

Év	Ellátásban részesülők száma (fő)	Ellátásban részesülők száma összesen (fő)
2012	80 %-os díjkedvezmény: 18	54
	60 %-os díjkedvezmény: 7	
	40 %-os díjkedvezmény: 29	
2013	80 %-os díjkedvezmény: 16	47
	60 %-os díjkedvezmény: 9	
	40 %-os díjkedvezmény: 22	
2014	80 %-os díjkedvezmény: 16	42
	60 %-os díjkedvezmény: 5	
	40 %-os díjkedvezmény: 21	
2015	80 %-os díjkedvezmény: 13	35
	60 %-os díjkedvezmény: 3	
	40 %-os díjkedvezmény: 19	
2016	80 %-os díjkedvezmény: 7	28
	60 %-os díjkedvezmény: 8	
	40 %-os díjkedvezmény: 13	

60. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Az étkezési térítési díjkedvezmény az Önkormányzat által önként vállalt ellátási forma 2016 novemberében megszüntetésre került tekintettel arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó jogszabályváltozások miatt az étkezési térítési díjkedvezményt igénybe vevők száma lecsökkent.

Szünidei gyermekétkeztetés

2013-ban 50, 2014-ben 35, 2015-ben 38 gyermek részesült nyári gyermekétkeztetésben, amelynek finanszírozására pályázati úton és emellett nagyfokú önkormányzati forrás biztosításával került sor.

A Gyvt. 2016. január 1-jétől önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként határozta meg a szünidei gyermekétkeztetést, és a hátrányos helyzetű, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére történő biztosítását kötelező önkormányzati feladatként jelölte meg. A települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli, egyszeri meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, illetve ezen kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja a jogszabályban meghatározott időtartamban (tavaszi, nyári, őszi, téli szünidei gyermekétkeztetés).

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete 2016-tól minden évben önként vállalt feladatként támogatta a rászoruló, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári szünidei étkeztetését, 2016-ban 20 fő, 2017-ben 15 fő gyermek, 2018-ban 10 fő gyermek részére.

2016. és 2017. évben szünidei gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma

	Év	Étkezési napok száma	Étkezést igénylők száma	Hátrányos helyzetű gyerekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek
tavaszi szünet	2016	4	4	27	2
	2017	2	11	34	-
nyári szünet	2016	55	17	33	2
	2017	55	12	29	-
őszi szünet	2016	3	10	31	-
	2017	4	5	19	-
téli szünet	2016	7	12	35	-
	2017	4	6	18	-

61. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

2016. évi szünidei gyermekétkeztetés – nyári szünet

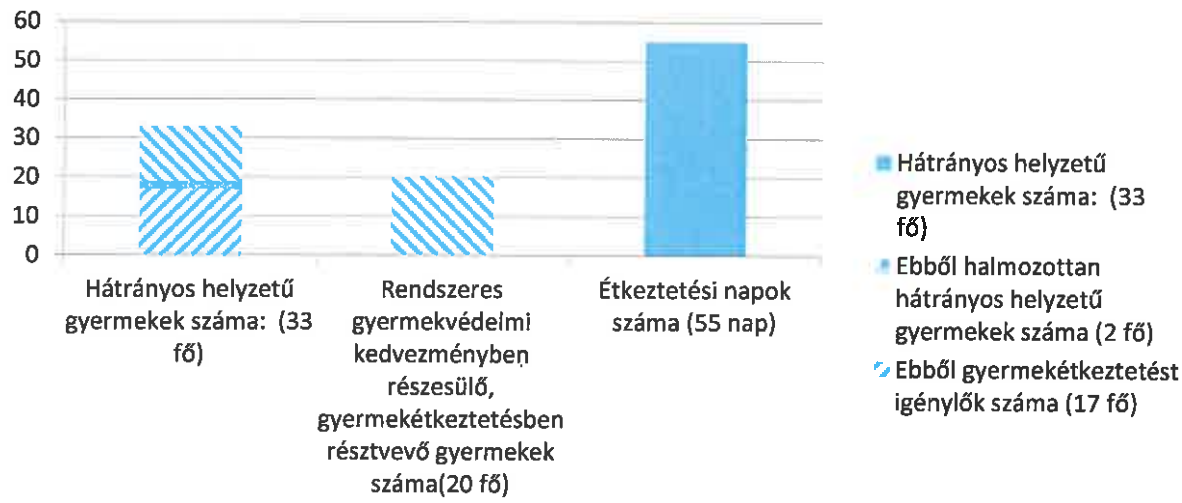

2017. évi szünidei gyermekétkeztetés – nyári szünet

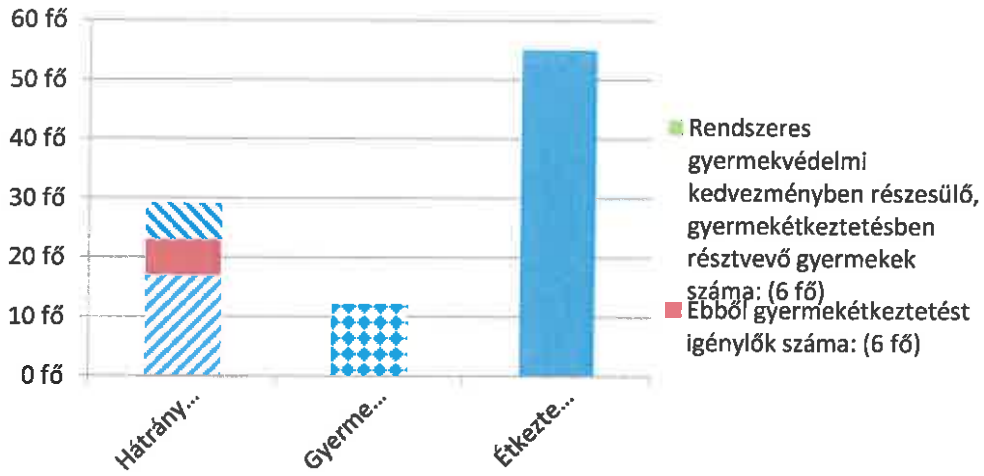

62-63. számú ábra, forrás: önkormányzati adatbázis

Térítésmentes tankönyvellátás, normatív támogatás, tankönyv-és taneszköztámogatás

A nemzeti köznevelésről szóló törvény (Nkt.) rendelkezései alapján, az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

Az Nkt. 46. § (5) bekezdés szerinti térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani.

A 1092/2019.(III. 8.) számú, a térítésmentes tankönyvellátásnak a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatás 10-16. évfolyamaira történő kiterjesztéséről szóló kormányhatározat értelmében, a kormány a 2020/2021. tanévtől a térítésmentes tankönyvellátásnak a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában a 10-12. évfolyamos tanulókra való kiterjesztéséről, valamint a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az első szakképesítés megszerzése során a 13-16. szakképzési évfolyamokra történő együtemű bevezetéséről döntött.

Az Nkt. szerinti felmenő rendszerben bevezetésre kerülő ingyenes iskolai tankönyvellátással nem érintett iskolai évfolyamokon, továbbá a négy vagy öt évfolyammal működő középiskolákban, szakiskolában normatív kedvezményre (ingyenes tankönyvellátásra) jogosult minden olyan tanuló, aki

- tartósan beteg,
- a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,
- három vagy több kiskorú, illetve eltartott gyermeket nevelő családban él,
- nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül.

Az Önkormányzat 2017. évig az Oktatási Bizottságán keresztül nyújtott tankönyv és taneszköz támogatást azon családok részére, akik ingyenes tankönyvellátásra nem voltak jogosultak. A 2017 májusában módosított gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendeletbe történő beemelésével lehetőség

nyílt rá, hogy járulékteher megfizetése nélkül, a családok tanévkezdéshez kapcsolódó többletkiadásainak mérséklése érdekében tankönyv és taneszköz támogatásban részesítse az alap- és középfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló kerületi gyermekeket.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A kerületben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem történt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Belváros Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít az esélyegyenlőségi célcsoportok, így a gyermekek valós igényeire és szükségleteire, törekszik arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő gyermekek hátrányait kompenzálja annak érdekében, hogy a gyermekek egyenlő eséllyel jussanak hozzá valamennyi szolgáltatáshoz.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete deklarálta, hogy a Nemzeti Drogellenes Stratégiával egyetért, és ezzel összhangban **Kábítószerügyi Egyeztető Fórum** (a továbbiakban: KEF) létrehozásáról döntött. A feladatot az Egyesített Szociális Intézményhez delegálta.
2016. szeptember 13-án megalakult Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, azaz az V. kerületi KEF.
A Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok helyi szintű szakmai konzultációs munkacsoportok, melyeket többek között a helyi önkormányzatok elkötelezettsége és a kábítószer-probléma kezelését célzó szakmai összefogás hívott létre.
A KEF-ek feladata, hogy a drogproblémák visszaszorítása érdekében összehangolják a megelőzésben szerepet játszó intézmények munkáját, illetve helyi stratégiát dolgozzanak ki a kábítószer-probléma visszaszorításáért.
Az V. kerületi KEF célja, hogy a kerületben működő szociális és egészségügyi, oktatási, civil és egyházi, valamint rendészeti szervezetek részére nyújtson közös platformot, hogy hatékonyabban tudjon kiállni az egészséges életmód mellett. A KEF népszerűsíteni szeretné azokat a közösségi élményeket és programokat, melyek alternatívát jelenthetnek a kábítószer okozta élvezetekkel szemben.
2017 áprilisában lezajlott az első **Belvárosi Egészségtúra**, 120 fő kerületi iskolás részére 9 helyszínes akadályverseny került megrendezésre, ahol a résztvevők játékos feladatok során ismerkedhettek meg a drogprevenció egyes részterületeivel és a témában jártas szakértőkkel, szervezetekkel.
2017. november 28-án a Belvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drog prevenciós konferenciát tartott a kerületi iskoláknak, a szociális és egészségügyi dolgozóknak, a BRFK képviselőinek és más kerületi KEF-eknek az Aranytíz Kultúrházban.
A konferencia témája a különböző függőségek megelőzéséről szóló programok szerepe a kerületi oktatási intézményekben. A program társadalmi hasznossága a belvárosi és budapesti szinten tevékenységet végző érintettek közötti személyes kapcsolat ápolása, fejlesztése volt, valamint az előadások alkalmával bemutatott jó gyakorlatok és módszerek egymásnak történő átadása.
A rendezvény alkalmával a Belvárosi KEF és a **Józsefvárosi KEF** ünnepélyes keretek között **együttműködési megállapodást** kötött. A megállapodás a jövőbeni kölcsönös együttműködésre,

rendszeresített együttes ülésekre és közösen szervezendő drog prevenciós programok és képzések szervezésére vonatkozik.
Az előző évi sikeres rendezvény után hasonló tartalommal tartották meg 2018. november 23-án a II. Belvárosi Egészségnapot. Ezen a rendezvényen megközelítőleg már 80-100 diák vett részt.
A pedagógusok, a diákok, illetve a szülők részéről érkezett pozitív visszajelzések alapján a KEF úgy döntött, hogy minél több diák részére szeretné a programot kiterjeszteni, így négy általános iskolában (Hild József Általános Iskola, Szemere Bertalan Általános Iskola, Szent István Általános Iskola, Váci Utcai Ének-zenei Általános Iskola) minden 8. osztályos tanuló számára került idén tavasszal megszervezésre a III. Belvárosi Egészségnapot.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A négy önkormányzati tulajdonú kerületi általános iskolában a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek iskolai ellátása, az alábbiak szerint alakul.

- Váci utcai Ének-Zenei Általános Iskola:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma 15 fő (9 alsó, 6 felső tagozatos tanuló). 1 fő hátrányos helyzetű, és 6 fő védelembe vett gyermek jár az intézménybe, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló nincs.
Az SNI-s gyermekek száma 13 fő, a BTMN tanulók száma 38 fő.

- Szent István Általános Iskola:

Hátrányos helyzetű tanuló nincs az intézményben. Halmozottan hátrányos helyzetű 1 fő.
SNI-s gyermekek száma 8 fő, BTM tanulók száma 20 fő.

- Hild József Általános Iskola:

Az SNI-s gyermekek száma 3 fő, a BTMN tanulók száma 16 fő.

- Szemere Bertalan Általános Iskola:

Az SNI-s gyermekek száma 23 fő, a BTMN tanulók száma 55 fő.

Az SNI-s gyermekek folyamatosan utazó gyógypedagógusi fejlesztésben vesznek részt, szakértői vizsgálati eredményeiket az iskola figyelembe veszi az oktatás és az értékelés során. A BTMN tanulók fejlesztő pedagógusi órát kapnak egyénileg vagy kiscsoportban.

Az SNI és BTMN tanulók száma évről évre növekszik. A tendencia 6-8 éve tart, és mintegy 5-10 %-os létszámnövekedéssel kell számolni évente.

b) a köznevelléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az alábbi táblázat összefoglalóan tartalmazza a kerületi tulajdonú általános iskolákban a gyógypedagógusok, iskolapszichológusok számát.

Váci utcai Ének-Zenei Általános Iskola	Hild József Általános Iskola	Szent István Általános Iskola	Szemere Bertalan Általános Iskola
- 1 fő utazó gyógypedagógus - 0,5 fő iskolapszichológus	- 1 fő fejlesztő pedagógus - 1 fő utazó gyógypedagógus - 0,5 fő iskolapszichológus	- 1 fő fejlesztő pedagógus - 0,5 fő iskolapszichológus - 1 fő óraadó utazó gyógypedagógus	-2,5 fejlesztő pedagógus - 0,5 fő iskolapszichológus - 1 fő utazó gyógypedagógus - 1 fő utazó logopédus

64. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs események

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén nem volt egyik kerületi intézményben sem. A tanulók elosztását az intézmények különféle irányultsága szabja meg.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények között az SNI, BTMN, HH és HHH létszám tekintetében érzékelhető különbség, mely kihat a tanulók iskolai eredményességére és az oktatás hatékonyságára.
Az intézmények közötti képzések is differenciálják az iskolai eredményességet, a Szent István Általános Iskolában komplex művészei képzés, illetve magyar-angol két tanítási nyelvű képzés van, az országos kompetencia mérésen az intézmény átlag felett teljesít.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Váci utcai Ének-Zenei Általános Iskola tájékoztatása szerint elsősorban az erdei iskolai, táboroztatási és ökoiskolai programban jelenik meg hátránykompenzenció, oly módon, hogy a költségek egy részét az iskola alapítványa fedezi, illetve a különböző pályázatokon – többek között a kerületi Önkormányzatnál – törekszenek forrást szerezni. Fontos szempontnak tartják a hátránykompenzáció tekintetében, hogy az iskola semmilyen szülői anyagi forráshoz kötött oktatási eszközt nem tesz kötelezővé, illetve a külön költséget jelentő eszközöket pályázati úton szerzi be.
A Szent István Általános Iskola intézményében nem alkalmaz pozitív diszkriminációt.
A Szemere Bertalan Általános Iskola esetében a Belső-Pesti tankerületi Központ biztosított egy fő gyógypedagógiai asszisztensi munkakört, tekintettel arra, hogy a kerületben az intézményben található a legtöbb SNI és BTMN tanuló.
A Hild József Általános Iskolában tanítási idő előtti, illetve utáni ügyelet, napközi, illetve tanulószoba, korrepetálás. Szülői kérelem alapján a Hild József Alapítványtól támogatás kérhető kirándulás, illetve erdei iskolai programban való részvételhez.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szünidei gyermekétkezést igénybe vevők száma csökken (HH,HHH gyermekszám csökken).	A jogszabály által előírtakon túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők minél nagyobb számban történő bevonása a szünidei gyermekétkeztetésbe.
A kerületben csökken a gyermekszám.	Új ellátási formák és szociális és/vagy jóléti szolgáltatások bevezetés a meglévők fejlesztése mellett.
A belváros elhelyezkedéséből adódóan a zöldfelületek száma kevés.	A gyermekintézményekben „zöldfal" kialakítása a sószobák mellett.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

„Amilyen a nő, olyan a család,
amilyen a család, olyan az egész társadalom."
(Veres Pálné)

Míg régebben a nőknek a háztartás vezetése és a gyereknevelés jutott osztályrészül, addig napjainkban nekik is dolgozniuk kell, s a család (gyermeknevelés, párkapcsolat) és a karrier között kell megteremteniük az egyensúlyt, ami nem könnyű. Statisztikai adatok is igazolják azt, amit amúgy is tudunk: a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyeik sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, jobban odafigyelnek a táplálkozásra, többet törődnek az egészségükkel, hamarabb elmennek problémáikkal szakemberhez, szűrővizsgálatokon nagyobb számban jelennek meg, addig jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem.

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében. Egyenlő bánásmód illeti meg őket a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén, a szociális biztonság területén. A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban is érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság és terhesség tekintetében.
Magyarországon ma a nők egyenjogúsága közel azonos a közép-kelet-európai régióval.

Az alábbi táblázat a kerületi népesség egyes korcsoportjainak nemek szerinti megoszlását mutatja 2018. évben.

Népesség életkora	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)	Nő (%)	Férfi (%)
100+	**6**	1	7	**85,7**	14,3
95-99	**54**	29	83	**65,0**	35,0
90-94	**229**	85	314	**72,9**	27,1
80-89	**904**	411	1 315	**68,7**	31,3
70-79	**1 413**	911	2 324	**60,8**	39,2
60-69	**1 961**	1 635	3 596	**54,5**	45,5
19-59	**7 369**	7 441	14 810	**49,7**	50,3
0-18	**1 551**	1 700	3 251	**47,7**	52,3
Összesen:	**13 487**	12 213	25 700	**52,4**	47,6

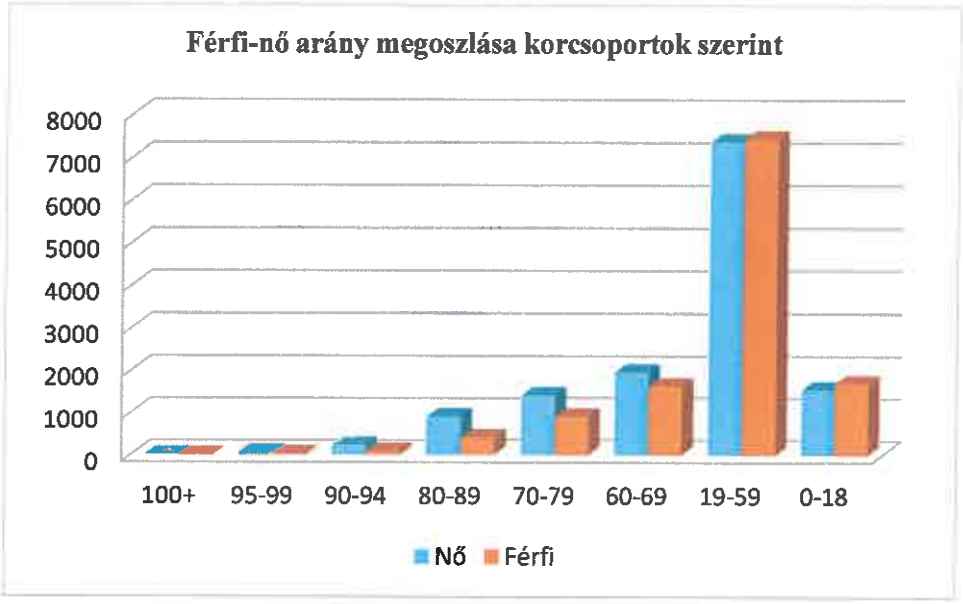

65-66.számú táblázat/ábra, forrás: önkormányzati adatbázis

A népesség-nyilvántartás adatai szerint, Belváros-Lipótváros V. kerület közigazgatási területén érvényes lakóhellyel rendelkező lakosok száma 2018-ban 25 700 fő, melyből a nők száma 13 487 fő, mely a kerület lakosságának 52,47 %-a. Az adatok alapján elmondható, hogy a kor előrehaladtával egyre magasabb a nők aránya. A 0-59 éves korosztály esetében még némileg magasabb a férfiak száma, mely 60 év felett megfordul és a két nem százalékos megoszlása közötti különbség a további korcsoportokban tovább emelkedik.
A mai Magyarországon általános, hogy a férfiak alacsonyabb kort élnek meg, mint a nők, a férfi-nő arány alakulása az országos adatokhoz hasonló képet mutat. A 60 évnél idősebb népesség 59,8 %-a, a 70 évnél idősebbek 64,4 %-a nő. A 80 évet betöltöttek között a nők aránya 69,4 %. Az adatokból kitűnik, hogy a férfiak száma a nőkhöz képest 80 év felett jelentősen csökken, jellemző az idősödés feminizációja. Egyre többen élik meg a századik életévüket, kerületünkben 2018. évben 7 fő száz év feletti szép korú élt, melyből 6 fő nő.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából a további összefüggések állapíthatók meg:

- a női lakosok 54,63 %-a aktív korú (7 369 fő),
- 60+ életkorú nők aránya a kerület összlakosságának 33,8 %-a (4 767 fő),
- ápolási támogatásban részesülő nők aránya az összes támogatott 75 %-a,
- jövedelempótló támogatásban részesülő nők aránya az összes támogatott 66 %-a,
- gyógyszertámogatásban részülők 77 %-a nő (205 fő),
- időskorúak járadékában részsülő nők aránya 66 %,
- egészségkárosodási- és gyermekfelügyeleti támogatásban részeszülő nők arány az összes támogatotthoz viszonyítva 33 %.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az utóbbi évtizedekben a nők munkaerő-piaci aktivitása Európa-szerte, így Magyarországon is jelentősen nőtt, közelítve, ám el nem érve a férfiak aktivitási rátáit. A női munkaerő-piaci aktivitás

növekedését elősegítette a nők iskolai végzettségének és a munkabéreknek a növekedése, ugyanakkor sok más tényező is hozzájárult, mint például a háztartási gépek vagy a fogamzásgátlás elterjedése. A nők foglalkoztatási rátája szintén közeledett a férfiakéhoz, ám a foglalkoztatás formái meglehetősen eltérnek, például sok országban a részmunkaidős foglalkoztatás túlnyomórészt a nőkre jellemző. A foglalkoztatási szegregáció, vagyis a nők és férfiak eltérő szakmákba tömörülése egyre inkább jellemző Európa munkaerő-piacán. Az elmúlt évtizedekben a nemek közötti bérkülönbség is jelentősen csökkent Európa országaiban, ami a nők egyre iskolázottabbá válásának és növekvő munkatapasztalatának köszönhető.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	8 894	9 091	17 985	249	2,8	277	3,0	526	2,9
2013	8 904	9 054	17 958	211	2,4	261,5	2,9	473	2,6
2014	9 005	9 041	18 046	167,25	1,9	218	2,4	385	2,1
2015	8 887	8 947	17 834	160,75	1,8	199,25	2,2	360	2,0
2016	8 776	8 793	17 569	112,5	1,3	138,5	1,6	251	1,4
2017	8 562	8 579	17 141	66	0,8	80,5	0,9	147	0,9

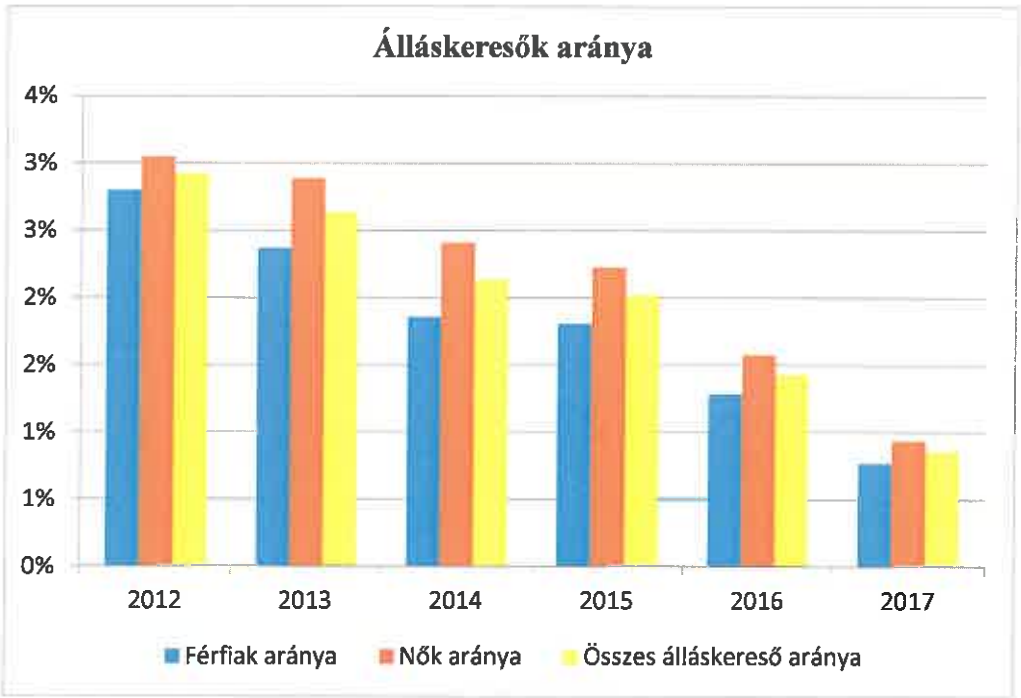

67-68.számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti adatbázisból megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküli nők aránya a nyilvántartott álláskeresők között magasabb.
Az összlakosság számához viszonyítottan az aktív korúak között a nők vannak többen, így az álláskeresők közül a nem szerinti megosztásban a nők „vezetnek".

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők,
- ápolási díjban vagy ápolási támogatásban részesülők,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek száma	
	Férfiak (fő)	Nők (fő)	Férfiak (fő)	Nők (fő)
2012	8 894	**9 091**	249	**277**
2013	8 904	**9 054**	211	**262**
2014	9 005	**9 041**	167	**218**
2015	8 887	**8 947**	161	**199**
2016	8 776	**8 793**	113	**139**
2017	8 562	**8 579**	66	**81**

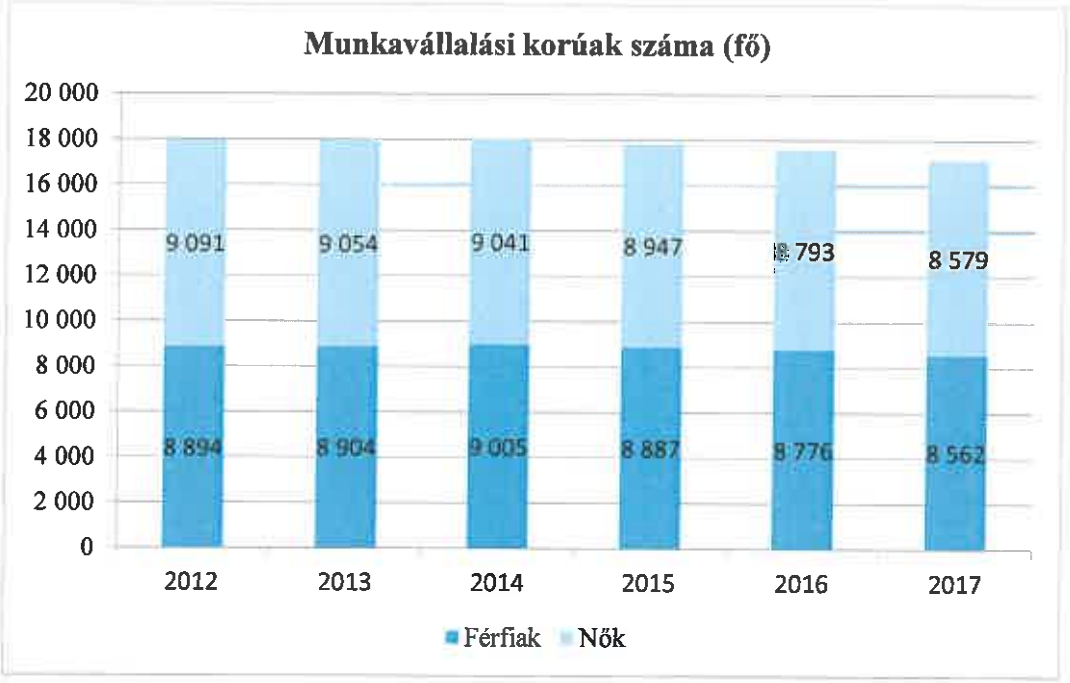

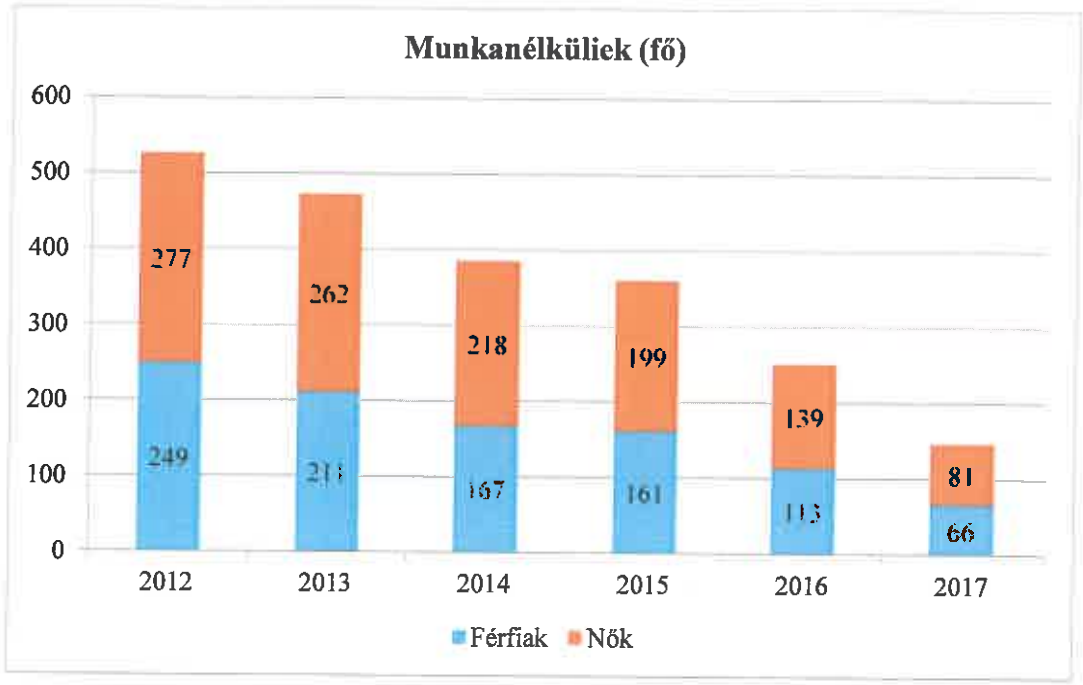

69-71.számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A kerületben az ESZI és a Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. által a 3. fejezetben ismertetett szolgáltatásokon kívül egyéb foglalkoztatást segítő támogatott képzések nincsenek. Ezeket országos és regionális szinten a Kormányhivatalok biztosítják, a képzések szervezése a Munkaügyi Központon keresztül történik. Felnőttképzésre, esti gimnázium elvégzésére és érettségi bizonyítvány megszerzésére a szomszédos kerületek gimnáziumaiban, szakképző iskoláiban a lehetőség biztosított.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei kisebbek, mint a férfiaké. Ez főként a két nem közötti fizikai különbségekből adódik, hiszen egy alacsony iskolai végzettségű férfinak nagyobb lehetősége van a kétkezi munkalehetőségek között válogatni.
A tanulásban viszont a nők vezetnek. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők, és rövidebb ideig ülnek iskolapadban. Mindezzel együtt is a munkaerő-piacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak, bár a kereső tevékenység szerepe és a nők önálló karrierigénye iskolázottságuk függvényében nő. Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják családi kötöttségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak hivatástudatból vagy megélhetési kényszerből.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor, ha a munkakör betöltésére mindkét nem azonos képzettséggel

rendelkező képviselője alkalmas, de a munkáltató mégsem a nőt alkalmazza, illetve megmutatkozhat eltérő bérezésben, vagy az előmenetel akadályozásában.
Akár elismerjük, akár nem, a nők hátrányos helyzetben vannak elhelyezkedésük tekintetében: ha kisgyermekük van, akkor azért, ha még nincs gyermekük, akkor azért. Ezek nem kerülnek mindig kimondásra, de a felvétel során mérlegelik családi állapotukat, korukat, gyermekeik életkorát, gyermekvállalási szándékukat.
Belváros Önkormányzatának intézményeinél és cégeinél a nők szerepvállalása kiemelkedő, akár vezetői, akár dolgozói szinten. A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás, bérezés és egyéb juttatások területén nincs jelen. A Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi programja a család és munkahelyi kötelezettségek összehangolása érdekében több kedvezményt biztosít a dolgozóinak pl.: gyed-ről, gyes-ről visszatérést segítő intézkedések, munkaidő kedvezmények, családalapítási támogatás biztosítása.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Önkormányzatunk három bölcsődét, négy óvodát egy tagóvodát működtet 134 bölcsődei és 527 óvodai férőhellyel.
A Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. keretein belül működő Belvárosi Közösségi Tér ellátja az óvodai utazó gyógypedagógusi szolgáltatást, s a kerületben élő SNI-s gyermekek fejlesztését, továbbá ingyenes gyermekfelügyeletet biztosít a kerületi családoknak. A szolgáltatást 6 hónapos kortól 7 éves korig lehet igénybe venni, hétfőtől csütörtökig reggel 8.00-tól 19.00-ig, pénteken 8.00-tól 13.00-ig.
A kerületi bölcsődék, óvodák 6.00 órától 18.00 óráig tartanak nyitva és ügyeleti rendszert biztosítanak a szünetek idejére. A családok számára készült prevenciós központ, a Belvárosi Közösségi Tér minden hétköznap 8.00-tól 20.00 óráig várja a látogatóit.
Az Önkormányzat biztosítja az óvodák és a kerületi általános iskolák számára a nyári szünetben történő folyamatos táboroztatási lehetőséget, mely segítséget nyújt a gyermeket nevelő családoknak. A Belvárosi Közösségi Tér 2018 nyarán 4 db 1 hetes napközis tábort szervezett, meseterápiás, gyermek-pszichodráma élményterápiás módszerekkel 5-14 éves korig.
Önkormányzatunk a Vadász utca 30. szám alatt a Belvárosi Sportközpont kialakítása elnevezésű beruházást valósítja meg. A beruházás célcsoportjai között nagy szerepet kaptak a kerületben élő családok az igények becslése során. Ennek megfelelően kiemelt cél a kerületi családok esetében sok más sportolási lehetőség biztosítása mellett a gyerekek úszás-oktatásban részesítése és a – jellemzően hétvégi – családi uszodalátogatás. A fenti célt elősegítve az Önkormányzat jegyár kedvezményt tervez bevezetni a családosok számára.
A Belvárosi Közösségi Tér a kisgyermekes családok részére létrehozott 560 nm-es műemlék épület teljes felújításával és korszerűsítésével kialakított prevenciós központ, amely az önkormányzati tulajdonú Segítő Kezek Kft. keretében működik. A Belvárosi Közösségi Tér komplex, egymásra épülő, ingyenes szolgáltatáscsomagot ajánl a kerületben élő családoknak, amelynek elsődleges célja, hogy védőhálóként, támogató háttérként szolgáljon, ezáltal preventív módon jelenjen meg a családok életében már a várandósság kezdetétől a kamaszkor végéig. Az emberi élet során megjelenő természetes, ún. normatív krízisekkel (pl. születés, gyermek intézménybe kerülés, leválás, nyugdíjazás stb.), a kisebb-nagyobb nehézségekkel való megküzdéshez kíván a Belvárosi Közösségi Tér olyan közeget teremteni, ahol támogatást, szakmai segítséget lehet találni. A Belvárosi Közösségi

Tér szakmai programjának gerincét, módszertani alapját a mesék, és a Metamorphosis Meseterápia és a gyermekpszichodráma módszertana alkotja. A szervezet szakembereire általánosan jellemző, hogy egyszerre több területen rendelkeznek gyakorlattal, alap (pl. pszichológia, gyógypedagógia) képzettségükön felül szakképesítésekkel, módszerspecifikus végzettségekkel (meseterápia, gyermekpszichodráma, családterápia, szenzoros-integrációs terápia stb.), így olyan szakmai team munka tud megvalósulni a központban és a kerületi gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival, amely biztosítja a holisztikus szemléletet és professzionalitást. Ennek egyik példája a Belvárosi Közösségi Térben megvalósuló mozgásfejlesztés és mozgásterápia szolgáltatás működtetése, amely kisgyermekkorban szorosan kapcsolódik nem csupán az idegrendszer éréséhez, de ezen keresztül a harmonikus psziché kialakulásához is. A gyermekek és szüleik részére nyitott vagy zárt csoportban 2018-ban már 30 foglalkozást is meghaladó havi programkínálattal készülnek, a gyermekek részére szóló zárt csoportok a programvezetővel készült szülőkonzultációval kezdődnek és záródnak. 2017 áprilisában indították útjára a Belvárosi Közösségi Térben a Szenior Mesemondó Programot és az arra épülő Családi Mesemondó délutánokat, melynek célja, hogy hidat építsen a generációk közé, csökkentse az idősek izolációját, bevonják őket a gyermekek közösségi életébe. A Közösségi Térben egész tanéven átívelő rendszeres csoportos és egyéni foglalkozásokon végzett munkát a nyár során a kerületi lakosok gyermekei számára indított ingyenes napközis táborok zárják le.
A Belvárosi Közösségi Tér családbarát nyitva tartásával lehetőséget biztosít a szülőknek, hogy munkaidejük után is találjanak élményeket a kerületben.

A bölcsődei a kihasználtság és a feltöltöttség 2018-ban tagintézményenként, az alábbiak szerint alakult.

Bölcsőde	kihasználtság	feltöltöttség
Balaton utca 10.	92,5 %	90,1 %
Papnövelde u. 4-6.	95,2 %	92,5 %
Széchenyi rakpart 7.	96,7 %	88,1 %
Összesen	**94,8%**	**90,2%**

72. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Az alábbi táblázat a kerületi óvodák férőhely és létszám adatait tartalmazzák.

Intézmény	Maximálisan felvehető gyermekek száma	Csoportok száma	2018.10.01. összlétszám/ kerületi	2019-ben tanköteles gyerekek száma/ ebből kerületi	2019-ben óvodában maradók száma/ ebből kerületi	2019-ben 5 éves körzeti lakos/közülük már kerületi óvodás
Balaton	92	5	85/79	36/29	12/10	13/13
Bástya	148	6	138/109	51/35	17/12	72/28

Játékkal-mesével	172	7	162/97	64/35	17/8	81/19
Kossuth tér	100	4	95/58	35/20	13/6	14
Alkotmány u.	72	3	67/39	29/15	4/2	5
Tesz-vesz	115	4	89/68	33/21	5/2	33/7
Összesen	**527**	**22**	**474/353**	**184/120**	**51/32**	**199/67**

73. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás elsősorban a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg, melyek során a kerületi védőnők a szociálisan nehéz helyzetben lévő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A kismamák részére a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik és ellátják a várandós anyák gondozását. A szülést követően folyamatos segítséget nyújtanak az édesanyának az újszülött kapcsán tanácsadással, pl. anyatejjel való táplálás ösztönzése, és egyéb módon. Tájékoztatást nyújtanak a szociális juttatások megismertetésében és segítséget a vonatkozó nyomtatványok kitöltésében.

Az Önkormányzat által természetbeni ellátás formájában nyújtott **„babaköszöntő csomag"** a Védőnői Szolgálat közreműködésével igényelhető, illetve ők gondoskodnak a csomag a családhoz történő eljuttatásáról is.

A Védőnői Szolgálat által ellátott feladatok, illetve az ezzel kapcsolatos adatok (védőnői álláshelyek száma, védőnőre jutó gyermekek száma stb.) a gyermekek helyzete és esélyegyenlősége 4. fejezet 4.3. pontjában részletesen ismertetésre kerültek.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az ENSZ 1999-ben nyilvánította a nők elleni erőszak megszüntetésének világnapjává november 25-ét. Az Európa Tanács Egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról 2011. május 11-én, Isztambulban nyitották meg az egyezményhez való csatlakozás lehetőségét, Magyarország 2014. március 14-én írta alá. Az egyezmény megállapít egy sor korábban a jogszabályokban nem szereplő bűncselekményi formát, köztük a nők nemi szervének megcsonkítását, a kényszerházasságot, a fenyegető zaklatást, a kényszerabortuszt és a kényszersterilizálást.

A nőket érő erőszak túlnyomó többsége jellemzően a családban marad, ezért ezen cselekmények nagy része felderítetlen. A gyermekvédelmi és szociális munka, a védőnői hálózat és a rendőri tevékenység eredményeként azonban ma már egyre többen tudják, hogy problémáikkal hová fordulhatnak segítségért.

A kerületben a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben azonnali segítséget, tanácsadást vagy tájékoztatást nyújt. A központ a készenléti szolgálatot egy állandóan hívható közismert telefonszám biztosításával szervezte meg úgy, hogy a készenlétben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

A speciális szolgáltatást a szakmai egység kijelölt munkatársai időszakos váltásban biztosítják. Fontos feladat a lakosság médián keresztül történő rendszeres tájékoztatása, a szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről, céljáról, feladatáról (TV, helyi újság, szórólap, stb.).
A készenléti szolgálat működését a központ a következőképpen dokumentálja: az aktuálisan kijelölt munkatárs egy erre kialakított naplóban vezeti a készenlét időtartamát, a hívó személy és az érintett gyermek azonosításához szükséges adatokat és a krízishelyzet okát. Ezt követően rögzíti a segítségnyújtás módját, a megtett intézkedéseket, a segítségnyújtásba bevont szakembereket, szervezeteket. Központjuk a +36/30/476-3015 **krízis telefonszámon** az előző év folyamán 15 alkalommal nyújtott segítséget munkaidőn kívül.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A gyermekek átmeneti otthoni elhelyezése a Gyvt. 94. § (3) bekezdése alapján a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

a) tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét
b) húszezernél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát
c) harmincezernél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát

köteles működtetni.

Kerületünk lakosságszáma alapján, kötelezően ellátandó feladatként gyermekek átmeneti otthonát, önként vállalt feladatként családok átmeneti otthonát ellátási szerződés keretében lát el Önkormányzatunk.

A **gyermekek átmeneti otthonában** (GYÁO) az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása veszélyeztetett a család életvezetési nehézségei miatt.
A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat gyermekek átmeneti otthonának férőhely kiajánlásával kereste meg Önkormányzatunkat. Intézményt fenntartó Önkormányzatként kezdeményezték a fent idézett jogszabályhelyek alapján Önkormányzatunk kötelező feladatellátásának biztosításához a fenntartásukban lévő gyermekek átmeneti otthonának férőhely kiajánlását.
A Józsefvárosi Önkormányzat 2011. év májusában átszervezte a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat nyújtó költségvetési szerveit és létrehozta a Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központot, melynek önálló szakmai egységeként működteti a 1089 Budapest, Szentkirályi utca 15. I.1. szám alatti, 12 férőhelyes Gyermekek Átmeneti Otthonát. Tájékoztatásuk szerint az otthon feltöltöttsége nem érte el a 100 %-ot, ezért az intézményfenntartó törekedve a maximális, hatékony kihasználtságra, férőhelyet ajánlott Önkormányzatunknak. Ezt megelőzően a MOMO Gyermekvédő Alapítvánnyal (1081 Budapest, Népszínház utca 31.) volt Önkormányzatunknak ellátási szerződése. Az Alapítvány a 4-18 éves korosztály számára 1.200.000,- Ft/év készenléti díjért cserében biztosította az ellátást. Az Önkormányzat által elhelyezett gyermek szülője részéről szóbeli panasz érkezett az Egyesített Szociális Intézmények felé, az Intézmény közvetlen környezetével, fővároson belüli elhelyezkedésével kapcsolatban (közbiztonsági helyzet).

A Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ ajánlása ezzel szemben már 3-18 éves korosztály számára tud ellátást biztosítani és szolgáltatásukat 1.100.000,-Ft/év/fő készenléti díj ellenében kínálták. Az Intézmény Józsefváros Palotanegyedében található, tömegközlekedéssel jól megközelíthető környéken.
Fentiek alapján Önkormányzatunk 2012.05.01-től ellátási szerződést kötött a Józsefvárosi Önkormányzattal a feladatellátásra.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a **családok átmeneti otthonában** (CSÁO) együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll –, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell.

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,

b) befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét,

c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

d) segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

f) a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

g) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

Mivel kerületünk lakosságlétszáma 30 000 fő alatt van, ezért a családok átmeneti otthonának működtetése nem kötelezően ellátandó feladatként jelentkezik Önkormányzatunknál. 2012. évben 5 éves határozott idejű ellátási szerződést kötöttünk önként vállalt feladatra a Sorsunk és Jövőnk Szeretetszolgálat Egyesülettel, mely 2017.09.30. napjával lejárt, ezt követően a szerződés újra megkötésre került 2017.10.01. naptól. 2018.07.01. napján kelt megkeresésében a Szeretetszolgálat 2018.09.30. napjával felmondta a szerződést, mivel befejezte tevékenységét.

A Sorsunk és Jövőnk Szeretet Szolgálat Egyesület ellátási adatai a kerületre vonatkozóan.

Év	Ellátottak száma	Gondozási nap
2016	3	435
2017	6	312
2018	3	744

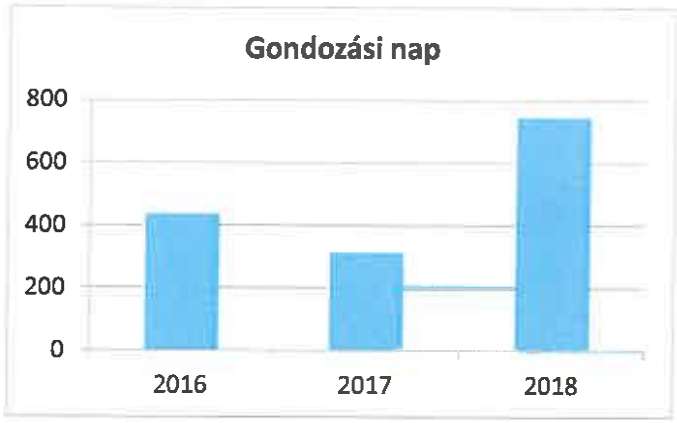

74-76. számú táblázat/ábra, forrás: önkormányzati adatbázis

Az Önkormányzat mindig fontosnak tartotta a kerületben élők szociális biztonságát, így továbbra is biztosítani kívánta önként vállalt feladatként a családok átmenti otthonát. Annak érdekében, hogy a szolgáltatás folyamatosan biztosított legyen, Önkormányzatunk a feladatellátásra 2018.10.01-től ellátási szerződést kötött az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal, akik a fővárosban négy telephelyen működtetnek családok átmeneti otthonát.
A szerződéskötés óta két család került elhelyezésre az S.O.S. Krízis Alapítvány telephelyein. Az egyik család (egy felnőtt, egy gyermek) 30 napos krízisellátásban részesült, azóta kigondozásra kerültek, helyzetük rendeződött. A másik család (szintén egy felnőtt, egy gyermek) még gondozásban van.

Önkormányzatunk 3/2015.(II.15.) önkormányzati rendelete a rendkívüli települési támogatásokról az alábbiakban rendelkezik:
A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére e rendeletben meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatást nyújt

a) halálesetre tekintettel temetési támogatás,
b) *válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítése, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás biztosítása, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése érdekében,* valamint elemi kár esetén *krízistámogatás,*
c) önhibán kívüli átmeneti létfenntartási gondok enyhítése céljából eseti támogatás formájában.

A krízishelyzetben lévő várandós anyák esetében az Egyesített Szociális Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának munkatársai nyújtanak tájékoztatást az őket segítő szociális és gyermekvédelmi ellátásokról, a várandós anyákat segítő civil szervezetek elérhetőségéről, az egészségügyi intézményekben kihelyezett inkubátorprogramról, valamint az örökbefogadás lehetőségéről. Igyekeznek minden segítséget megadni a kismamának, hogy ne az abortuszt válassza megoldásként. Amennyiben mégis ezt választja, abban az esetben tovább irányítják a lakhely szerint illetékes családvédelmi tanácsadásra.
A Család- és Gyermekvédelmi Szolgálat munkatársainak, szakmai kompetenciáját erősítő, korszerű ismereteket biztosító, új eszközöket, módszereket tartalmazó szakmai továbbképzése elengedhetetlenül fontos a mai dinamikusan változó társadalom által generált problémák megelőzésére, valamint azokra való hatékony válaszadás szempontjából. 2018. évben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál egy szociális válsághelyzetben lévő várandós anya jelentkezett.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Önkormányzat számára a nők társadalmi szerepvállalása mindig nagy jelentőséggel bír. A kerület vezetésében a két alpolgármester közül mind a kettő nő. A képviselők 35 %-a nő (14 főből 5 nő), az önkormányzati intézmények vezetői 71 %-a nő (7 főből 5 nő) önkormányzati cégek vezetői 37%-a nő (8 főből 3 nő). Az Önkormányzat 12 osztályából 10 fő női osztályvezető dolgozik (83 %). A hivatal munkavállalók közül 134 fő nő dolgozik, ami az összlétszám 83,7 %-a.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket az V. kerületben is hasonló társadalmi problémák érintik, mint országos szinten: munkanélküliség, anyagi problémák, elhelyezkedési nehézségek a gyest követően stb.
Belváros Önkormányzata igyekszik mindig hatékonyan reagálni a kerületi problémákra, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a nőknek és családtagjaiknak olyan körülményeket biztosítson, hogy bátran merjenek gyermeket vállalni, gyarapítva ezzel a kerület fiatal nemzedékét. Ennek érdekében döntött ez évben úgy a képviselő-testület, hogy hozzájárul a kerületi kismamák részére a helyi tömegközlekedési eszközök igénybevételéhez a **belvárosi kismamabérlet támogatás** pénzbeli ellátás bevezetésével.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kerületben a születésszám csökken.	Gyermekvállalást ösztönző szolgáltatások pl. munkaidőhöz igazodó gyermekintézményi nyitva tartás.
A kerületben szabadidős tevékenység, rekreáció, aktív sportolási lehetőség hiánya a nők számára.	A kerületben épülő V30 sportközpontban helyi lakosok számára kedvezmények biztosítása.
A gyes-en, gyed-en lévő kismamák elszigetelődése.	A Belvárosi Közösségi Tér programjainak további fejlesztése.

„Önmagát becsüli meg minden nemzedék
azáltal, hogy tudomásul veszi:
a világ nem vele kezdődött."
(Sütő András)

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népesség-nyilvántartás adatai szerint, Belváros-Lipótváros V. kerület közigazgatási területén érvényes lakóhellyel rendelkező lakosok száma 2018-ban 25 700 fő, melyből az időskorúak (60 év felettiek) száma 7 639 fő, mely a kerület lakosságának 29,7 %-a.
A jelen kor egyik jelentős eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása, mely egyben a legnagyobb kihívást is jelenti a társadalom számára. A demográfiai előrejelzések szerint valamennyi időskorú csoport aránya növekedni fog, de ezen belül is a 80 évesnél idősebbek aránya emelkedik majd a legintenzívebben. Kerületünkben 1 719 fő 80 év feletti idős él, mely az időskorúak 22,5 %-a, összlakossághoz viszonyított arányuk 6,7 %.
A mai Magyarországon általános, hogy a férfiak alacsonyabb kort élnek meg, mint a nők, a férfi-nő arány alakulása az országos adatokhoz hasonló képet mutat.
A 60 évnél idősebb népesség 59,8 %-a, a 70 évnél idősebbek 64,4 %-a nő. A 80 évet betöltöttek között a nők aránya 69,4 %. Az adatokból kitűnik, hogy a férfiak száma a nőkhöz képest 80 év felett jelentősen csökken. Egyre többen élik meg a századik életévüket, kerületünkben jelenleg 7 fő száz év feletti szép korú él.

Népesség életkora	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
100+	6	1	7
95-99	54	29	83
90-94	229	85	314
80-89	904	411	1 315
70-79	1 413	911	2 324
60-69	1 961	1 635	3 596
Összesen	4 567	3 072	7 639

77. számú táblázat, forrás: Népesség-nyilvántartó adatbázisa

Az időskorúak között a korban előrehaladva egyre növekszik az egyszemélyes háztartások száma. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn.
A szociális helyzet általában az egyedül élők esetében mutat alacsonyabb szintet. Általánosnak mondható, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat – még a megözvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal – megpróbálnak önállóan élni. Ragaszkodnak a több évtizede megszokott lakókörnyezetükhöz, biztonságban érzik magukat abban a közegben, ahol régóta élnek.

Egyszemélyes háztartások száma	Nő	Férfi	Összesen
65-70	342	272	614
71-75	238	122	360
76-80	191	61	252
80 felett	497	129	626

78. számú táblázat, forrás: önkormányzati adatbázis

Az idősödés tekintetében a demográfiai helyzet összefoglalásaként elmondhatjuk, hogy kerületünkben az átlagéletkor folyamatosan növekszik, azon belül is a 80 évnél idősebbek száma emelkedik jelentősen. A nők hosszabb élettartama miatt egyre több az egyedül élő nők aránya, mely 80 év felett meghaladja a 79 %-ot.

2017. évben a kerület lakosságának 24,3 %-a részesült nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásban, ami alapján várható, hogy az ő ellátásuk továbbra is meghatározó szerepet kap a szolgáltatások körében.

Az alábbi tábla mutatja az V. kerületben nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának alakulását.

	2016.01.			2017.01.		
	Összes	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő
1. Öregségi nyugdíjban részesülő	**5 967**	2 104	3 863	**5 600**	1 958	3 642
- ebből 40 év jogosultsági idővel rendelkező nők öregségi nyugdíja	229	0	229	214	0	214
2. Korhatár alattiak ellátásai	128	62	66	55	43	12
2. Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	646	300	346	587	276	311
Saját jogon járó nyugdíjak és ellátások száma mindösszesen (1+2+3)	**6 965**	2 533	4 432	**6 242**	2 277	3 965
4. Özvegyi és szülői nyugdíj	90	6	84	83	7	76
5. Árvaellátás	134	61	73	121	56	65
6. Baleseti járadék	12	12	0	8	8	0
7. Rokkantsági járadék	93	53	40	97	54	43
8. Egyéb járandóságok	26	16	10	25	15	10

79. számú táblázat, forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság adatbázisa

Az öregségi nyugdíjban részesülők jövedelmi helyzetének bemutatásához 2014. és 2015. évi adatok állnak rendelkezésünkre.

Budapest V. kerület	Időszak: 2014. év január					
	férfi		nő		összesen	
Ft kategóriák	fő	teljes ellátás átlaga (Ft)	fő	teljes ellátás átlaga (Ft)	fő	teljes ellátás átlaga (Ft)
10 000 Ft alatt	4	5 038	3	4 770	7	4 923
10 000 - 49 999	63	49 020	85	38 667	148	37 801
50 000 - 99 999	484	78 658	972	81 339	1 456	80 448
100 000 - 149 999	643	125 419	1 705	123 423	2 348	123 970
150 000 - 199 999	616	173 554	915	170 917	1 531	171 978
200 000 felett	489	250 140	472	243 705	961	246 980
saját jogon járó nyugdíjak és ellátások összesen	**2 299**	**152 358**	**4 152**	**135 891**	**6 451**	**141 759**

Budapest V. kerület	Időszak: 2015. év január					
	férfi		nő		összesen	
Ft kategóriák	fő	teljes ellátás átlaga (Ft)	fő	teljes ellátás átlaga (Ft)	fő	teljes ellátás átlaga (Ft)
10 000 Ft alatt	6	5 753	3	4 858	9	5 455
10 000 - 49 999	60	35 832	75	38 657	135	37 402
50 000 - 99 999	461	78 822	884	81 374	1 345	80 499
100 000 - 149 999	605	125 694	1 584	123 716	2 189	124 263
150 000 - 199 999	555	174 433	945	171 438	1 500	172 547
200 000 felett	508	253 695	506	244 934	1 014	249 323
saját jogon járó nyugdíjak és ellátások összesen	**2 195**	**155 013**	**3 997**	**139 295**	**6 192**	**144 867**

80-81. számú táblázat, forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság adatbázisa

A nyugellátásban részesülők átlagjövedelme 2014. évben 141 759.-Ft volt, 10 000.-Ft alatti ellátásban 7 fő részesült, az ellátás átlagösszege 4 923.-Ft volt. 200 000.-Ft felett 961 fő kapott ellátást, melynek átlaga 246 980.-Ft volt.
2015. évben a nyugellátásban részesülők átlagjövedelme 144 867.-Ft volt, 10 000.-Ft alatti ellátásban 9 fő részesült, az ellátás átlagösszege 5 455.-Ft volt. 200 000.-Ft felett 1 014 fő kapott ellátást, melynek átlaga 249 323.-Ft volt.
A nyugellátás összegének vizsgálata során megállapítható, hogy a férfiaknál a saját jogú átlagnyugdíj összege magasabb a nők átlagnyugdíjánál.

Az Önkormányzat szociális ellátórendszerének köszönhetően széles körű támogatásban tudja részesíteni az alacsony jövedelemmel rendelkező nehéz élethelyzetben lévő időseket. A rászorulók kérelmükre **létfenntartási támogatás**ban vagy alkalmanként rendkívüli települési támogatás keretében **eseti támogatás**ban részesülhetnek.
Míg az időskorú háztartások legnagyobb kiadási terhét korábban az élelmiszerekre fordított költségek képezték, a második helyet a lakásfenntartási, a harmadik helyet pedig az egészségügyre fordított

kiadások jelentették, addig napjainkra ez az arány eltolódott. Az időskorú háztartások egyre többet fordítanak a lakásfenntartásra. Mivel a lakásrezsi kiadás a lakás méretétől, minőségétől, fűtési módjától, és felszereltségétől is függ, a növekvő lakásfenntartási költségek megterhelik az alacsony összegű nyugdíjból élőket. Ennek kompenzálására vezette be Belváros-Lipótváros Önkormányzat a **fűtési szezonban történő időszaki támogatás** ellátási formát, amely a fűtési időszak öt hónapja alatt nyújt segítséget a fűtési költségek kifizetéséhez a nyugdíjasoknak, illetve a nyugdíjszerű ellátásban részesülőknek.
A lakásfenntartáshoz és a lakásminőség megőrzéséhez kapcsolódó támogatási formák a települési támogatás keretében nyújtott **lakhatási támogatás** és a **hátralékkezelési támogatás**, az önkormányzati tulajdonú lakások bérlői számára biztosított **lakbértámogatás,** a lakástulajdonnal rendelkező nyugdíjasok részére az **életjáradéki szerződési rendszer,** továbbá a szintén önként vállalt feladatként nyújtott **lakás-karbantartási támogatás.**
Az olcsó, de jó minőségű szolgáltatáshoz való hozzájutás érdekében Önkormányzatunk **három szociális bolt**ot üzemeltet a kerületben, melyekben az idősek a részükre biztosított **kedvezményes élelmiszervásárlásra jogosító igazolvánny**al kedvezményesen vásárolhatnak.
2014. év júniusában döntött az Önkormányzat képviselő-testülete az **idősek világnapjára nyújtott támogatás** bevezetéséről. A szociális biztonság megteremtése mellett, e támogatással az Önkormányzat nem titkolt célja volt, hogy kifejezze megbecsülését az időskorú lakosság felé.

2016. évben Belváros-Lipótváros Önkormányzat komplex időspolitikájáért **Idősbarát Önkormányzat Díjban** részesült. Az elismeréssel járó egymillió forintot az Önkormányzat a belvárosi idősekre fordította. A hatvan év feletti, öregségi nyugdíjban részesülő V. kerületi lakcímmel rendelkező idősek **ingyenes gyógyfürdő belépőjegyben** részesültek. 2017. évben volt igénybe vehető ez az „ajándék", mely nagy sikert aratott az idősek körében.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok többsége – amennyiben ezt egészségi állapotuk lehetővé teszi – szívesen vállal továbbra is munkát jövedelme kiegészítése érdekében. Az aktív-inaktív keresők arányainak kedvezőtlen eltolódása miatt az állam is egyre inkább munkaerő-piaci potenciált lát a nyugdíjasokban.
A nyugdíjasok munkaerő-piaci részvételének növelése érdekében 2017 nyarától az állam rendkívül kedvező feltételek mellett támogatja a közérdekű nyugdíjas szövetkezetek közvetítésével a nyugdíjasok visszafoglalkoztatását.
2019. január 1-től újabb változások történtek a nyugdíjasok munkaviszonyban történő foglalkoztatásában. A munka törvénykönyve alapján foglalkoztatott nyugdíjas munkavállalók munkabéréből csak 15 % személyi jövedelemadó kerül levonásra, ez 14 % jövedelemnövekedést jelent a 2018. évi munkabérhez képest, amikor 10 % nyugdíjjárulék és 4 % egészségbiztosítási járulék terhelte a munkabért. Fontos változás, hogy a nyugdíj mellett munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók munkabére után a munkáltatót sem terheli 2019. január 1-től 19,5 % szociális hozzájárulási adó és 1,5 % szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettség.
A nyugdíjasok foglalkoztatása tekintetében fenti intézkedések ösztönzően hatnak a munkáltatókra és kedvezőek a munkát vállalni kívánó nyugdíjasoknak is.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az életkor meghosszabbodásával a 60 év feletti idősek a népesség jelentős és egyre aktívabb csoportját képezik. Ma már nem állja meg a helyét az a szemlélet, mely az idősek elesettségéről szól. Az idősek nem terhet jelentenek a társadalom számára, hanem kiaknázható tudást, tapasztalatot, melyet átadhatnak a fiatalabb generáció számára.
Belvárosban számos kezdeményezés irányul arra, hogy az idősek hasznosan, tevékenyen töltsék el szabad idejüket, az idős klubok és a Segítő Kezek az Aktív Évekért Kft. programjainak célja az időskori aktivitás minél további megőrzése.
A fővárosban lehetőség van az élethosszig tartó tanulásra is, az ELTE-n megnyitotta kapuit a Harmadik Kor Egyeteme, a rendezvénysorozat célja, hogy az idősebbek számára is lehetőséget biztosítson a „kortalan" tanulásra. A Nyugdíjasok Óbudai Akadémiája is telt házzal működik, a Zsigmond Király Egyetemen idősoktató diplomát lehet szerezni.
Az Önkormányzat támogatja az idősek részére a digitális esélyegyenlőséget célzó számítógépes tanfolyamokat, az ott elsajátított tudással a nyugdíjasok akár otthonról végezhető online munkát is vállalhatnak.
A kerületben a nyugdíjasok közintézményekben történő, illetve egyéb foglalkoztatásukra irányuló programok nincsenek. Az Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában, valamint intézményeiben lehetőség van nyugdíjas munkavállalók alkalmazására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A kerületben az idősekkel szembeni hátrányos megkülönböztetést nem tapasztaltunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a kerület minden állampolgára részére biztosítottak, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Belváros-Lipótvárosban a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az Önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az életkor előrehaladásával az időskorúak egészségi problémái megnőnek, egyre gyakrabban szorulnak orvosi kezelésre: utalják őket szakorvoshoz vagy kezelik őket kórházakban. A kerületi időskorú lakosság arányára tekintettel kiemelt figyelmet érdemel az egészséggel való törődés: a helyi szükségletekhez igazodó egészségügyi szolgáltatások széleskörű hozzáférhetővé tétele, az egészséges életmódról való tájékoztatás.
Évente nagy sikerrel kerül megrendezésre az **Egészségsziget Program**, melynek során az időskori élettel, az azzal kapcsolatos változásokról tartanak előadásokat az idősek részére. Évente több alkalommal kerül sor ingyenes **egészségügyi szűrővizsgálatokra és tanácsadásokra**. Ezzel kapcsolatos további szükséglet a betegségből és orvosi ellátásból adódó költségekhez való önkormányzati hozzájárulás. Belváros-Lipótváros Önkormányzat az egészségügyi kiadások

kompenzálására települési támogatás keretében **gyógyszertámogatást** nyújt a gyógyszerköltségekhez való hozzájárulásként.
2018-ban az Önkormányzat rendeleti szinten szabályozta az **időskori tüdőgyulladás elleni védőoltás költségeinek átvállalását**, melyet képviselő-testületi határozat alapján már 2007-től biztosított a kerületi idősek részére. A testületi döntés alapján a védőoltás költségének 50 %-át, a rendeleti szabályozást követően a védőoltás teljes költségét átvállalja az Önkormányzat.
A kerület idős, szépkorú polgárainak egészségmegőrzése érdekében a jól működő jelzőrendszeres házi segítségnyújtás mellé további lehetőségként az Önkormányzat egy ún. **WIWE szívdiagnosztikai eszköz**zel szerelte fel az intézményhálózatot, mellyel az idősek biztonságérzetét kívánta növelni. A WIWE eszközök, EKG pontosságú diagnosztikát tesznek lehetővé, könnyen és hatékonyan képesek a szív és keringési kockázatok felismerésére, ezáltal megelőzve az esetleges szív- és agyi katasztrófák kialakulását. Az eszközből nyert adatok mind az idősek, mind az orvosok számára rendszeresen és könnyen értelmezhetően adnak információt a használó aktuális egészségi állapotáról. A 7 darab készülékből 1-1 db az Egyesített Szociális Intézmény Idős klubjaiban, az Időskorúak Gondozóházában, a Vadász utcai Nyugdíjasházban, a Polgármesteri Hivatalban, illetőleg az ún. sürgősségi táskában kerül elhelyezésre.
Az egészségügyi kiadásokhoz nyújtott legújabb hozzájárulás a **CT és MR diagnosztikai szolgáltatás** kerületben történő biztosítása, melynek költségeit – évente egy CT és egy MR vizsgálat esetén – szintén átvállalta az Önkormányzat.
A kerületben élő idősek otthonukban történő ápolására települési támogatás keretében **ápolási támogatást** biztosítunk.
Önkormányzatunk az Egészségügyi és Szociális Bizottságán keresztül támogatva évek óta működteti **egészségmegőrző-karbantartó program**ját, mely a belvárosban élő aktív, 50. életévüket betöltött, még nem nyugdíjas korosztály részére biztosít mozgásterepiás tornabérletet.

Az Önkormányzat a szociális ellátórendszerén keresztül a fővárosban egyedülálló módon támogatja a kerületben élő időskorúakat, a szociális háló az idős lakosság egészét átfogja. Az idősek részére a szociális törvényben meghatározott alapszolgáltatások valamennyi formáját biztosítja Önkormányzatunk. Ezeket a törvényi feladatokat az Egyesített Szociális Intézményen keresztül, 4 telephelyen látjuk el.

- Kossuth Lajos utcai Szolgáltató Központ
  - étkeztetés házhoz szállítással
  - házi segítségnyújtás
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Falk Miksa utcai Idősek Klubja
  - étkeztetés helyben és elvitellel
  - nappali ellátás – idősek klubja
  - közösségi pszichiátriai ellátás
- Belgrád rakparti Idősek Klubja
  - étkeztetés helyben és elvitellel
  - nappali ellátás – idősek klubja
- Vadász utcai Idősek Klubja
  - étkeztetés helyben és elvitellel
  - házi segítségnyújtás

- 24 órás ügyelet- önként vállalt feladat
- nappali ellátás – idősek klubja

Az Szt. 62. § értelmében, **étkeztetés** keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt.

A kerületben az étkeztetés 1986. óta az év minden napján meleg étel biztosításával történik. Az étkeztetés igénybe vehető:

- házhoz szállítással az év minden napján
- hetente 5x (hétfőtől-péntekig), vagy hetente 7x (hétfőtől-vasárnapig)

Az étkeztetés keretében a klubok biztosítják egységesen a helyben étkezés, illetve az elvitel lehetőségét is.
Mind a három intézményben kulturált körülmények között étkezhetnek az ellátottak. Lehetőség van egyszeri, illetve háromszori, illetve menüválasztásos étkezés igénybevételére. 2013-tól igény szerint a konyha diabetikus étkezést is biztosít.
A házhoz szállítást kérő ellátottak a hatályos jogszabályi előírások szerint, a HACCP által meghatározott, egyszer használatos, fóliázott, mikrohullámú sütőben használható műanyag edényben kapják meg az ebédet. A házhozszállításra a főzőkonyha alvállalkozóval kötött szerződést, a szállítás gépkocsival történik.

Az étkezést igénybe vevők korcsoportonkénti megoszlása a kerületben

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Életkor	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**
18-39	6	6	5	4	3	3	3
40-59	34	16	17	14	14	14	13
60-64	14	12	10	18	12	7	7
65-69	12	19	13	8	10	11	12
70-74	13	10	14	12	13	12	18
75-79	21	17	12	9	9	11	14
80-89	70	74	59	53	38	34	35
90-x	31	33	35	29	26	21	19
Összesen	**201**	**187**	**165**	**147**	**125**	**113**	**121**

82. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

Az Szt. 63. § alapján, a **házi segítségnyújtás** célja, hogy az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, saját lakókörnyezetében biztosítsa. A fő ellátotti csoport a kerület időskorú lakossága, de a szolgáltatást biztosítani kell azoknak a pszichiátriai betegeknek, fogyatékos személyeknek, valamint szenvedélybetegeknek is, akik állapotukból adódóan

az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek.
A kerületi lakosok házi segítségnyújtás iránti igényét a Kossuth Lajos utcai Szolgáltató Központ látja el 17 fő gondozó, 1 fő vezető gondozó az ellátás szakmai vezetőjének felügyeletével.
2011. június 1. óta a Vadász utcai Nyugdíjasházban működő házi segítségnyújtás is a Kossuth Lajos utcai Szolgáltató Központból van koordinálva. A lakók részére nyújtott szolgáltatást a Kossuth Lajos utcai Szolgáltató Központ vezető gondozója irányításával 5 fő gondozó biztosítja a nap 24 órájában.
A házi segítségnyújtást legnagyobb számban kerületünkben a 80-89 éves korosztály veszi igénybe. A szolgáltatások igénybe vevőinek 45 %-a tartozik ebbe a korosztályba. Az ellátottak 29 %-a 90 év feletti. A szolgáltatást igénybe vevők többségében személyi higiénia fenntartásában, ügyintézésben, vásárlásban, és háztartási tevékenységek ellátásában kérik a segítséget.

2016. január 1-től jogszabályi változás következtében a házi segítségnyújtáson szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra:

- a *szociális segítés*, amelyhez az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek tartoznak, és
- a *személyi gondozás*, amelynek keretében intenzív szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában.

A személyi gondozás mellett a szociális gondozó a szociális segítés körébe tartozó tevékenységet is elvégezheti. A két tevékenységi kör együttesen legfeljebb napi négy órában nyújtható

A házi segítségnyújtást igénybe vevők korcsoportonkénti megoszlása a kerületben

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Életkor	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**
18-39	2	2	1	0	0	0	0
40-59	5	2	4	2	4	5	3
60-64	11	5	4	4	4	2	2
65-69	5	10	11	8	7	8	7
70-74	8	7	10	9	8	11	14
75-79	19	13	14	13	5	4	4
80-89	92	81	72	53	53	51	47
90-x	42	37	37	37	36	31	31
Összesen	**184**	**157**	**153**	**126**	**117**	**112**	**108**

83. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

Az Szt. 65. § alapján, a **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat 2006 júliusától még kötelező önkormányzati feladatként látta el a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, először 40, majd 60 készülékkel. Az ellátási rendszer átalakítása folytán 2010. január 1-től a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az Önkormányzat által önként vállalt feladatként pályázati rendszeren keresztül valósult meg, oly módon, hogy az Önkormányzat 2010. január 1-től 2012. december 31-ig terjedő időszakra finanszírozási szerződést kötött a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal (korábban FSZH) a szolgáltatás biztosítására. Ez a szerződés 2013. június 30-ig meghosszabbításra került. Újabb változásként a feladatellátás 2013. július 1-től önkormányzati feladatkörből átkerült a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósághoz, mivel kötelező állami feladattá vált. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság ellátási kötelezettségének az Önkormányzatunkkal kötött szerződés útján tesz eleget.
A Képviselő-testület 87/2013.(III.14.) számú határozatával hozzájárult a „Segítő Kezek" idősügyi országos mintaprogram megvalósításához a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium együttműködésével, melynek keretében 10 új generációs vészjelző eszközt is biztosítottak. A mintaprogram 2017. augusztus 31-én sikeresen lezárult, a 10 készüléket az ESZI tovább kívánta működtetni, melyre a működési engedélyt 2017. szeptember 1-től megkaptuk.
2017 októberében a Képviselő-testület hozzájárult, hogy a 2018-as évtől az intézmény újabb 30 készüléket üzemeltessen, mellyel összesen 100 készülékkel rendelkezik majd a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszere.
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely biztosítja:

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátási területe Belváros-Lipótváros közigazgatási területére terjed ki folyamatos készenléti rendszerben, ingyenes igénybevételi lehetőséggel.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevők korcsoportonkénti megoszlása a kerületben

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Életkor	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**
18-39	0	0	0	0	0	0	0
40-59	0	0	1	0	0	1	1
60-64	1	0	0	2	2	2	3
65-69	0	2	1	2	2	3	4
70-74	1	5	4	3	2	2	7
75-79	5	4	5	6	4	3	11
80-89	38	33	29	25	27	37	51
90-x	16	17	20	23	24	22	23
Összesen	**61**	**61**	**60**	**61**	**61**	**70**	**100**

84. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

Az Szt. 65/F. § alapján, a **nappali ellátás** keretében működő Idősek Klubjai elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek ellátását biztosítja.

Az Egyesített Szociális Intézmény az idősek nappali ellátását három telephelyen biztosítja.

- 1056 Bp. Belgrád rkp. 27., a klub engedélyezett férőhelye: 160 fő
- 1054 Bp. Vadász u. 11-13., a klub engedélyezett férőhelye: 100 fő
- 1055 Bp. Falk Miksa u. 28., a klub engedélyezett férőhelye: 80 fő

2014-ben a korábban a Bp. V., Magyar utca u. 12-14. szám alatt működő Idősek Klubja új telephelyet kapott a Bp. V., Belgrád rkp. 27. szám alatt, ahol az Önkormányzat egy modern, nyugat-európai színvonalú klubhelyiséget hozott létre. A klub létszáma is megemelésre került 80-ról 120 főre. Ez a létszám 2015-ben 160 főre bővült. 2017. évben 27 új klubtag került felvételre.

A Vadász utcai Idősek Klubja, mely a nyugdíjasházzal egy épületben működik az elmúlt években teljes energetikai felújításon ment át: nyílászárókat, fűtőberendezéseket cseréltek, a tetőt szigetelték, napkollektorok kerültek felszerelésre. A megszépült, modernizált klub iránt megnőtt a lakókörnyezetben élő idősek érdeklődése.

A Falk Miksa utcai Idősek Klubja 2017. évben ünnepelte megnyitásának 40. évfordulóját, melynek alkalmából emlékkönyvet készítettek, melyet minden klubtag kézhez vehetett.

Az Önkormányzat jövőbeli tervei között szerepel, a Falk Miksa utcai Klub új helyre költöztetése. A Balassi Bálint utcában található helyiségcsoport alkalmas arra, hogy a klub megnövekedett igényeinek eleget tegyen, melynek folytán lehetővé válik új szolgáltatások nyújtása a klubtagok részére.

Jelenleg a Falk Miksai utcai Klub ad helyt a közösségi pszichiátriai ellátásnak. A klub új épületbe költözése lehetőséget adhat a kerületben 2006 óta működő közösségi pszichiátriai ellátás bővítésére, a meglévő szolgáltatás kiterjesztésével egy integrált nappali ellátás felé, a kifejezetten a pszichiátria betegek számára létrehozott klub által.

A klubok a hét minden napján nyitva tartanak, és szakképzett személyzettel fogadják az ellátottakat. Azok az idősek, akik a kerületben élnek, közösséget, kellemes időtöltést, gondoskodást és törődést kapnak az idősek klubjaiban. Az idősek klubjának igénybevétele Önkormányzati rendelet alapján térítésmentes.

A nappali ellátás szolgáltatás a kerületi lakosok körében rendkívül népszerű, amelynek okai között kell kiemelni azt a választékos, igényes, strukturált programkínálatot, ami jellemzi az ESZI szolgáltatásait. Az intézmény célja a meglévő szolgáltatások színvonalának megtartása, illetve növelése.

Az Szt. 82. § alapján, az Önkormányzat 1992 óta önként vállalt feladatként biztosítja a **szakosított idősellátást** a kerület idősei számára bentlakásos formában, az **Időskorúak Gondozóházában**. Az ellátás átmeneti jelleggel, egy évig vehető igénybe, mely szükség esetén további egy évvel meghosszabbítható. A gondozóházi ellátást elsősorban azok az egyedülálló kerületi nyugdíjasok veszik igénybe, akiknek az egészségi állapotában hirtelen következik be változás, és nincs családjuk vagy családjuk sem gondozásukat, sem felügyeletüket átmenetileg nem tudja vállalni.

2015. évben Önkormányzatunk a Gondozóház melletti önkormányzati lakás bérleti szerződését a bérlő felajánlása alapján pénzbeli térítés ellenében megszüntette. Ezáltal lehetőség nyílik a gondozóház férőhelybővítésére, melyre pályázati lehetőséget kívánunk bevonni.

Az Időskorúak Gondozóháza jelenleg 15 fő engedélyezett férőhellyel, folyamatos kihasználtság mellett üzemel.

Az alábbi diagramon látható, hogy az idősellátás szolgáltatásai közül a szolgáltatást igénybe vevők milyen arányban veszik igénybe az egyes szolgáltatásokat. Az ESZI legnépszerűbb szolgáltatásai változatlanul az étkeztetés és az idősek klubja. Ezt a két szolgáltatás összesen 821 személy vette igénybe 2016. évben.

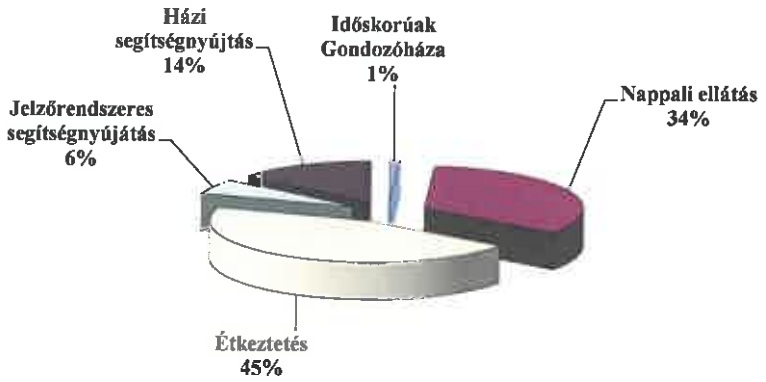

85. számú táblázat, forrás: ESZI adatbázisa

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kerületünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az idős emberek ne szigetelődjenek el a közélettől, a mindennapoktól, a kerület problémáitól. Belváros-Lipótváros fő törekvése, hogy a kerület idősei otthonosan érezzék magukat lakókörnyezetükben, hogy részesei legyenek a kerület életének, történéseinek, aktívan közreműködjenek a helyi problémák megoldásában és adják át évtizedes tapasztalataikat a jövő nemzedékének.
Az Önkormányzat igyekszik bevonni az időseket a kerület életének, lakóhelyük eseményeinek formálásába is: lakossági fórumok útján vagy kerületi rendezvények, átadó ünnepségekre történő meghívással (pl. Ferenciek tere átadás vagy Olimpiai park megnyitó).
A kerület idősei részére az év minden napján több klub áll rendelkezésre, ahol élénk társasági élet folyik. Az **Idősek Klub**ja a közösségszervezés fontos helyszíne, mely lehetőséget biztosít a hiányzó családi gondoskodás pótlására, napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.
Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a rekreációs-, szabadidős programoknak (színházi előadások, zenés táncos rendezvények, hajókirándulások, ünnepségek, nyaralások, külföldi utazások testvérvárosainkba), mert felbecsülhetetlen mentális támogatást jelentenek a klubtagok mindennapi életéhez.

A Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. is számos programlehetőséget biztosít a kerületi idősek része. Ilyen a **Szenior Mesemondó Program,** melynek célja egyrészt, hogy mesélni szerető, illetve mesékkel foglalkozni vágyó időseket hozzon össze, másrészt, hogy alkalmat teremtsen az idősek és fiatalok találkozására családi mesemondó délutánok keretében.

Másik népszerű programjuk a **szeniortánc,** mely zenére történő, az idős ember szervezetéhez illeszkedő kíméletes sporttevékenység. A tánc pozitívan hat a testre és a lélekre egyaránt, a mozgás segíti az idősek egészségének megőrzését, hasznosak az izmoknak és az ízületeknek, az új tánclépések megtanulása pedig intenzív agytornát kíván, ezáltal fejlesztve a memóriát, a koncentrációt. A táncolás oldja a feszültséget, sikerélményt, szellemi feltöltődést nyújt az idősek számára, valamint közösségteremtő szerepe is van.
A rendszeres és időszakos programok segítenek kimozdítani az időseket a korukra jellemző visszavonultságból, ezzel is segítve a társas kapcsolatok minőségének javulását. A programok célja, hogy az idősek a passzív időtöltést olyan aktívra cseréljék fel, mely örömöt, kikapcsolódást jelent számukra.
Az élhetőbb Belváros jegyében Önkormányzatunk sétálóutcákat, parkokat alakít ki, mely ugyancsak hozzájárul az időskorú lakosság közérzetének és megelégedettség érzetének javításához. A jó közérzet jelentősen befolyásolja az időskorúak egészségi állapotát és optimista jövőképét.
A közbiztonság elősegítése érdekében az idősek részére bűnmegelőzési előadások kerülnek megszervezésre. Civil szervezetekkel karöltve folyamatosan tájékoztatjuk az idős lakosságot az igénybe vehető szociális ellátások köréről (tájékoztató kiadványok, helyi újság és tévé).

c) idősek informatikai jártassága

A kerület időseire nem jellemző az informatikai jártasság, de aki, már ráérzett az informatikai nyújtotta lehetőségekre, kitárult előtte a világ, az rendszeresen használja.
Az Önkormányzat a kerületi idősek, nyugdíjasok részére ingyenes **számítógépes tanfolyamot** indított „Kattints rá Nagyi" elnevezéssel, ahol felkészült, gyakorlott oktató segít az időseknek elsajátítani a számítógép kezelés és az internetes barangolás alapjait. A tapasztalatok alapján a számítógép ismerete oldja az izoláció érzését, kapcsolatot teremt távol élő családtagokkal, és összeköttetést biztosít az idős ember és az őt forrásokkal, szolgáltatásokkal, lehetőségekkel ellátó rendszerek között.
A Segítő Kezek az Aktív Évekért Kft. szervezésében indult Infokommunikációs Program a következő fejezetben kerül ismertetésre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete 2012. december 5-én 293/2012.(XII.05.) számú határozatával döntött az **idősügyi jelzőrendszer** kiépítéséről a kerületben.
Az **Időslátogató Program** 2013-ban a Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. irányításában indult el. A projekt önkéntes hálózaton, közösségi szolgálaton és közfoglalkoztatáson alapuló észlelő- és jelzőrendszer kialakítását foglalta magába, annak érdekében, hogy segítségével elérhetők legyenek azok az idős emberek, akik nincsenek gondozásban (az időskorú lakosság egy jelentős része szociálisan nem szorul rá, hogy mindennapos támogatást kapjon az önkormányzattól), de akiknek előrehaladott életkoruk (80 év felettiek), egészségi állapotuk, családi körülményeik miatt eseti jelleggel szükségük lehet az Önkormányzat segítségére.
A programmal az Önkormányzat azt kívánta elősegíteni, hogy az idősek önálló életvitelüket saját otthonukban a lehető leghosszabb ideig fenn tudják tartani. A konkrét segítségnyújtás mellett az Önkormányzat célja egy olyan támogató környezet biztosítása volt, amely aktív életvitelt tesz lehetővé az idősek számára.

A program újszerűsége abban rejlik, hogy a szociális ellátórendszer adta lehetőségeken túl az idősek számára olyan tevékenységek végzésére is lehetőség nyílik, mint a közös séta, felolvasás, társalgás, közös bevásárlás, főzés, egészségügyi ellátás elérése (eljutás, várakozás a rendelőben). A programban részt vevő idősek 92 %-a egyedül él, nem véletlen, hogy a legnépszerűbb igényelt szolgáltatás a társalgás.
A program kiemelt figyelmet fordít a bűnmegelőzésre is, hiszen az idős emberek az átlagosnál kiszolgáltatottabbak, ezáltal fokozottabban veszélyeztetettek bizonyos bűncselekményekkel szemben (csalás, trükkös lopás). Az Önkormányzat és az V. kerületi Rendőrkapitányság együttműködési megállapodást kötött az időskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése és felderítése érdekében. A rendőrség rendszeresen tart bűnmegelőzési előadásokat a kerületi idősek részére.
A generációk közötti kapcsolatok fenntartásának elősegítése érdekében Önkormányzatunk közösségi szolgálatra több kerületi középiskolával kötött együttműködési megállapodást.
A közösségi szolgálat során a diákoknak alkalmuk nyílik megismerni a kerület időseit, egyes esetekben mintegy nagyszülő-unoka viszonyt kialakítva. Ezzel az időseknek lehetőségük nyílik tapasztalataik, tudásuk átadására, de a fiatalokat is közelebb hozza az idősekhez, segít életfelfogásuk, problémáik megértésében.

2015. évben indult el kerületünkben a **Segítő Kezek Infokommunikációs Idősügyi Program**, amely többek között az idős emberek elszigetelődését hivatott megakadályozni.
Az Infokommunikációs Program azzal a céllal jött létre, hogy feltárja a modern technológiai eszközök (számítógép, okostelefon, vészjelző karperec, hordozható vérnyomásmérő) alkalmazhatóságát a 75 év feletti idősek körében
A program keretében résztvevő idősek számítógépet, okostelefont, vérnyomásmérőt és egy speciális karperecet kaptak. A számítógép használatát önkéntes diákok tanították meg az időseknek, így akár skype-on is tudják tartani a kapcsolatot távol élő családjukkal, barátaikkal. A speciális karperec jelzi viselőjének, ha egészségi állapotában (vérnyomás csökkenés, emelkedés) változás áll be, akár a stroke bekövetkezését is előre tudja mutatni, így a prevencióban jelentős szerepet játszik.
A program célja a magányérzet csökkentésén túl a 75 év feletti idősek biztonságának növelése, a gyors ütemű egészségromlás megakadályozása, valamint az egészségügyi beavatkozások hatékonyságának javítása.

Az Időslátogató Program és az Infokommunikációs Idősügyi Program tapasztalatai és eredményei alapján indokolt az idősek otthonainak további digitális fejlesztése, úgynevezett „okosotthon" kialakítása.
A Belváros indítani kíván egy **Okosotthon Pilot Projektet**, melyben 15 fő idős ember kerülne kiválasztásra, akik évek óta a szociális ellátórendszer látókörében vannak, jelzőrendszeres házisegítségnyújtásban részesülnek. A cél az egészségromlás csökkentése (pl.: okos gyógyszeradagoló), biztonságérzet növelése az idős saját otthonában (pl: okos zár, ajtónyitás érzékelő). A program a saját otthonában önálló életvitelre képes idős magánszférájának és emberi méltóságának tiszteletbentartása mellett a mesterséges intelligencia alkalmazásával a normál életviteltől eltérő események (pl.: elesés, tartósan nyitva maradó nyílászáró) azonosítása és az arra illetékes személy, szervezet riasztása. Az idősek a programban való részvétellel bekerülnének a Rendőrkapitányság bűnmegelőzési programjába, a Segítő Kezek támogatószolgálatába, illetve heti egy alkalommal a WIWE szívdiagnosztikai eszközökkel mérésre kerülnének részükre a kardiológiai értékeik az otthonukban. A kiválasztott csoportban szív- és érrendszeri problémákkal, daganatos megbetegedéssel, COPD diagnózissal rendelkező idősek, illetve mozgáskorlátozott és fogyatékkal

élő is bekerülne. A program azt vizsgálná, hogy mennyiben járul hozzá az ún. okosotthon kialakítása a bentlakásos elhelyezés kiváltásához vagy elhalasztásához. Ez a projekt a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásnál többet nyújt, de bentlakásos elhelyezés nélkül.

Az időskorúak arányának várható jövőbeli alakulása – az időskor természetes velejárójaként jelentkező egészségi problémák miatt – meghatározza az önkormányzati feladatvállalás iránti igényeket, és irányt mutat Belváros-Lipótváros Önkormányzatnak az időskorúak támogatási rendszerének és az idősellátás intézményeinek további fejlesztéséhez.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kerület elöregedése.	Az idősek nappali ellátásának fejlesztéseként, új, korszerű Idősek Klubjának kialakítása a már meglévő létszám növelésével.
A kerületben nő az egyszemélyes háztartások száma.	A Gondozóház, mint szakosított ellátási forma, férőhelyszám növelése.
A demens vagy egyéb mentális problémákkal küzdő családtagok mindennapi, 0-24 órás ellátása a családok, a gondozó családtagok számára megterhelő.	A családok tehermentesítése azáltal, hogy a kerületben a nappali ellátás feltételeinek megteremtése a demens, illetve a mentális problémákkal küzdők számára.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

„Tegyünk meg mindent érte,
de ne tegyünk meg semmit helyette."
(Márai Sándor)

A fogyatékosság fogalmára nincs átfogó, a világ minden országában elfogadott definíció, meghatározásukat és a társadalomban betöltött szerepüket a nemzetközi jogszabályok és ajánlások, valamint az adott ország jogszabályai együttesen alkotják és alakítják.
A fogyatékossággal kapcsolatos jogszabályok jellemzően két területre fókuszálnak. Egyrészt meghatározzák, hogy kiket tekintenek fogyatékosnak, másrészt a fogyatékossággal élő személyek jogaira vonatkoznak.
A legelterjedtebb definíció szerint **fogyatékos személy**, aki

- érzékszervi, így különösen látásszervi, hallásszervi és/vagy
- mozgásszervi és/vagy
- testi teljességét és/vagy
- értelmi képességeit

jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az alábbiak szerint határozzák meg a fogyatékkal élőket *társadalmi* értelemben:

A **beszédfogyatékosság**: a gyógypedagógia központi fogalma
Olyan sérülés, károsodás következtében létrejövő beszédzavar következménye, amely akadályozza az egyén saját magához, személyi és tárgyi világához való viszonyulását, meglevő egyéni értékei és normái mellett is, így ezzel állandóan szembesülnie kell különféle tevékenységei végrehajtása során (Hansen-Welling, 1993).
A hangadásban, a beszéd- és a nyelv használatában (értés, feldolgozás, tervezés és produkció területén egyaránt) megjelenő tünetek és a háttérben meghúzódó okok alapján a logopédia különféle hang-beszéd és nyelvi zavarokat, úgynevezett logopédiai kórképeket ír le, amelyeket az okok és a tünetek hasonlósága alapján kategóriákba lehet sorolni. A logopédia több ilyen felosztási kísérletet ismer. Európában használatosak közül a legismertebb R. Luchsinger nevéhez fűződik (1963).

- Beszédfejlődési elmaradások: (ide tartoznak, mai szóhasználattal, a specifikus beszéd-és nyelvfejlődési zavarok: a megkésett beszédfejlődés, fejlődési diszfázia, SLI)
- Artikulációs zavarok (pöszeség, orrhangzós beszéd)
- Parciális teljesítményzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia)
- Beszédritmuszavarok (hadarás, dadogás)
- Centrális zavarok (diszartria, afázia)
- Hangképzési zavarok

Az **értelmi fogyatékosság** vagy más kifejezéssel az intellektuális képességzavar „az intellektuális-kognitív működések, valamint a kortárs csoportokhoz viszonyított adaptív magatartás jelentős akadályozottságával jellemezhető". Az intellektuális képességzavar különböző súlyosságú

megnyilvánulása mellett képesek a fejlődésre, a tanulásra, a társadalmi integrációra, melyhez a társadalom segítségét igénylik (Lányiné Engelmayer, 2009, 2012; Csákvári, Mészáros, 2012). A környezet érzékelése, a tájékozódás, az ingerek értékelése, a kommunikáció, az önálló döntéshozatal egyénenként eltérő.
Az értelmi fogyatékosság esetén az egyén döntéshozatali lehetősége a belátási képességének függvényében változik, így lehet cselekvőképes, korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen. A támogatott döntéshozatal rendszere lehetővé teszi, hogy az érintett személy az életét érintő lehető legtöbb területen segítséggel maga dönthessen. Ennek megfelelően az értelmi fogyatékos személyek kommunikációját segíti a könnyen érthető kommunikáció és az alternatív és augnetatív kommunikáció elemei, továbbá eltérő lakhatási formák biztosítottak, mint például a támogatott lakhatás.

Két nagy csoportba sorolják a **hallássérült** embereket, **siketek** és **nagyotthallók**. Az információszerzés terén és a kommunikációban akadályozottak. Mozgás- és látószerveik épek. Gyalogosan és a tömegközlekedési eszközzel korlátozás nélkül tudnak közlekedni. A látható információk fokozottan szükségesek számukra. A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fényjelzésekkel kell helyettesíteni, kiegészíteni. A kommunikációhoz gyakran segédeszközt, vagy személyi segítőt, jelnyelvi tolmácsot vesznek igénybe.

Látássérültnek számít az az egyén, akinek a jobbik szemén maximális korrekcióval mért látásteljesítménye az ép látás 0-30 %-a, és/vagy látótérszűkülete 20°-os, vagy annál nagyobb (WHO, 1992).
A látássérült embereket meglévő látásuk szerint három csoportba szokás osztani: **vakok, aliglátók és gyengénlátók**. A klasszikus kategorizálás szerint a vakok azok, akiknek nincs látásmaradványa, az aliglátók a fényt érzékelik, foltokat és esetleg nagy tárgyakat látnak, de vízusuk nem éri el a 0,1-et, a gyengénlátók pedig azok, akiknek vízusa 0,1 és 0,3 között van. Mivel a látási funkció vízus értéken alapuló megítélését ma már nem tartjuk mérvadónak, ezért szalmailag ez a felosztás is sok tekintetben problémás. Mivel azonban maguk a látássérült emberek is sok esetben használják ezeket az elnevezéseket, ezért mindenképp célszerű pontosan ismerni ezeket a kategóriákat.
Funkcionális megközelítésben az a személy számít látássérültnek, aki szembetegség vagy a központi idegrendszer látásfunkciókat érintő betegsége miatt akadályozott az alábbi területek bármelyikén:

- Közlekedés-tájékozódás
- Mindennapi élet (önellátás, házi munka, ügyintézés, stb.)
- Információ és kommunikáció (számítógép, írás-olvasás, stb.)
- Pszicho-szociális működés (látássérülésből fakadó krízis, kapcsolatteremtési nehézségek, izoláció, szociális kompetenciában való hiányosságok, stb.)
- Tanulmányok végzése
- Pályaválasztás, munkavállalás
- Látás használata és/vagy látásjavító eszközök használata (Kovács, 2008)

„A **mozgáskorlátozottság**nál a mozgásszervrendszer **veleszületett vagy szerzett károsodása** a szervezet funkcionális képességeit, az egyén aktivitását maradandóan akadályozza; az egyén részére hátrányos helyzetet, korlátozott életvitelt okozhat. Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartják mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-, csont-, ízületrendszer és/vagy mozgatóizom-idegrendszer) veleszületett, vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság van, amelynek

következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges." (Mesterházy, 2000)
Az egyik legheterogénebb fogyatékossági kategória, csoportosítása sokféle szempont alapján történhet.

Halmozott fogyatékosság többféle fogyatékosság egyidejű jelenléte.
A társadalom mintegy 10 %-a olyan fogyatékos személy , akiknek a fogyatékossága állandó. Hátrányos helyzetű embernek azonban a társadalom mintegy 40 %-a tekinthető. Hátrányos helyzetű emberek lehetnek az életkoruk, pillanatnyi helyzetük, betegség , baleset miatt csökkent mozgásszervi, érzékszervi, és értelmi képességgel rendelkező egyének: gyermekek, idősek, kisgyermekkel közlekedő szülők, átmenetileg egészségkárosodott emberek.

Az alábbiak szerint határozzák meg a fogyatékkal élőket *jogszabályok által*:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szabályozza a súlyos fogyatékosság fogalmát az alábbiak szerint:

a) súlyosan fogyatékos személy az, akinek

aa) segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,

ab) hallásvesztesége olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,

ac) értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),

ad) mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2011-es népszámlálás során 490 578 fő, a teljes népesség 4,9 százaléka azonosította magát fogyatékossággal élőként.
A leggyakoribb fogyatékosság a mozgássérültség, ezzel jellemezhető a fogyatékossággal élők csaknem fele. A második népesebb csoportot az időskorban gyakoribb fogyatékosságok: a gyengénlátás, az aliglátás és a nagyothallás alkotja. Majd a mentálisan sérült, értelmi fogyatékos és a súlyos belszervi fogyatékos személyek következnek.
A férfiak és nők aránya megegyezik a fogyatékossággal élők és a teljes népesség körében: mindkét csoportban ugyanolyan arányú nőtöbblet mutatkozik (férfiak 47 %, nők 53 %). A fogyatékossággal élő férfiak ötöde, a nők valamivel kisebb aránya születésétől fogva fogyatékos. Az idősebbek körében megfordul ez az arány: a fogyatékossággal élő nők – a hosszabb élettartam miatt is – negyede 60 éves kora után vált fogyatékossá, míg a férfiaknak csupán 15 %-ra jellemző ez.

Az alábbi táblázat a 2011-es népszámlálási adatok alapján a fogyatékossággal élők számát mutatja a fogyatékosság típusa szerint.

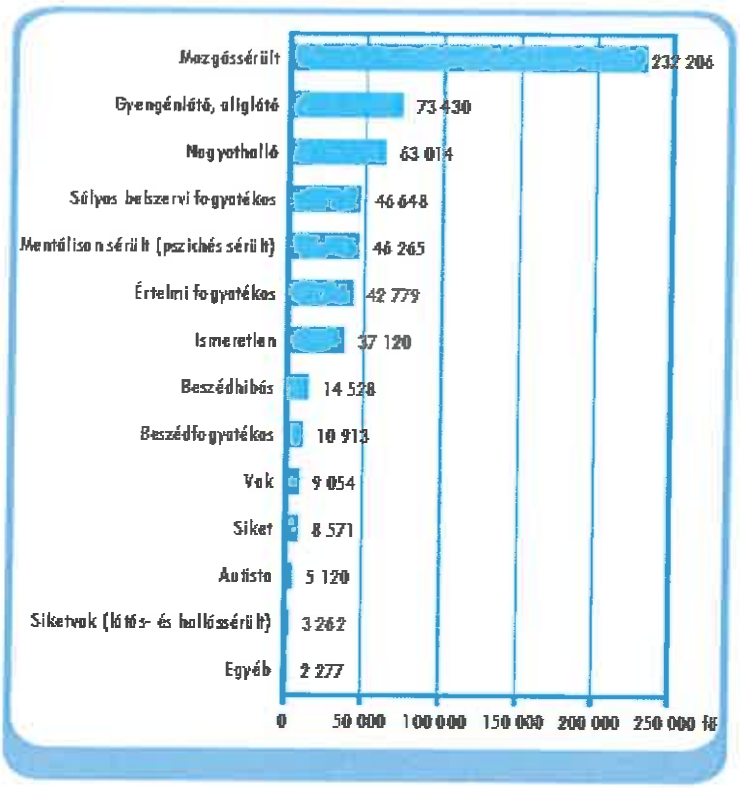

86. számú táblázat, forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok

A fogyatékossággal élő emberek és családtagjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Fogyatékosságukból adódóan mindennapi életük során számos akadállyal kell megküzdeniük, a közlekedési eszközök használata, az iskolai végzettség megszerzése, a munka világában történő elhelyezkedés, a kulturális, a társadalmi élet, a párkapcsolat, a sport és egyéb szórakozási tevékenységek végzése kapcsán.
A fogyatékkal élő személyek elszigeteltek a társadalomban, így családtagjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosság esetén még jelentősebb.
A fogyatékossággal élők 92 %-a magánháztartásban él, a maradék 8 %, közel 39 ezer ember intézeti háztartás tagja, bentlakásos intézmény (ápoló-gondozó otthon, idősek otthona) lakója.
A fogyatékosságban élők háztartásaira is igaz, hogy többségük (68 %) családon alapul. A magyar családok 2,3 %-ában van fogyatékossággal élő gyermek. A 66 ezer fogyatékossággal élő gyermek közül több mint 10 ezer olyan, akinek egyik vagy mindkét szülője maga is fogyatékossággal élő. Gyakoribb a fogyatékossággal élő gyermek nevelése a házasságban, élettársi kapcsolatban élő családokban akkor, ha mindkét vagy legalább az egyik szülő maga is fogyatékos, mint amikor a szülőknek nincs fogyatékosságuk. A fogyatékossággal élő emberek helyzetével foglalkozó kutatások egyik megállapítása, hogy a veleszületetten fogyatékos vagy fogyatékossá vált gyermek pszichológiai terhei, a gondozásuk okozta nehézségek gyakorta vezetnek a házasság felbomlásához.

A fogyatékossággal élők iskolai végzettsége sokkal alacsonyabb a népesség egészéénél. Az egyes fogyatékossági csoportokat tekintve az elmaradás mértéke különböző, de mindenhol fennál. Csupán

az érettségi nélküli középfokú szakképzés szintjén közelítenek valamelyest az értékek egymáshoz. A fogyatékossággal élők nagyjából fele még mindig csupán alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, ötödük érettségizett, és közülük kevesebben jutnak el a felsőoktatásba.

Az alábbi táblázat a 2011-es népszámlálási adatok alapján a 15 éves és idősebb fogyatékossággal élők és a teljes népesség megoszlását mutatja a legmagasabb befejezett iskolai végzettség és nemek szerint.

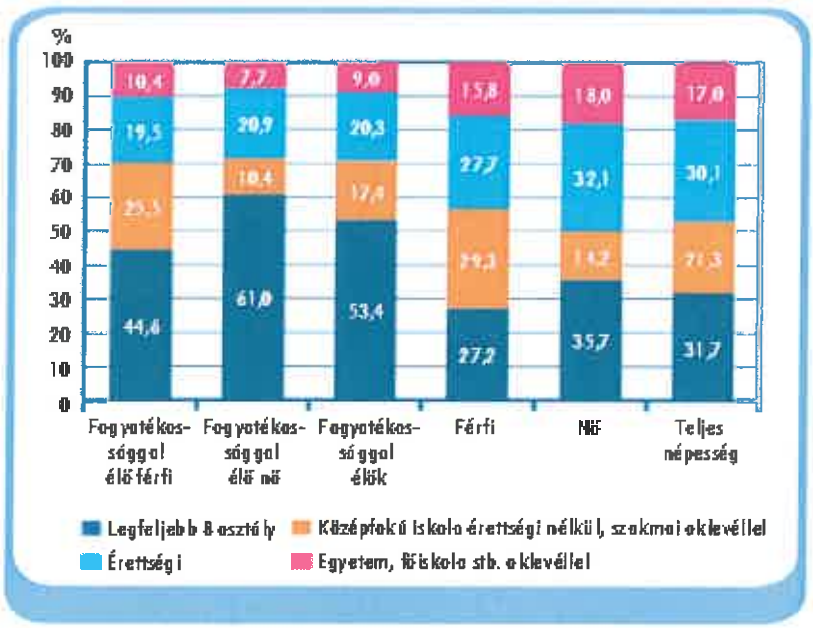

87. számú táblázat, forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaiétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket. A fogyatékosság típusa is meghatározza a fogyatékkal élők gazdasági aktivitását. Legnehezebb helyzetben az értelmileg akadályozottak, a vakok és a mozgássérültek vannak. A fogyatékkal élőknek tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.
A fogyatékossággal élők csupán 14 %-a volt foglalkoztatott 2011-ben, míg a teljes népességben a foglalkoztatottak aránya 46 %-ot tett ki.
A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. Ezen ellátások szűkös megélhetést biztosítanak számukra.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nehezen megállapítható és bizonyítható, hogy a fogyatékkal élők munkaviszony megszüntetésének oka a hátrányos helyzet megléte, de tény, hogy a munkáltatók általában nem rendelkeznek kellő felkészültséggel, megfelelő ismeretekkel és toleranciával a fogyatékkal élő vagy megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazásával kapcsolatban.

Belvárosban nincs olyan információnk, hogy a foglalkoztatás során fogyatékkal élő vagy megváltozott munkaképességű munkavállalót hátrányos megkülönböztetés ért volna.

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	347	367	714
2013	314	348	662
2014	315	336	651
2015	300	346	646
2016	271	311	582
2017	265	309	574

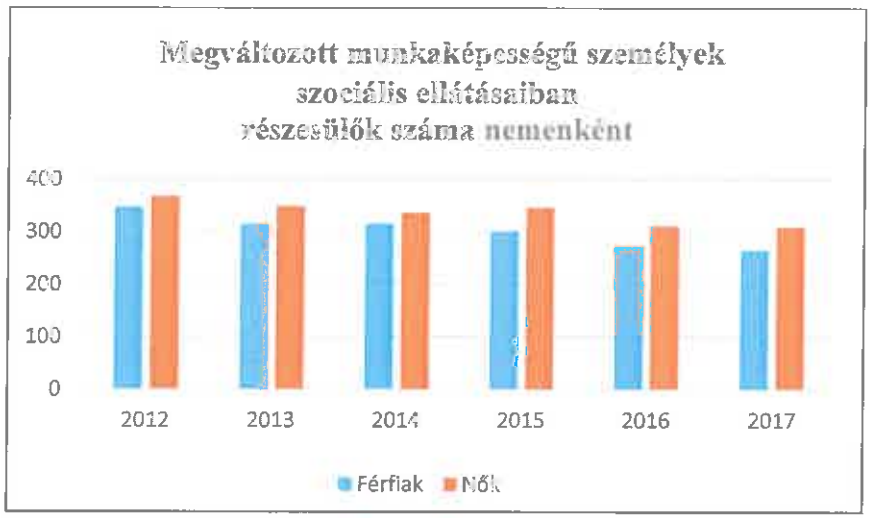

88-89. számú táblázat/ábra, forrás: TEIR, KSH-TSTAR

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A szociális törvény többféle személyes gondoskodást nyújtó ellátást, intézményes segítséget biztosít a rászoruló fogyatékos személyek számára. Ezek a szociális szolgáltatások egy egymásra épülő rendszert alkotnak, ahol a legelső szintet az alapszolgáltatások – a támogató szolgáltatás és a napközbeni ellátást nyújtó nappali otthonok – képviselik. Az otthonközeli ellátások alapvető célja, hogy a fogyatékossággal élő emberek ne szakadjanak ki eredeti környezetükből, tovább maradhassanak lakásukban, családjukban, és minél később vagy egyáltalán ne kelljen elhagyni otthonukat. Amennyiben egészségi állapotukban, életkörülményeikben olyan mértékű romlás következik be, hogy rendszeres gondozásra, állandó felügyeletre szorulnak, bentlakásos otthonokban juthatnak hozzá a megfelelő ellátáshoz.

A **támogató szolgáltatás** alapvető célja a fogyatékos személyek saját környezetükön belüli segítése, ennek keretében lakásukon kapnak szükség szerinti támogatást, elősegítve, hogy önálló életvitelüket minél hosszabb ideig megtarthassák.
A **nappali ellátás** leggyakrabban a családban élő, már nem iskoláztatható, de a munkaerő-piacról kiszorult fogyatékos embereknek nyújt gondozási lehetőséget. Feladatai közé tartozik közösségi és szabadidős programok szervezése, napközbeni étkezés biztosítása és foglalkoztatási programok megvalósítása.
A támogató szolgálat fenntartása 2009-től nem kötelező önkormányzati feladat, de Belváros-Lipótváros Önkormányzat önként vállalt feladatként továbbra is biztosítja a kerületi rászorulók részére a szolgáltatást.
A kerületben fogyatékosok részére bentlakásos (ápoló-gondozó, rehabilitációs és lakóotthonok) intézmények nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékosság komoly kockázati tényező az érintett egyén, illetve család jövedelmi és szociális helyzetére nézve. Egyrészt plusz kiadásokat jelent (gyógyszer, gyógyászati segédeszközök, speciális fejlesztések költsége...stb.), másrészt a jövedelemszerző tevékenység nehezítettsége folytán nehéz helyzetbe hozza a fogyatékossággal érintett egyént és családot egyaránt.
A szociális ellátórendszer különböző pénzbeli és természetbeni ellátással igyekszik megakadályozni a fogyatékkal élők egzisztenciális leszakadását, elszegényedését. Az ellátások nagy része az igénylő jövedelmi helyzetétől függetlenül, fogyatékossága okán jár (pl.: fogyatékossági támogatás, vakok személyi járadéka, rehabilitációs járadék, rokkantsági ellátás, magasabb összegű családi pótlék, stb.). Ezeken kívül a különösen nehéz anyagi helyzetben lévő családok további szociális rászorultsági alapon járó ellátásokban is részesülhetnek.

Belváros Önkormányzata önként vállalt feladatai között is számos olyan szociális intézkedés, ellátás szerepel, mely a fogyatékkal élők mindennapjait igyekszik megkönnyíteni.
A Képviselő-testület által önként vállalt egyéb ellátási forma egyike a **kedvezményes élelmiszervásárlási jogosultság**. A kedvezményes lehetőség a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők részére, gyermeküket egyedül nevelő szülők, tartós beteg vagy fogyatékkal élő gyermekeket nevelő szülők, nagycsaládosok és a fentieken túl az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 400 %-át el nem érő egy főre eső jövedelemmel rendelkezőknek nyújt segítséget.
A kerületben három helyen található szociális boltokban a nagycsaládosok részére 15.000-Ft havi keretösszegre 100 % kedvezményt, a többi jogosult részére havi 10.000.-Ft vásárlás esetében 30 %-os kedvezményt biztosít a jogosultsággal együttjáró „élelmiszervásárlási kiskönyv".
Belváros Önkormányzata kiemelten kezeli a gyermekeket nevelő családokat és ezen belül a súlyos fogyatékkal élő gyermeket nevelőket. A kerületben 10-12 család van, akik súlyos fogyatékkal élő gyermeket nevelnek. Az ilyen családok kiadásaihoz kívánt az Önkormányzat hozzájárulni azzal, hogy – a nagycsaládosokkal azonos módon – havi 15.000.-Ft keretösszegre biztosított 100 % kedvezményt. A 2018 májusában történt rendeletmódosítást követően 5 család kérelmezte ezt az ellátási formát.
Egy régebb óta meglévő önként vállalt ellátási forma a **nevelési támogatás**, mely gyermekenként havi 5.000.-Ft támogatást biztosít gyermekenként többek között a fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok számára. Ebben az ellátási formában jelenleg 41 család részesül, ebből fogyatékos gyermeket nevelők száma 8 család.

Felnőttek részére 2015. évben a szociális ellátórendszer átalakításával bevezetésre került a **jövedelempótló támogatás**. A támogatásra jogosult az V. kerületben lakcímmel rendelkező aktív korú személy, aki munkaképességét legalább 30 %-ban elvesztette vagy egészségkárosodása legalább 30 %-os és az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg családban élő személy esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-át, egyedül élő esetében a 100 %-át, és vagyona nincs. Jelenleg 7 fő részesül ebben az ellátásban.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Belvárosi Egészségügyi Szolgálat, Egyesített Bölcsődék és az óvodák tagintézményeiben lakóházak liftje biztosítja az emeleten lévő intézmények szükség szerinti megközelítését, a székhelyként működő intézményeknél rámpa került kialakításra. Az Egyesített Bölcsődék és Óvodák tekintetében sószoba áll a gyermekek rendelkezésére. A prevenciós központként működő, 2017-ben átadott Belvárosi Közösségi Tér mozgássérültek számára teljes mértékben akadálymentesített.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Kerületünkben működik a Belváros-Lipótváros Egészségügyi Szolgálat, egy központi nagy intézménnyel, ami három felnőtt háziorvosi rendelőintézettel, két gyermekfogászattal, a Gyermek Háziorvosi Szolgálattal, valamint a kerületi védőnői szolgálatokkal egészül ki.
Emellett Önkormányzatunk az általa végrehajtott fejlesztések során a lehető legnagyobb mértékű forgalomcsillapítást próbálja elérni a kerületi utcák vonatkozásában, ezáltal is csökkentve a városi élet egyik legnagyobb egészségügyi veszélyforrását, a járműforgalom okozta légszennyezést.
Önkormányzatunk a Vadász utca 30. szám alatt a Belvárosi Sportközpont kialakítása elnevezésű beruházást valósítja meg. Ennek megfelelően kiemelt cél a kerületi családok esetében sok más sportolási lehetőség biztosítása mellett a gyerekek úszás-oktatásban részesítése.
A prevenciós központként működő Belvárosi Közösségi Tér kávézója kizárólag egészséges termékeket árusít. A kínálat kialakítása során nem feledkeztek el a laktóz-, glutén-, és cukormentes termékekről sem, így a legtöbb ételérzékeny is talál magának harapnivalót. A kávék és italok növényi tejekkel, illetve alternatív édesítőszerekkel is kérhetők. A Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. keretein belül működő Belvárosi Közösségi Tér ellátja az óvodai utazó gyógypedagógusi szolgáltatást, s a kerületben élő SNI-s gyermekek fejlesztését továbbá ingyenes gyermekfelügyeletet biztosít a kerületi családoknak. A szolgáltatást 6 hónapos kortól 7 éves korig lehet igénybe venni, hétfőtől csütörtökig reggel 8.00 – 19.00-ig, pénteken 8.00 – 13.00-ig.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A kerületi munkahelyeken az akadálymentes közlekedés többnyire biztosított. Új beruházás, felújítás, akadálymentesített környezet biztosításával történik a hatályos jogszabályoknak megfelelően.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Önkormányzatunk a közterületi felújításai során törekszik arra, hogy lehetőség szerint egy szintben alakítsa ki a területén található utcákat, így ezen esetekben a parkolók is szintben – és így akadálymentesen kerülnek kialakításra. Emellett több olyan, kifejezett parkoláskönnyítő intézkedést is hozott az Önkormányzat, mely az építkezések és felújítások miatt ideiglenes parkolási lehetőséget biztosít az azt igénylő helyi lakosoknak. Ezen kérelmek elbírálása során természetesen kiemelt figyelmet fordítunk a családosok igényeire.
Az Önkormányzat az általa végrehajtott fejlesztések során ügyel arra, hogy akadálymentesen építkezzen: egyrészt valljuk a „Ne építs új akadályt!" elvét, így legalábbis a projektarányos akadálymentesítésre, mint az elérhető mozgáskorlátozott mosdók kialakítására, a taktilis sávok, illetve süllyesztett szegélyek beépítésére, magas kontrasztú jelölések és Braille ábécével írott tájékoztató táblák kihelyezésére mindenképpen sor kerül. Ezen túl természetesen törekszünk a pillanatnyi lehetőségekhez képesti legteljesebb körű akadálymentesítés végrehajtására is. Az úttest és a járda-kereszteződéseknél süllyesztett szegélyekkel hozzuk a járdákat egy szintbe az úttesttel, valamint ahol lehetőség nyílt rá a gyalogos felületek és az útpálya egy szintben kerültek kiépítésre.
A kerület parkjaiban, az infrastrukturális lehetőségek függvényében, az Önkormányzat folyamatos parkőri jelenlétet biztosít, garantálva ezáltal a parkok szabályainak – kiemelten ideértve, de nem kizárólagosan a dohányzási tilalom – betartatását, és akik rendelkezésre állnak az esetleges balesetek esetén is. Az V. kerületben 4 db parkot üzemeltetünk – Honvéd tér, Károlyi kert, Olimpia park, Erzsébet tér – ezek mindegyikén található játszótér, amelyek 14 éves korig kínálnak szórakozási lehetőséget. Minden játszóeszközünk biztonságát ellenőrzési jegyzőkönyv tartalmazza.
A parkok kialakítása során a kisgyermekes családok igényeire külön figyelmet szenteltünk, innovatív kezdeményezésként a Honvéd-téren kisgyermekek pelenkázására alkalmas padot helyeztünk el, egy speciális megoldással az Olimpia parkban szülő és kisgyermek közös hintázására nyílik lehetőség, kisgyermekesek részére külön pelenkázóval felszerelt mosdót alakítottunk ki, a Károlyi-kertben a gyermekirodalom népszerűsítése érdekében szabad könyvespolcot helyeztünk el, a mozgáskorlátozott gyermekek számára magasított homokozók biztosítják az önfeledt játékot.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Minden parkunk akadálymentes, valamint a Károlyi kertben tavalyi évben 2 db kifejezetten mozgáskorlátozott gyerekeknek készült játszóeszközt telepítettünk. Önkormányzatunk által megvalósított Déli-Belváros megújítása projekt keretében a középkori pesti városfalat bemutató látogató központban szervezett tematikus programok úgy kerülnek megszervezésre, hogy a létesítmény bemutatható legyen vakok és gyengén látók részére is.
Emellett a játszóterek homokozóinak megfelelő tisztántartása érdekében a kerület beszerzett egy homoktisztító gépet, jelentősen hozzájárulva az egészséges játéktér megteremtéséhez.
Továbbá az évszakos kihívások során is családbarát módon jár el Önkormányzatunk: a téli időszakban a csúszásmentesítés során kiemelten figyelnek az iskolák, óvodák és bölcsődék környékére, míg nyáron az utcák frissítő locsolásakor az idősek igényeire és így a kerületben található idősek klubjainak környékére.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hátránykompenzáló önkormányzati juttatások a kifejezetten a fogyatékkal élők, illetve a fogyatékos gyermeket nevelő családok részére nyújtott ellátások, melyek a 7.2. fejezetben részletesen ismertetésre kerültek.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat az alábbi szervezetekkel alakított ki és működtet szakmai együttműködést.

A **Motiváció Mozgássérülteket Segítő Alapítvánnyal** Önkormányzatunk együttműködési megállapodást kötött. A Motiváció Alapítvány 1991. évi megalakulása óta kiemelt céljának tekinti a szemléletformálást mind a fogyatékos emberek, mind a társadalom körében. Küldetésüknek tekintik, hogy szolgáltatásaikkal elősegítsék a speciális szükségletű emberek társadalmi beilleszkedését és hozzájáruljanak az egyenrangú állampolgári élet megvalósításához. Alapításuk évében az akadálymentes környezet, az Önálló Életvitel Központok és a támogató szolgálatok fogalma még szinte ismeretlen volt hazánkban. Azóta ezeket az eszméket – részben az alapítvány erőfeszítéseinknek is köszönhetően – számos civil szervezet és végül az állami irányítás is elismerte és használja, ebben nem kis szerepet játszott az alapítvány szervező, lobbizó tevékenysége, a hasonló civil szervezetekkel együtt folytatott közvélemény-formáló és politikai nyomásgyakorló akciók, amelyekre a szolgáltatásaik nyújtása mellett mindig nagy súlyt fektettek.

Működésük alatt számos alapvető szolgáltatást építettek ki a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű emberek önálló életvitelének segítésére.

- Támogató Szolgálat (korábban Személyi Segítő Szolgálat)

Budapest egész területén segítik otthonukban vagy ügyeik intézésében a fogyatékos személyeket, információt adnak a segédeszközök beszerzéséről, speciálisan átalakított gépjárműveken szállítják az ügyfeleket.

- Foglalkozási Rehabilitációs Szolgáltatás (korábban Munkaerő-piaci Szolgáltatás)

A megváltozott munkaképességű, illetve fogyatékos személyek nyílt munkaerő-piacon történő elhelyezkedését segíti elő a munkavállaló és a munkaadói oldal számára nyújtott szolgáltatásain (tréningek, személyes tanácsadás) keresztül.

- Egyenlő Esélyű Hozzáférést Biztosító Akadálymentes Környezeti Tanácsadás

A program keretében felmérik az akadálymentességnek való megfelelés szempontjából a fogyatékos emberek számára fontos közintézményeket, közterületeket.

- Fogyatékos Fiatalok Re/integrációját Segítő Szolgálat (FFRISS)

A szervezet látás, hallás, és mozgássérült tagjai közoktatási intézményekbe látogatnak, ahol ún. esélyórákon bemutatják a felnövekvő generációnak a fogyatékos emberek világát.

- Jogsegély Szolgálat

Ingyenes jogi tanácsadást nyújtanak a megváltozott munkaképességű, egészségkárosodással élő, valamint fogyatékos emberek részére valamennyi jogterületen.

- Fejlesztési Csoport

Feladata a pályázatfigyelés és írás, az állandó innováció biztosítása.

Az V. kerületi Alapítvány 16 megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztat. A szervezet nem csak hisz az integrált foglalkoztatásban, hanem folyamatosan meg is valósítja azt.

A **Belváros-Lipótvárosi Mozgássérültek Egyesülete** 2001 augusztusától működik önálló civil szervezetként. Hónapról hónapra élvezetes klubdélutánokon és hasznos foglalkozásokon vehetnek részt a tagok, ahol többféle egészség megőrzési program, illetve művelődési lehetőség várja őket. Más érdeklődők részére is szerveznek rendszeres programokat, előadásokat, például spirituális

témában, természetgyógyászatban, kineziológiában, bio-energetikában, értékes művészeti foglalkozásokkal, és jogi tanácsadással is.

Egy-egy megoldandó eset kapcsán Önkormányzatunk együttműködést folytat a **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségével**, valamint az **Értelmi Fogyatékosok és Segítők Országos Szervezetével** is.
Az Önkormányzat pályázati úton is támogatja az V. kerületi civil szervezeteket, melyek a fogyatékos személyek érdekképviseletével, illetve a mozgásszervi megbetegedésben szenvedők gyógyításával foglalkoznak. Ilyen pl. a **Dévény Anna Alapítvány**, mely az ún. Dévény-módszert alkalmazza a szülési oxigénhiányos agykárosodásban szenvedő csecsemők és egyéb mozgássérülések területén.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szenvedélybetegek (alkohol, drog) és az abból adódó károsodások száma nő.	Addiktológiai tanácsadó alkalmazása a szakrendelő keretein belül.
A teljes kommunikációs akadálymentesítés hiánya.	Az egész kerület területére ingyenes WIFI hálózat biztosítása.
A kerület intézményei, társasházai nem teljes egészében akadálymentesek.	Akadálymentesítés támogatása a társasházi pályázatok kapcsán.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Jelentős civil szervezetek a kerületben:
Belvárosi Nyugdíjasok Egyesülete, Háló Egyesület, Tere-fere Klub, Magyar Vöröskereszt V. Kerületi Szervezete, Belvárosi Mozgássérültek Egyesülete V. kerületi Szervezete, Bazilika Caritas, Motiváció Mozgássérülteket Segítő Alapítvány, Közéleti Roma Nők Egyesülete, Dévényi Anna Alapítvány.

Az alábbi civil szervezetekkel ellátási szerződést kötött Önkormányzatunk:

- Motiváció Mozgássérülteket Segítő Alapítvány
- Oltalom Egyesület
- S.O.S Krízis Alapítvány

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket, melyekkel partneri viszonyt alakítottunk ki. Az évente egyszeri alkalommal összehívásra kerülő szociálpolitikai kerekasztalon a szervezetek meghívást kapnak, melyen megismerhetik az aktuális önkormányzati eseményeket. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek. Az ünnepkörökhöz kötődően (húsvét, karácsony) csomagokkal támogatja tagjaikat az Önkormányzat.

A civil szervezetek az V. kerületben megrendezésre kerülő számos programokon részt vesznek, ezzel is teret kapnak arra, hogy bemutatkozhassanak pl: a Zrínyi utcai utcafesztivál, Belvárosi Napok, az Aranytíz Művelődési Központ és az Egyesített Szociális Intézmény rendezvényei.

Látható, hogy sokrétű a civil társadalom, a közfeladatok ellátásában sok civil szervezet vesz részt az alábbi területeken:

- az oktatás-nevelés terén a közfeladatot ellátó szervezetek,
- a közrendet, közbiztonságot támogató szervezetek,
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedő szervezetek,
- a célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek,
- az egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató közszolgáltató szervezetek.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az V. kerületben élő nemzetiségek létszámára vonatkozóan pontos adat nem áll rendelkezésünkre, a 2010-es kisebbségi választói jegyzéken 714 választópolgár szerepelt: 254 cigány, 91 német, 56 örmény, 46 bolgár, 46 lengyel, 43 ruszin, 40 szerb, 39 görög, 34 horvát, 32, román, 32 szlovák, 1 szlovén.

Belváros-Lipótváros területén jelenleg 11 nemzetiségi önkormányzat működik:

- Belváros-Lipótváros V. kerület Bolgár Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Görög Nemzetiségi Önkormányzat
- Lipótvárosi Horvát Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Örmény Nemzetiségi Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Román Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Szlovák Önkormányzat
- Belváros-Lipótváros Szerb Önkormányzat

Önkormányzatunk a nemzetiségi önkormányzatokkal együttműködési megállapodást kötött, mely megállapodás tartalmazza a közös vállalásokat. A nemzetiségi önkormányzatoknak szinte kivétel nélkül együttműködési megállapodása van az egyéb kerületi, illetve kerületen kívüli kulturális-, hagyományőrző és társszervezetekkel.

Minden nemzetiségi önkormányzat évente fix összegben részesül Önkormányzatunktól.
Helyi nemzetiségek programfinanszírozása céltartalékból történik, amelyre pályázatot kell benyújtani az Önkormányzathoz az adott programokra. A programok támogatásáról a Kulturális, Emberi Jogi és Kisebbségi Bizottság dönt.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A fővárosi és a kerületi Önkormányzatokkal az V. kerület kapcsolata partneri. A kerület és a főváros fenntartásában lévő parkok, közterek a kerületen belül nem különíthetőek el, így csak együtt, közösen lehet a kerületet építeni, fejleszteni.
Határon túl az alábbi testvérvárosaink vannak: Gyergyószentmiklós, Rahó, Topolya, Torockó, Rozsnyó, Berlin (I. kerület Charlottenburg), Énlaka, Krakkó (I. kerület), Jereván, Mondragone.
A testvérvárosi kapcsolatok kiválóak, több gyermeket nyaraltat az Önkormányzat saját fenntartású táborainkban, illetve ebben az évben Rahó település Önkormányzatának tűzoltóautót adományozott kerületünk vezetése. A Párkányban található magyar ajkú óvodának évente adományoz az Önkormányzat készpénzt, illetve tanszereket. Cipősdoboz akció keretében a testvérvárosok településeit karácsonykor támogatják a kerületi óvodák, iskolák.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok aktívan kapcsolódnak a kerület kulturális életéhez. A nemzetiségi művészek a kerület kulturális tanácsnokától jelentős támogatást kapnak. A nemzetiségek a saját kultúrkörükhöz, vallásukhoz kapcsolódóan szerveznek a tagjaiknak programokat, gyermekek részére játszóházat, kézműves foglalkozásokat. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a családokat támogatva,

minden évben táboroztatási lehetőséget biztosít a gyermekek részére. Az Önkormányzat által alapított ösztöndíj programokban is részt vesznek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek adományokat gyűjtenek és osztanak szét a célcsoport rászorulói között, igény szerint önkéntes munkával segítik a mindennapjaikat. Ismeretterjesztő, kulturális és az ünnepkörökhöz kötött programokat szerveznek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzat a célcsoportok részére szervezett programjaihoz anyagi és tárgyi segítséget (adomány) nyújt.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a kerületben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására érdekében, valamint a Szociálpolitikai Kerekasztal keretében megtartott Esélyegyenlőségi Fórum.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az Önkormányzat honlapján www.belvaros-lipotvaros.hu az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a nyilvánosság és a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az álláskeresők száma a közfoglalkoztatásnak köszönhetően jelentősen csökkent.	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.	Egyéb képzési lehetőségek feltérképezése a kerületi álláskeresők részére.
	A közfoglalkoztatásban résztvevők között az 50 év felettiek száma a kerületben az országos és a fővárosi szinthez képest is magas.	Az Egyesített Szociális Intézmény által tartott álláskeresési tréningekre célzottan ennek a korosztálynak a bevonása.
Gyermekek	A szünidei gyermekétkezést igénybe vevők száma csökken (HH,HHH gyermekszám csökken).	A jogszabály által előírtakon túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők minél nagyobb számban történő bevonása a szünidei gyermekétkeztetésbe.
	A kerületben csökken a gyermekszám.	Új ellátási formák és szociális és/vagy jóléti szolgáltatások bevezetés a meglévők fejlesztése mellett.
	A belváros elhelyezkedéséből adódóan a zöldfelületek száma kevés.	A gyermekintézményekben „zöldfal" kialakítása a sószobák mellett.
Nők	A kerületben a születésszám csökken.	Gyermekvállalást ösztönző szolgáltatások pl. munkaidőhöz igazodó gyermekintézményi nyitva tartás.
	A kerületben szabadidős tevékenység, rekreáció, aktív sportolási lehetőség hiánya a nők számára.	A kerületben épülő V30 sportközpontban helyi lakosok számára kedvezmények biztosítása.
	A gyes-en, gyed-en lévő kismamák elszigetelődése.	A Belvárosi Közösségi Tér programjainak további fejlesztése.
Idősek	A kerület elöregedése.	Az idősek nappali ellátásának fejlesztéseként, új, korszerű Idősek Klubjának kialakítása a már meglévő létszám növelésével.
	A kerületben nő az egyszemélyes háztartások száma.	A Gondozóház, mint szakosított ellátási forma, férőhelyszám növelése.
	A demens vagy egyéb mentális problémákkal küzdő családtagok mindennapi, 0-24 órás ellátása a családok, a gondozó családtagok számára megterhelő.	A családok tehermentesítése azáltal, hogy a kerületben a nappali ellátás feltételeinek megteremtése a demens, illetve a mentális problémákkal küzdők számára.
Fogyatékkal élők	A szenvedélybetegek (alkohol, drog) és az abból adódó károsodások száma nő.	Addiktológiai tanácsadó alkalmazása a szakrendelő keretein belül.
	A teljes kommunikációs akadálymentesítés hiánya.	Az egész kerület területére ingyenes WIFI hálózat biztosítása.

	A kerület intézményei, társasházai nem teljes egészében akadálymentesek.	Akadálymentesítés támogatása a társasházi pályázatok kapcsán.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1.Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	**Egyesített Szociális Intézmény** Kormányhivatal Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Segítő Kezek Kft. B-L. Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	2.Egyéb képzési lehetőségek feltérképezése a kerületi álláskeresők részére.	**Egyesített Szociális Intézmény** Kormányhivatal Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége, Segítő Kezek Kft.
	3.Az Egyesített Szociális Intézmény által tartott álláskeresési tréningekre célzottan ennek a korosztálynak a bevonása.	**Egyesített Szociális Intézmény**
Gyermekek	1.A jogszabály által előírtakon túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők minél nagyobb számban történő bevonása a szünidei gyermekétkeztetésbe.	Népjóléti Osztály **Egyesített Szociális Intézmény**
	2.Új ellátási formák és szociális és/vagy jóléti szolgáltatások bevezetés a meglévők fejlesztése mellett.	**Népjóléti Osztály** Egyesített Szociális Intézmény
	3.A gyermekintézményekben „zöldfal" kialakítása a sószobák mellett.	**Egyesített Bölcsődék - Intézményvezető** **Óvodák - Intézményvezetők**
Nők	1.Gyermekvállalást ösztönző szolgáltatások pl. munkaidőhöz igazodó gyermekintézményi nyitva tartás.	**Népjóléti Osztály – Képviselő-testület** Egyesített Bölcsődék Óvodák
	2.A kerületben épülő V30 sportközpontban helyi lakosok számára kedvezmények biztosítása.	**Képviselő-testület** B-L. Városüzemeltető Kft.
	3.A Belvárosi Közösségi Tér programjainak további fejlesztése.	**Segítő Kezek Kft.**
Idősek	1.Az idősek nappali ellátásának fejlesztéseként, új, korszerű Idősek Klubjának kialakítása a már meglévő létszám növelésével.	**Egyesített Szociális Intézmény** Népjóléti Osztály
	2.A Gondozóház, mint szakosított ellátási forma, férőhelyszám növelése.	Népjóléti Osztály **Egyesített Szociális Intézmény**
	3.A családok tehermentesítése azáltal, hogy a kerületben a nappali ellátás feltételeinek megteremtése a demens, illetve a mentális problémákkal küzdők számára.	Népjóléti Osztály **Egyesített Szociális Intézmény**
Fogyatékkal élők	1.Addiktológiai tanácsadó alkalmazása a szakrendelő keretein belül.	**B-L. Egészségügyi Szolgálat** Egyesített Szociális Intézmény
	2.Az egész kerület területére ingyenes WIFI hálózat biztosítása.	**B-L. Városüzemeltető Kft.** **B-L. Városfejlesztő Kft.**
	3.Akadálymentesítés támogatása a társasházi pályázatok kapcsán.	**B-L. Városüzemeltető Kft.** **B-L. Városfejlesztő Kft.** Vagyon-nyilvántartási és Hasznosítási Osztály

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák életminősége folyamatosan javuló tendenciát mutat.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megléte továbbra sem legyen jellemző a kerületre.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jogainak érvényesítését a kerület életében.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek véleményére, visszajelzésükre, melyek a szociális ellátórendszerbe beépítésre kerülnek.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az Alaptörvényben megfogalmazott egyenjogúság biztosítását a polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogok tekintetében.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők sajátosságából adódó problémáinak felismerésére és megoldására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Az álláskeresők száma a közfoglalkoztatásnak köszönhetően jelentősen csökkent.	Az álláskeresők számának csökkenése.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	Egyesített Szociális Intézmény	középtávú		önkormányzati költségvetés	
2	Egyéb képzési lehetőségek feltérképezése a kerületi álláskeresők részére.	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.	Az álláskeresők részére széles körű képzési lehetőségek teremtése, a munkaerő-piacon való elhelyezkedés megkönnyítése.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Képzési lehetőségek felkutatása, alkalmazása	Egyesített Szociális Intézmény	középtávú		humánerőforrás	
3	Az Egyesített Szociális Intézmény által tartott álláskeresési tréningekre célzottan ennek a korosztálynak a bevonása.	A közfoglalkoztatásban résztvevők között az 50 év felettiek száma a kerületben az országos és a fővárosi szinthez képest is magas.	Az 50 év felettiek számára az elsődleges munkaerő-piacra történő visszatérés elősegítése.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Az állátréningekre a célzott korosztály bevonása.	Egyesített Szociális Intézmény	középtávú		humánerőforrás	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A jogszabály által előírtakon túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők minél nagyobb számban történő bevonása a szünidei gyermekétkeztetésbe.	A szünidei gyermekétkezést igénybe vevők száma csökken (HH,HHH gyermekszám csökken).	A szünidei gyermekétkeztetésben minél több gyerek részesüljön.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Az Egyesített Szociális Intézmény felmérése alapján a szünidei étkeztetés kiterjesztése.	Egyesített Szociális Intézmény	középtávú		humánerőforrás önkormányzati költségvetés	
2	Új ellátási formák és szociális és/vagy jóléti	A kerületben csökken a gyermekszám.	A kerületben a születések számának	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervez	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatás	Népjóléti Osztály	középtávú		önkormányzati költségvetés	

	szolgáltatások bevezetés a meglévők fejlesztése mellett.		növelése.	ési Koncepció	bővítése.					
3	A gyermekintézmények „zöldfal" kialakítása a sószobák mellett.	A belváros elhelyezkedéséből adódóan a zöldfelületek száma kevés.	A zöldfelületek növelése.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	A kerületi gyerekintézményekben zöldfelület létrehozása.	Egyesített Bölcsődék, Óvodák intézményvezetői	középtávú		önkormányzati költségvetés	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Gyermekvállalást ösztönző szolgáltatások pl. munkaidőhöz igazodó gyermekintézményi nyitva tartás.	A kerületben a születésszám csökken.	A családok számára gyerekbarát kerület létrehozása a születésszám növelése érdekében.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	A gyermekintézmények nyitva tartásának munkaidőhöz történő igazítása.	Népjóléti Osztály Képviselő-testület	középtávú		humánerőforrás	
2	A kerületben épülő V30 Sportközpontban helyi lakosok számára kedvezmények biztosítása.	A kerületben szabadidős tevékenység, rekreáció, aktív sportolási lehetőség hiánya a nők számára.	A nők számára sportolási, kikapcsolódási lehetőség biztosítása.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Szolgáltatás bővítése kedvezmény alkalmazásával.	Képviselő-testület	rövidtávú		önkormányzati költségvetés és egyéb források	
3	A Belvárosi Közösségi Tér programjainak további fejlesztése.	A gyes-en, gyed-en lévő kismamák elszigetelődése.	Kismamák részére programok biztosítása.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatás bővítése.	Segítő Kezek Kft.	középtávú		önkormányzati költségvetés humánerőforrás	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek nappali ellátásának fejlesztéseként, új, korszerű Idősek Klubjának kialakítása a már meglévő létszám növelésével.	A kerület elöregedése.	A növekvő idős népesség számára a nappali ellátás fejlesztése	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Szociális szolgáltatások - ezen belül a nappali ellátás - bővítése.	Egyesített Szociális Intézmény	rövidtávú		önkormányzati költségvetés humánerőforrás	
2	A Gondozóház, mint szakosított ellátási forma, férőhelyszám növelése.	A kerületben nő az egyszemélyes háztartások száma.	Az egyedül élő idősek átmeneti elhelyezésének biztosítása.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	A szakosított ellátás férőhelyszám bővítése.	Egyesített Szociális Intézmény	középtávú		önkormányzati költségvetés	
3	A családok tehermentesítése azáltal, hogy a kerületben a nappali ellátás feltételeinek megteremtése a demens, illetve a	A demens vagy egyéb mentális problémákkal küzdő családtagok mindennapi, 0-24 órás ellátása a családok, a gondozó	A demens vagy mentális problémákkal küzdők részére a nappali ellátás biztosítása.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Szociális szolgáltatások bővítése.	Egyesített Szociális Intézmény	középtávú		önkormányzati költségvetés humánerőforrás	

	mentális problémákkal küzdők számára.	családtagok számára megterhelő.								
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Addiktológiai tanácsadó alkalmazása a szakrendelő keretein belül.	A szenvedélybetegek (alkohol, drog) és az abból adódó károsodások száma nő.	A szenvedélybetegeket segítő tanácsadás szakemberekkel történő biztosítása.	B-L. Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepció	Szociális, egészségügyi szolgáltatások bővítése.	B-L. Egészségügyi Szolgálat	rövidtávú		önkormányzati költségvetés humánerőforrás	
2	Az egész kerület területére ingyenes WIFI hálózat biztosítása.	A teljes kommunikációs akadálymentesítés hiánya.	A kerületi WIFI lefedettség teljes legyen.	B-L. Integrált Településfejlesztési Stratégia	A kommunikáció színterének bővítése, információs akadálymentesítés.	B-L. Városüzemeltető Kft. B-L. Városfejlesztő Kft.	középtávú		önkormányzati költségvetés	
3	Akadálymentesítés támogatása a társasházi pályázatok kapcsán.	A kerület intézményei, társasházai nem teljes egészében akadálymentesek.	A kerületben lévő intézmények, társasházak teljes akadálymentesség ének elérése.	B-L. Integrált Településfejlesztési Stratégia	Folyamatos akadálymentesítés.	B-L. Városüzemeltető Kft. B-L. Városfejlesztő Kft.	középtávú		önkormányzati költségvetés	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel:
- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:
- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői
- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon

belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.
A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 197/2019.(VI.20.)Ö.h. számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2019. június 20.

Szentgyörgyvölgyi Péter
polgármester

A Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programot készítették:
Nagy Krisztina Zsuzsanna
Ványiné Kuik Marianna

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete

HATÁROZAT-KIVONAT

a **2019. június 20-i rendes** Képviselő-testületi nyílt ülés jegyzőkönyvéből

197/2019. (VI.20.) B-L.Ö.h.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete

13 igen szavazattal, egyhangúlag

úgy határoz, hogy elfogadja a 2019. évi Belváros-Lipótváros V. kerület Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A szavazáson jelen volt: 13 fő

B u d a p e s t, 2019. június 20.

Dr. Sélley Zoltán s.k.
jegyző

Szentgyörgyvölgyi Péter sk.
polgármester

A másolat hiteléül:
Budapest, 2019. június 24.

Budapest Főváros V. Kerület Belváros-Lipótváros Polgármesteri Hivatal * Jegyzői Titkárság *

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete

HATÁROZAT-KIVONAT

a **2019. június 20-i rendes** Képviselő-testületi nyílt ülés jegyzőkönyvéből

197/2019. (VI.20.) B-L.Ö.h.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete

13 igen szavazattal, egyhangúlag

úgy határoz, hogy elfogadja a 2019. évi Belváros-Lipótváros V. kerület Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A szavazáson jelen volt: 13 fő

B u d a p e s t, 2019. június 20.

Dr. Sélley Zoltán s.k.
jegyző

Szentgyörgyvölgyi Péter sk.
polgármester

A másolat hiteléül:
Budapest, 2019. június 24.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete

HATÁROZAT-KIVONAT

a **2019. június 20-i rendes** Képviselő-testületi nyílt ülés jegyzőkönyvéből

197/2019. (VI.20.) B-L.Ö.h.

Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete

13 igen szavazattal, egyhangúlag

úgy határoz, hogy elfogadja a 2019. évi Belváros-Lipótváros V. kerület Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A szavazáson jelen volt: 13 fő

B u d a p e s t, 2019. június 20.

Dr. Sélley Zoltán s.k.
jegyző

Szentgyörgyvölgyi Péter sk.
polgármester

A másolat hiteléül:
Budapest, 2019. június 24.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Polgármesteri Hivatal jegyző titkársága